

Častna preteklost za prihodnost

Srečanje borcev in aktivistov na Bazi 20 na Rogu — Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl — Poštano priznati zgodovinsko in narodno tehnost NOB

BAZA 20 — Kljub zelo slabemu vremenu se je zadnjo soboto dopoldne na Bazi 20 na Rogu zbral veliko borcev NOB, aktivistov OF, njihovih svojcev ter drugih ljudi iz novomeškega konca in drugih koncev Slovenije. To srečanje je novomeška borčevska organizacija pripravila v počastitev 50—letnice Osvobodilne fronte, 50—letnice ustanovitve Novomeške čete in napada na nemško postojansko na Bučki, s čimer se je pred pol stoletja v tem delu Dolenjske začel organiziran odpor okupatorju. Srečanje je sovpadlo tudi z od nove novomeške oblasti prezrtim praznikom občine Novo mesto, 29. oktobra.

Slavnostni govornik, član Predsedstva Republike Slovenije dr. Matjaž Kmecl, je svoj govor začel takole: »Ko so nemške enote 29. oktobra pred petdesetimi leti na Murencah pri Šentjanžu premagale in pokončale enega izmed prvih in najbolj pogumnih slovenskih partizanov, Milana Majcna, so ga, sovražniki — Majcnovi in slovenski — pokopali z najvišjimi vojaškimi častmi. Iz spoštovanja. Vem, da vi to veste, toda zelo veliko današnjih Slovencev tega ne ve ali noče vedeti: da ima vsaka vojna na koncu koncev svojo etiko in vsaka

skupnost svoj razum. Etično in razumno so slovensko narodno stanje bi bilo, ko bi brez sejmarskega kričaštva in z ustrezno mero pošteno dostenosti priznali zgodovinsko in narodno tehnost NOB, pri tem pa ločevali tisti Rog, ki je grozljiva in najglobljega obžalovanja vredna priča zbljene nadutosti slovenske ali jugoslovanske oblasti po 1945. letu in ki nima prav nič opraviti z duhom NOB, od Roga, od koder je kot od srca plal upor za slovensko preživetje, kjer je našlo zavetje na tisoč ranjencev, tiskarne, delavnice, kulturne usta-

nove in končno tudi prvi slovenski parlament — zbor slovenskih odpolovalcev in Kočevju. Res ni razloga, zaradi katerega bi sami zaničevali tisto, kar so vsaj na trenutku spoštovali celo naši najhujši sovražniki in kar od tistega časa naprej še bolj ceni in spoštuje demokratična Evropa, na katero se sicer kar naprej sklicujemo... Takrat smo bili skupaj z docela deprimiranim in dotolčeno Evropo dolžni postaviti moža — za svojo usodo in z civilizacijsko celoto; to ni bil čas kalkuliranja in opreza, kam se boš v ugodnem trenutku priključil. Šlo je za vse ali nič, na rezilu noža — za to, ali smo res pravi, nepotvorenji del evropske kulture in njene libertarnosti, ali pa smo samo potuhnjenci v šminkerji; ali stojimo v isti vrsti s francosko rezistenco, italijanskim partizanskim gibanjem, možimi norveškega kraja, z varšavskim getom, ali pa samo čakamo, kam se bo vse skupaj nagnilo...«

Zadnji sem, ki bi branil ali opravičeval nadutost povojne oblasti domisljam si, da sem jo skupaj z marsikom med vami izkusil več in bolj od večine tistih političnih preoblečencev, ki danes najglasnejše govorijo o demokraciji in si jo lastnijo. Zadji pa sem tudi, ki bi mislil, da je z lastno zgodovino, z nacionalno moralno akumulacijo mogoče ravnati kot svinja z mehom.«

Nato je dr. Kmecl ostro obozidel sedanjo vojno norijo in morijo na Hrvaskem, kjer »si kamenodobni sosedje izkajo oči, najbolj navadne barabe pa postajajo nacionalni heroji.« Ne moremo, nočemo takega sveta... Vse, kar

Vsi objekti JA v rokah TO

Na območju Pokrajinskega štaba TO Dolenjske je bilo v torem le okoli 200 vojakov JA na letališču v Cerkljah — Namerno uničevanje objektov in opreme — V Bregani bodo delali — Kaj z vsemi vojaškimi objekti?

NOVO MESTO — Od 7000 vojakov jugoslovanske armade, kolikor jih je bilo v »najboljih« časih na območju, ki ga pokriva Pokrajinski štab TO Dolenjske, jih je v torem, 22. oktobra, letos ostalo le še okoli 200, in to na letališču Cerkle. Še ti pa bodo v kratkem, verjetno že te dni, odšli in tako bodo Dolenjska, Bela krajina in Posavje končno brez enega samega vojaka proslule jugoslovanske armade.

Pod nadzorom teritorialne obrambe pa so tudi že tako rekoč vsi objekti jugoslovanske armade na območju Pokrajinskega štaba TO Dolenjske. Tako je predana vojašnica v Novem mestu, vključno z objekti v Pogancih. V trebanjski občini so v torem vojaki jugoslovanske armade predali v roke teritorialcev zloglasno skladisča goriva v

Puščavi pri Mokronogu. Ribniško vojašnico so predali že pred časom, sedaj pa je v slovenskih rokah tudi skladisčni kompleks za goriva pri Ortniku ter skladisče minsko eksplozivnih sredstev na Ugarju. Prav tako so predani vsi vojaški objekti v črnomajnski občini. Isto velja za vojaška skladisča v Gazicah v brežiški občini, medtem da letališče Cerkle ostaja zbirni center za vojaško tehniko, ki bo tam počakala do delitvene bilance. Teritorialna obramba pa je prevzela skladisče z opremo divizionala protiletalske obrambe TO v rajonu Cerkle, od koder pa je jugoslovanska vojska že prej odpeljala orožje in strelično, del minsko eksplozivnih sredstev pa so verjetno uporabili za miniranje letališča in okolice, ki je še vedno minirano. Novje protiletalske topove so prav tako odpeljali, ostalo orožje in spremjevalno tehniko pa so vojaki vandalsko uničili. V ponedeljek je letališča Cerkle odšlo prvi 100 vojakov, in to zelo na hitro, v kar jih je gotovo prisilil tudi strah pred odgovornostjo za svoje vandalsko početje. Kakorkoli že, Teritorialna obramba je proti tem vandalskim storilcem vložila kazenske prijave.

V Tehnično remontnem zavodu Brezana že dela 36 ljudi, to so tisti, ki so med vojno v Sloveniji prestopili na stran TO. V začetku bo delo v tem zavodu dobro nekaj manj kot 60 ljudi, to pa so tako rekoč vsi že prej zapošleni s slovenske strani. Sedaj gre v prvi vrsti za vzdrževanje objektov tega zavoda, nato bodo usposobljeni še obrat za remont pehotnega orožja. Ena od težav za ozivitev proizvodnje v tem zavodu je to, da so med vojno delavci zavoda odnesli oziroma, po domače povedano, pokradli večino ročnega orodja. Prej je skoraj polovica zaposlenih v tem zavodu delala v režiji, ki sedaj ni več potrebna.

Res so tako rekoč vsi objekti bivše JA na območju Pokrajinskega štaba TO Dolenjske sedaj v njihovih rokah, jih je pa veliko v zelo slabem stanju. Precej objektov in opreme so umikajoči se vojaki namerno poškodovali in uničili, vse skupaj pa je bilo že prej zelo slabo vzdrževano in zanemarjeno. V Novem mestu so teritorialci dobili vojašnico močno »zdelano«, nekateri objekti so povsem demolirani, na primer pekarna, pralnica, bencinske črpalki. V zelo slabem stanju je tudi novomeški dom JA. V brežiški občini je najslabše v tistih objektih, v katerih so bili padalci. Najbolje ohranjen vojaški objekt na območju Pokrajinskega štaba TO je gotovo brežiški dom JA, kar je v veliki meri zasluga prejšnjega upravnika doma Maraša. Namerno poškodovanih vojaških objektov pa ni v ribniški in črnomajnski občini.

Vsi objekti bivše JA v Sloveniji so last obrambnega ministra. Na območju Pokrajinskega štaba TO Dolenjske jih bodo za svoje potrebe rabili kakih 40 odst. Pri uporabi ostalih naj bi imelo prednost notranje ministrstvo, ostale pa naj bi prodali, dali in najem ali jih zamenjali.

A. B.

BORCI NA BAZI 20 — Številni borce in aktivisti OF so se v nedeljo zbrali na Bazi 20 na Rogu, kjer so počastili spomin na 50—letnico ustanovitve OF, Novomeške čete ter napada na nemško postojansko na Bučki. Borce so zbrano prisluhnili tehnim, jasnim in odločnim besedam slavnostnega govornika dr. Matjaža Kmecla. (Foto: A. B.)

Berite danes v Dolenjskem listu

na 3. strani: • Na preprihih poljščine ne uspevajo

na 4. strani: • Bo metliške žeje končno konec?

na 5. strani: • S stavko spodnesli direktorja

na 7. strani: • Trebanjsko-novomeški slavijenec

od 10. do 14. strani: • Priloga Dolenjskega lista

na 16. strani: • Porušeno romska naselje

na 24. strani: • Trojico vrglo skozi okno kabine

• Hrvaška kriminalka v Sloveniji

Prebujena ekološka zavest

Kočevje dobilo stranko Zelenih — Dela dovolj

KOČEVJE — Kočevska sodi med zelo onesnažena slovenska območja. Onesnažujejo in ogrožajo jo umazana industrija in industrijski odpadki, neustreznno smetišče v Moziju, prašičja farma v Klinji vasi, strupen zrak, ki prihaja iz termoelektrarne Plomin, neurejena kanalizacija na podeželju in obrobju mesta, divja odlagališča odpadkov, vrančni prisad-antraks, zakopan nekje na Kočevskem, in še lahko naštevali.

Posledica tega je pogosto oporečna pitna voda, umazana in stuprena Rinža ter porušeno ravnotežje v naravi med divjadjo in gozdovi, kar vse zopet vpliva na ogrožanje zdravja in življenja ljudi na Kočevskem.

Naštetni problemi so bili več kot zadosten razlog za ustanovitev stranke Zelenih Kočevje, do katere je prišlo prejšnji četrtek v Hotelu Pugled v Kočevju. Ustanovnega sestanka se je udeležil podleg mag. Jorga Hodalčič in prof. Petra Jamnikarja tudi član republiškega predsedstva in predsednik stranke Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut. Dr. Plut je v svojem govoru namentil veliko besed ekološki politiki, ki jo kot člani vlade zagovarjajo Zeleni Slovenije na republiški ravni. Govoril je tudi o čisto političnih vprašanjih današnjega časa.

Predsednik Demosa Jože Hobič je Zeleno Kočevje povabil, da se jim pridružijo, dr. Božidar Volč pa je nekaj besed povedal tudi o problemu kajenja na skupščinskih sejah. V razpravi je neka udeleženka izrazila razočaranje, da se ne govori skoraj nič o problemih Kočevke, o samem programu in bodočem delu stranke in o tem, kako naj občani pomagajo Zelenim pri uresničevanju njihovega programa.

Temu je sledila obrazložitev, da bo delo potekalo strokovno in po projektih. Občani lahko skupaj z Zelenimi dosegajo, da bo priložno sortiranega pobiranja odpadkov, sanacije divjih odlagališč in dviga ekološke osveščenosti, predsim med mladimi. Ob koncu sestanka so bili imenovani člani izvršilne in nadzornega odbora, za predsednika stranke pa je bil izvoljen Branko Dekleva.

M. LESKOVŠEK-SVETE

VABILO V NEMČIJO

KOČEVJE — Te dni je kočevski predsednik občinske skupščine Mihail Petrovič postal vabilo župana nemške občine Oer-Erkenschwick Clemensu Peicku, naj z manjšo skupino sodelavcev ali predstavnikov strank občice Kočevje, kjer ga pričakujejo še ta mesec. Vabilo je odgovor na predlog nemškega župana, da se vodstvo te občine, ki je kočevsko občino že več let prijateljstvo sodeluje, želi seznaniti s položajem pri nas in nam po svojih močeh tudi pomagati.

PARKIRANJE BODO ZARAČUNALI

BREŽICE — V Brežicah bodo uvedli v mestnem jedru parkirino, s čimer želijo preusmeriti promet iz središča na obvoznice, kolikor jih sploh je. Na občini poudarjajo, da plačevanja parkirnine ne uvajajo kot kazen voznikom, ampak želijo na ta način zagotoviti več prometnega reda v mestu.

Ob koncu tedna bo sončno in topleje, zjutraj bo ponekod megla.

PODPORA PROGRAMU — Ustanovnega sestanka stranke Zelenih Kočevje se je udeležil tudi član republiškega predsedstva in predsednik stranke Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut (pri levi). Predsednik nove stranke Zelenih Kočevje Branko Dekleva (drugi z leve) je po predstavitvi programa stranke pozval vse Kočevce, naj podprejo njihov program in pripomorejo, da se prepreči nadaljnje onesnaževanje okolja in tako vpliva na zmanjšanje števila rakastih in drugih obolenj na Kočevskem, znamcem pa omogoči bolj zdravo in čisto okolje in dvigne ekološko zavest prebivalstva in kvaliteta življenja na višji nivo. (Foto: M. L.-S.)

Najhuje v Deželi Petra Klepca

Zgraditi cesto po slovenski strani Kolpe in Čabranke ter bencinsko črpalko v Osilnici — Ker te ceste ni, so najhuji problemi prav v osilniškem koncu

OSILNICA — Predvsem o perečih zadevah zaradi meje in carine ob Kolpi na območju KS Osilnica in Kostel so razpravljali na sobotni seji sveta KS Osilnica. Težave na tem območju so povsem drugačne kot v drugih obmejnih krajih po Sloveniji.

Samo natem območju namreč ob meji edina cesta večkrat prehaja s slovenske strani na hrvaško stran in obratno. Tako se iz Kočevja ali Loškega Potoka in od vseposod ne da priti v

Na mejnem prehodu v Metliki kmalu menjalnica

Veterinarske in fitopatološke službe še ne bo — Carinjenje v Novem mestu

METLIKA — Kot sta zatrdirila inšpektor za mejne zadeve in tuje na UNZ Novo mesto Darko Postrak ter vođa carinske izpostave v ustanavljanju v Beli krajini Ljubo Frelih, se trudijo, da bi sicer precej čvrsta meja med Slovenijo in Hrvaško na Kolpi čim manj boleče vplivala na življenje prebivalcev ob meji ter da bi imeli ti ljudje čim manj problemov. Tako na primer tudi nihče od njih še ni plačal carine.

Sicer pa je tako delo carinikov, obmejne policije kot špediterjev službe, ki je v Metliki začela z delom v začetku leta edna, precej otežkočeno, ker še nimajo primernih poslovnih prostorov. Te dni bo začela svoje delo na Kolpi v Metliki opravljati tudi menjalnica, medtem ko veterinarske in fitopatološke službe nekaj časa še ne bo, predvsem zaradi kadrovskih težav.

Po Postrakovih besedah na belokranjskih mejnih prehodih ne prihaja do večjih težav, če izvzamemo primere, ko so zavračali tehnično nepopolna vozila ter ljudi brez potrebnih dokumentov. Zaostri se je tudi odnos do oborenih hrvaških vojaških in policijskih sil, ki z orožjem ne smejo v Slovenijo. Sicer pa se ljudje lahko gibljejo do mejnične, saj novi zakon ne pozna obmejnega pasu.

Frelih je dodal, da sedaj carinska služba dela po zakonih iz nekdaj Jugoslavije, ki so delno spremenjeni, zadrži pa, da se nimajo ljudje pri prestopu meja ničesar bat. V Metliki bo kar dve tretjini prometa maloobmejnega, industrijsko blago, ki bo iz Bele krajine potovalo v Jugoslavijo, pa bodo morali do nadaljnega še naprej voziti na carinjenje v Novo mesto.

M.B.—J.

Stavke

Knjiga za vsakdanjo rabo — Zaradi plac

Naše gospodarstvo je že povsem na tleh, življenje vse draže, zato se tudi stavke mnoge kot gove po dejstvu. Včeraj učitelji, danes zdravniki, jutri spec-kdo drug. Kdor hoče (na silo) iz vse hujše revščine, stavka.

Kaj vemo o vzrokih v povodih za stavke, o njihovih organizatorjih in izidu? Ali so se značilnosti stavk v zadnjem času spremenile? Kako vpliva na stavke poslovna uspešnost, investiranje in visoka tehnična opredelenost podjetij? Kakšno vlogo imajo sindikati, kakšno oblast in politika? Kaj storiti, da bi stavke ne iznčile še tistega, kar je?

Skupina avtorjev, dr. Bogdan Kovačič, mag. Andrej Lukanc, mag. Dana Mesner-Anđolič in Andreja Čibron, nudi v knjigi »Stavke« odgovore na ta in še na mnoga druga vprašanja, ki povzročajo družbenne konflikte in vodijo do stavk. Avtorji so v zahtevnem triletjem raziskovalnem delu analizirali stavke, ki so se dogodile v Sloveniji v letih 1989/90. Razlagajo empiričnih podatkov so podkrepili z obširno predstavljivosti teorij družbenih konfliktov, kot se je razvila v družboslovnih literaturah v svetu, ter s primeri pravne ureditve stavk v različnih državah. Govorijo tudi o protestih delavstva v Jugoslaviji in posebej v Sloveniji od prvih stavk do danes.

V empiričnem delu knjige so avtorji svojo pozornost usmerili na raziskovanje povezave med pojavitvijo stavk in kazalci gospodarske uspešnosti podjetij. Njihove

ugotovitve kažejo, da stavke pri nas predstavljajo silovit izbruh ogroženja predvsem manj kvalificiranih delavcev, ki jih v prvi vrsti sproža nezadovoljstvo z osebnimi dohodki; da so sicer v večini primerov uspešne, vendar se njihovi rezultati po nekaj mesecih že iznčijo. Zanimivo je sklepanje avtorjev, da so naše stavke slabno organizirane in vodenе, premalo racionalne, in da stavkajoči nastopajo s premalo jasno opredelenimi zahtevami.

Celotna raziskava bi lahko — pravijo avtorji knjige — boljša, če bi jim v kar lepem številu organizacij vodstva ne odklonili sodelovanja. Tipično utemeljitev: »Ni-mamo časa!« »Ne brskajte po starih ranah!« »Ne odpirate komaj zacejenih ran!«. Vendar so v večini primerov naleteli na dober odziv, ki kaže, da so »vodilne strukture« že presegle »ideološko obremenjenost« in stavko vrednotijo kot legitimno obliko konflikta.

Leta 1989 je bila v Sloveniji pravica do stavke dvignjena na raven ustavne pravice. Z določbo, po kateri imajo delavci pravico do stavke pod pogojem, ki jih določa zvezni zakon, smo sprejeli koncept, po katerem je stavka individualna pravica delavcev, ki pa se uresničuje kolektivno. Posameznik ne more uresničiti te pravice, če drugi ne soglašajo, da bodo tudi sami svojo pravico uresničili za isti namen. Nosilec pravice do stavke je delavec in ne sindikat. To pa pomeni, da smo tudi pri naših odstopilih od takoj imenovanega sindikalnega monopola v zvezi z organiziranjem stavk.

Od ustavne opredelitev pravice do stavke je odvisna tudi bodoča zakonska ureritev načina uresničevanja pravice delavcev do stavke. Seveda bi bilo zelo koristno, da bi ta ureritev izhajala tudi iz ugotovitev empiričnega preučevanja stavki pri nas. V Jugoslaviji takšnih študij, kot jih vsebuje knjiga »Stavke«, ni prav veliko. Zato je tako za stavkajoče kot za oblast knjiga zelo zanimiva in koristna; izdal jo je Znanstveno in publicistično središče, d.o.o., Ljubljana.

VINKO BLATNIK

Dr. Plut o aktualnostih

stavo. Podobno je pri zaposlovanju in dobivanju plač. Tudi pri nakupovanju prihaja do zapletov, saj so ljudje na tem območju, v Deželi Petra Klepca, do zdaj kupovali v trgovinah, ne ozirajo se na republike meje.

Zdravstveno, zozdravstveno in veterinarsko službo je dogovorjeno, da bodo poslovale kot doslej.

Ugotovili so tudi, da je najnaj odpreti bencinsko črpalko v Osilnici, ki bo delala vsaj dvakrat na teden po nekaj ur. Zdaj morajo zaradi zapletov na meji iz Osilnici po bencini in drugo gorivo na bencinsko črpalko v Petrini ali v Dragi, se pravi, kar okoli 25 km daleč, medtem ko se doslej s tem oskrbovali v bližnjem Cabru na Hrvaškem.

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj posrečeno uredili, za druge pa še urejajo (spet so zapleti zato, ker ni po slovenski strani ceste).

Zapleti so s prenosom orožja (lovci, miličniki, teritorialci itd.) prek meje. Za nekatere so zadevo že bolj ali manj

kmetijstvo

Na prepirih poljščine ne uspevajo

Škocjansko-novomeško-republiški spori o dokončanju hidromelioracije doline Radulje še brez epiloga — Ugotavljanje škode — Vendar nov projekt?

NOVO MESTO — Hidromelioracija povodja Radulje, ki je bila do lanskega poletja opravljena 70-odstotno, potem pa ustavljeni zaradi moratorija na izvajanje tovrstnih del, še kar miruje v buri duhove. Škocjanci in novomeška občina se hudejo nad republiko, posebno še nad ministrstvom za varstvo okolja in urejanje prostora, ki vztrajno zagotavlja, da denar za dokončanje sploh ni problem.

Nujno pa je po mnenju omenjenega ministra treba spremeniti projekt, ob nastanku ocenjen kot skoraj idealen primer skladja med kmetijstvom in varovanjem naravnega okolja in kasneje v reviziji komisiji ocenjen kot sprejemljiv. Zdaj pa je ta projekt nenadoma primer iz časov, »ki so bila najbolj črno obdobje v zadnjih dvesto letih z vidika varovanja mokrotnih biotopov v Sloveniji«. Sprememba projekta seveda pomeni nov ureditveni načrt in vse, kar

je v zvezi z njim, to pa pomeni nadaljnji odlog nadaljevanja in dokončanja začete investicije. Ministrstvo očita, da bi to že moralno biti narejeno, podkurnilo jo je tudi ministrstvu za kmetijstvo, ki da je samega Peterleta že januarja obvestilo, da je opravljeno vse potrebno (spremenjena urbanistična in projektna dokumentacija, zagotovljen denar in določen investitor) za nadaljevanje hidromelioracije Radulje, čeprav temu ni bilo in še zdaj ni tako. Ministrstvu za varstvo okolja

in urejanje prostora se zdi tudi skrajno nerazumljivo, zakaj Škocjanci vztrajajo na izvedbi del po prvotnem projektu. O tem, da je težko naenkrat jemati projekt kot celoto in za takega iskatki investitorja, če je vse doslej šlo za ločevanje vodnogospodarskega in kmetijskega dela projekta, tudi noč bi bili vsemi prav jasno.

Med tem škocjansko-novomeško-ljubljanskim nategovanjem je preteklo dobro leto dni, nevarno se tudi približuje 15. maj 1992, ki je določen kot končni rok za dokončanje del na hidromelioracijskem sistemu Radulje. Kmetje pa, namesto da bi pobrali večji, lepsi in boljši pritelek, računajo škodo, ki jo imajo, ker so njihove močvare le napol hidromeliorirane. Letošnja škoda je ocenjena na 65 milijonov tolarjev.

Z vso zadevo se je pretekel teden ponovno spopadla novomeška vlada. Najprej je sklenila počakati z odločitvijo o sprejemu novega ali starega projekta do ponovnega zasedanja republike revizije komisije 28. oktobra. Do takrat mora novomeška enota kmetijskega zavoda Ljubljana na terenu ugotoviti in oceniti škodo, ki je nastala zaradi zastoja pri realizaciji projekta Radulje. Kmetje naj bi dobili povrnilno škodo do sredine novembra, seveda ne iz občinskih, ampak iz republiških virov. Novomeška vlada seveda zahteva tudi dokončanje hidromelioracije do 15. maja 1992. Vrat za dogovarjanje pa si očitno ni hotela čisto zapreti, saj je Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje naročila pripravo ureditvenega načrta Radulje.

Z.L.—D.

ZELJE IN DOM KULTURE — Že nekajkrat smo zapisali, da je novomeška tržnica na tržne dneve premajhna, zato niti ni čudno, da sta dva trgovca iz južnih krajev ponujala krompir in zelje za ozimnico, kar s kamiona pri Domu kulture. S tem sta seveda močno ovirala promet, pa kaj hočemo, v teh časih se vsak znajde po svoje. (Foto: J. P.)

Suša tepe suhokrajinske kmete

Janez Majde opozoril na zagato

LUŽE — Letošnja velika suša v Suhi krajini je močno prizadela kmete, ki se ukvarjajo z živinorejo. Mrve je zelo malo, otave skoraj ni, koruze za silažo pa tudi ne. Silosi, zlasti v krajevni skupnosti Knežja vas, so napol prazni, je opozoril oddelkov trebanske občinske skupštine Janez Majde in vprašal, ali bodo živinoreci deležni kakšnih olajšav pri plačevanju davkov in prispevkov. To je bil tudi razlog, da smo se pogovorili s tem 35-letnim kmetom z Luž.

Majde ima v hlevu okrog 30 glav živine in spada med močnejše kmete v teh krajih. O sebi ne govori rad, če da so bolj prizadeti kmetje iz va-

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

Delavec manj vreden od begunca?

Svet Območne organizacije Svobodnih sindikatov za Dolenjsko kritičen do izvajanja kolektivnih pogodb — Ni pogodb o zaposlitvi, plače za petino pod minimumom

NOVO MESTO — V Območni organizaciji Svobodnih sindikatov za Dolenjsko ugotavljajo, da je izvajanje kolektivnih pogodb tudi v novomeški občini danes precej težje, kot je bilo po podpisu splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Niti v podjetjih, kjer ni izgub, kar je sicer že redkost, niso povsod sposobni izplačevati plače po kolektivnih pogodbah ali pa se poslužujejo možnosti do petine znižanih plač, češ da bi polne ogrožile poslovanje. Če nič drugega, pa onemogoča izplačilo plač po kolektivnih pogodbah intervencijski zakon, ki zaenkrat velja do konca leta.

Cena dela je torej določena in se je o njej težko pogajati, določena je masa sredstev za osebni dohodek in visoka izdavanja iz osebnih dohodkov. Neizvajanje kolektivnih pogodb ne nazadnje dejstvo, da le-te ne določajo, kako mora biti osebni dohodek prikazan. Obračunski listi so večinoma takšni, da se nihče ne znajde v njih. Pričakovani niso izpolnili niti nekatere panožne kolektivne pogodbe, saj je razvrstitev tipičnih del v tarifne razrede neobvezna in podjetja jo tako le redko upoštevajo. Tarifni del kolektivnih pogodb tudi ni minimalna cena dela, saj večina delavcev prejema plačo pod tem zneskom. Ob podpisu splošne kolektivne pogodbe je bil govor o najnižji plači 600 mark, danes pa povprečna plača ni niti pol toliska.

V Območni organizaciji Svobodnih sindikatov menijo tudi, da zajamčeni osebni dohodek v bruto znesku 7.100 tolarjev ne ustreza več. Kako nerealno je pove, tudi podatek, da beguncu iz Hrvaške pripada dnevno 300 tolarjev. Novomeške plače v povprečju ne dosegajo te višine. Tudi če se bo in ko se bo spremeni zajamčeni osebni dohodek, bo večina delavcev prejemala tak zeseck. Življenjski stroški pa so že presegli 15-odstotno mesečno rast, kar je določeno kot meja, pri kateri se začnejo nova pogajanja o kolektivni pogodbi.

Z vsem navedenim se je svet Območne organizacije Svobodnih sindikatov za Dolenjsko odločil seznaniti svet in predsedstvo ZSSS in od njiju zahtevati, da se še v oktobru izdatno posveti tej problematiki. Zahteve izdelavo analize družbenoekonomskega položaja delavcev, ugotovitev realnih stroškov

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. oktobra, bodo odprt v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Market na Ljubljanski
- **Šentjernej:** Market Dolenjska
- **Dolenjske Toplice:** prodajalna Rog
- **Zužemberk:** Samopostežba KZ
- **Straža:** Market Dolenjska
- **Novo mesto:** v nedeljo bo od 8. do 11. ure prodajalna KZ na Glavnem trgu 4.

Od zime do zime, od vojne do vojne

V Brezi pogrešajo kupce iz Hrvaške

METLIKA — Pred letom dni je Mirko Čadonič odpril v Metliki podjetje za trgovino, gostinstvo in zastopstvo, imenovano Breza. Od vsega naštetelega pa je ostala le trgovina z gradbenim materialom, saj

Mirko Čadonič

sedanjem čas, kot pravi Čadonič, ni primeren za razvoj. Povrh vsega pa tudi iz enoletnega poslovanja ni moč potegniti nikakršnih zakonitosti, s katerimi bi si lahko pomagal pri nadalnjem poslovanju. Trgovino je namreč odpril na pragu zime, za gradbeništvo mrtve sezone, a ko je spomladis le stekla prodaja, je vojna v Sloveniji postavila vse na

glavo. Avgusta letos se je že začelo obračati na bolše, zadnje tedne pa se je prodaja skoraj ustavila. »60 do 70 odst. vsega blaga smo namreč prodali na Hrvaško. Pred spremembijo naše denarne enote je bilo kupcev iz sosednje republike še približno 10 odst., sedaj pa jih tako rekoč ni. Prijahali so namreč v glavnem z naročinicami, ki jih sedaj iz Hrvaške ne smemo sprejemati, tisti, ki bi imeli gotovino, pa je zelo malo,« potrata Čadonič.

Drugi problem v Brezi je nabava artiklov, ki jih v Sloveniji ne delajo, ampak so jih nekaj izdelovali v preostanku Jugoslavije. Če jih še vedno ali ne, je težko vedeti, res pa je, da jih v nobenem primeru ni moč pripeljati v Slovenijo. »Klub temu brskamo vseposvod, da bi lahko čim bolj zadovoljili kupce. Toda čeprav smo še tako ustrežljivi, o kakšnem dobičku trije zaposleni lahko le sanjam. Komaj zmorno poslovne stroške, trudimo pa se tudi, da smo cenejši od drugih delavcev, in stranke pravijo, da nam pri 80 odst. prodajnih artiklov to tudi uspe. Marsikaj je to odvisno od tega, koliko zalog imamo po starej cenah. Naš prednost je tudi v tem, da je vse blago na enem mestu in da ga strankam lahko dostavimo tudi na dom, pravi direktor za zdaj še edine zasebne trgovine v gradbenim materialom v metliški občini, ki sicer priznava, da se je pravilno odločil, da pa bi ta korak moral storiti, ko je bila kupna moč še večja, če bi takrat to dovoljeval zakon. M.B.—J.

sedanjem čas, kot pravi Čadonič, ni primeren za razvoj. Povrh vsega pa tudi iz enoletnega poslovanja ni moč potegniti nikakršnih zakonitosti, s katerimi bi si lahko pomagal pri nadalnjem poslovanju. Trgovino je namreč odpril na pragu zime, za gradbeništvo mrtve sezone, a ko je spomladis le stekla prodaja, je vojna v Sloveniji postavila vse na

ne plače burjou duhove še tam, kjer plača niso tako nizke, da bi bile razlog socialnih nemirov. Dvajsetodstotno nižje plače od kolektivne pogodbe zaradi težav v poslovanju pa ne morejo biti kar zacementirane. Upravičenost in odstotek znižanja naj bi ugotovljali po pretekru roka, ki je določen za tanjše kuverte. V svetu tudi misijo, da bi morali sproti ugotavljati in beležiti ta delež plač, ki bi morale biti izplačane po kolektivni pogodbi, a niso. Vsote naj bi bile zabeležene kot terjatev ali udeležba za primer lastninjenja, stečaja ali dobička. Zadeva je posebno aktualna v GIP Pionir, kjer je zaradi razmer spretja enostranska odločitev brez upoštevanja sindikalnih predlogov, da se plače, ki za kolektivno pogodbo zaostajajo že več kot za 20 odst., zamrzojeno in nadomestila znižajo, v izdelavi pa je tudi program, kako se rešiti 560 odvečnih delavcev. Stvari večinoma tudi drugje niso bistveno boljše, zato naj bi se jim sindikalno vodstvo bolj posvetilo in z zahtevami za ureditev vztrajalo nasproti oblasti.

Z. L.-D.

Območna organizacija ZSSS že razdelila nad tisoč posojil — Se veliko prošenj

NOVO MESTO — Območna organizacija Svobodnih sindikatov za Dolenjsko je doslej razdelila svojim članom v novomeški občini 827 posojil v vкупnem znesku 2.871 milijona tolarjev in 179 posoil v vrednosti 716 tisoč tolarjev članom v trebanjski občini. Med prejemniki posojil prevladujejo zaposleni iz Novolesa, Novoteka, IMV, Iskre Tenel in Laboda, v trebanjski občini pa iz Tesnil, Dane in Iskre Monikong.

Trenutno čaka na odobritev posojila 140 novomeških ter blizu 50 trebanjskih članov. Posojila naj bi dobili konec oktobra. Dodeljevanje posoil je bilo zdaj začasno ustavljen, ker so se v Območni organizaciji ZSSS v začetku meseca odločili zaradi občutnega povečanja obresti takoj vrniti celotno posojilo, ki so ga do konca leta najeli pri Zavarovalnici Tilia, da so konec avgusta in v začetku septembra lahko ugodili čim več prisilcem za to premostitveno posojilo. Zaradi visokih obresti naj bi v bodoče za posojila tudi razdeljevali le tisto, kar sindikat lahko prispeva v ta namen iz članarine.

Za posojila sicer svet Območne organizacije ZSSS namenja vsa prosta sredstva in tako bo tudi v bodoče. Da bi jih bilo čim več, ker so potrebe velike, želi, da bi sindikat po podjetjih spostoval načelo, da se članarina plačuje od bruto osnovne osebne dohodka. Maximálni znesek posojila bo z novembrom povečan od 4 na 5 tisoč tolarjev, odpalična dobra pa je še naprej 3, 4 ali 5 mesecev, odvisno pač od osebnega dohodka posojiljemalcu in s tem povezane njegove plačilne sposobnosti.

IZGON VOJSKE IZ MESTA

NOVO MESTO — Apetiti po nekdajnih objektih nekdanje jugoslovenske armade, zaenkrat posebno po domu JLA, so tudi v Novem mestu veliki in raznovrstni. Brez njih ni nit TO. Iskanje namembnosti za te objekte bo gotovo še mukotrplno delo, saj so ravno tisti nameni, ki bi bili najmanj sporni in kar sami po sebi umevni, finančno najbolj vprašljivi pri večinoma skrajno zanemarjenih objektih. Novomeška vlada pa je zadolžila Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesta, da odlok o prostorsk ureditvenih pogojih za historično jedro Novega mesta, ki je ravno zdaj v javni obravnavi, popravi tako, da v mestnem jedru ne bo predvidenih objektov, v katerih bi smela biti vojska. V Zavodu morajo narediti tudi predlog kratkoročne zasedbe dosedanjih vojaških objektov v mestu.

TIŠOČAKA ZA POROKO

NOVO MESTO — V občinski upravi so izračunali, da z dosedjanjem takso, ki jo je treba plačati na občini pred sklenitvijo zakonske zvezne, ne povravijo več stroškov, ki so s tem povezani. Pari, ki so se poročili zadnjo soboto, so že prispevali podraženo takso, ki znaša tisoč slovenskih tolarjev. V bodoče bo tudi tekoče usklajevati z rastjo stroškov. Da bi koga odvrnila od usodnega koraka, vseeno ni pričakovan. Navsezadnje najek sličic s takega dogodka stane več.

RAJ ZA MIZARJE — To obljubljuje direktor nove mešane firme Silvo Mesojedec z vodilnimi predstavniki Lesnine Janezom Bojcem, Jožetom Jalenom in Matjažem Jazbecem na otvoritvi novih prodajnih prostorov z lesom in za les v Bučni vasi. (Foto: T. Jakše)

Po les nič več v Ljubljano

Novo mešano podjetje Dom-les v Bučni vasi bo poskrbelo za vse iz mizarske stroke — Solastnika sta S. Mesojedec in Lesnina

NOVO MESTO — V petek je novoustanovljeno mešano podjetje Dom — Les s krajšo slovesnostjo odprlo svoja vrata za javnost. V javnih skladiščih v Bučni vasi bodo našli na približno 360 m² prodajnih površin zase mizarski zanimivega vsi, ki se ukvarjajo z lesom.

»To je izredno pomembna pridobitev za mizarje, ki so se morali po stvari, kakršne bo sedaj moč dobiti v naši trgovini, napotiti v Ljubljano. Sedaj bo to

največja tovrsna trgovina med Ljubljano in Kolpo in trudili se bomo, da bo to tudi najbolj založena trgovina z lesnimi materiali od vternih in vezanih plošč, furnirja, lesnih oblog in parketa do tistih, ki jih mizarji rabijo pri svojem delu, se pravi raznih premazov, lepil, okovij, vijakov in brusnih materialov,« pravi direktor Silvo Mesojedec.

Solastnika nove firme sta dosedanji lastnik trgovine Dom Silvo Mesojedec in Lesnina veletrgovina. Delež prvega je 51, druge pa 49 odstotkov. »V Lesnini bomo to firmo spremljili in jo iz centralnega skladišča nekajkrat na teden oskrbovali, tako da se bo v njej dobilo dejansko vse, kar imamo na voljo, seveda pa se bomo prilagajali tudi posebnim pobudam, ki bodo prihajale s tega konca. Že sedaj lahko napovem, da bomo posvetili posebno pozornost tudi individualnim kupcem in bomo prodajni skupinami po nujnem namenjeni njim, še širili in dopolnjevali,« pravi eden od gostov na otvoritvi, namestnik direktorja Lesnina veletrgovine Janez Bojc. Hkrati pa še pred koncem leta gospod Janez Bojc napoveduje širitev trgovine na površino kakih 800 m². Pravi, da bo na tem prostoru kupce čakalo mizarski zanimivega, točno kaj, pa naj bi še nekaj časa ostalo poslovna skrivnost.

ŽALNA SLOVESNOST NA CVIBLJU

ŽUŽEMBERK — Krajevno združenje ZB NOV in krajevna skupnost Žužemberk sporočata vsem sorodnikom, znancem in prijateljem padilih med drugo svetovno vojno, da bo v soboto, 2. novembra, ob 11. uri žalna slovesnost pri spomeniku na Cviblju nad Žužemberkom.

ZALNA SLOVESNOST NA CVIBLJU

DOLENSKE TOPLICE

DOLENSKE TOPLICE — V okviru misijona v Dolenjskih Toplicah bo v

četrtek, 24. oktobra, ob 18.30 v Modri dvorani restavracije Rog okrogla miza o pomembnih življenjskih vprašanjih v luči vere, na kateri bodo sodelovali dr. Metka Klevišar, dr. Drago Klemenčič in dr. Janez Gril.

V LUČI VERE

DOLENSKE TOPLICE — V okviru misijona v Dolenjskih Toplicah bo v četrtek, 24. oktobra, ob 18.30 v Modri dvorani restavracije Rog okrogla miza o pomembnih življenjskih vprašanjih v luči vere, na kateri bodo sodelovali dr. Metka Klevišar, dr. Drago Klemenčič in dr. Janez Gril.

Bo metliške žeje končno konec?

Pomanjkanje vode vse večje — Kvalitetna voda v Gor. Suhorju — Bo iz novih vrtin moč načrpati 30 litrov vode na sekundo? — Kakšna bo usoda hrvaških vodnih virov?

METLIKA — Konec avgusta so na Gornjem Suhorju končali vrtati vrtino, s pomočjo katere so ugotovili, kolikšne količine pitne vode bi bilo moč načrpati na tem področju in kakšne kakovosti voda sploh je. Dosedanje analize so zelo obetavne, saj so pokazale, da je voda izredno kvalitetna in popolnoma sterilna. Na metliški Komunalni sedaj čakajo s še na izsledke analize glede radioaktivnih izotopov. Če bi bile ugotovitev ugodne, bi lahko dobili zeleno luč za črpjanje te vode, ki bi jo lahko začeli uporabljati v G. Suhorju in Hrastu brez večjih dodatnih naložb, saj je raziskovalna vrtina narejena tudi kot eksploracijska.

S prevezavo v Dolnjem Suhorju pa bi vodo iz novega vodnega vira lahko uporabljali tudi v Dolnjem Suhorju in Berciški vasi, z nadaljnjo prevezavo tlačnega voda pa v sušenem obdobju tudi v Bučini vasi in Lokvici. Iz vrtine v Gor. Suhorju priteče namreč po 5 litrov vode na sekundo, to pa je toliko, kolikor priteče vode v normalnih razmerah na Jamniku, od koder dobiva vodo višinski del metliške občine. Če bi torej pričeli črpati vodo na Gor. Suhorju, bi bilo z Jamnika več vode za prebivalce krajevnih skupnosti Radovica in Slama vas. Vse to se še vedno zgolj kratkoročne rešitve, ki pa jih morajo urediti v prihodnjem letu, saj je očitno, da dajejo sedanjih viri pitne vode vsako leto manj.

To dokazuje tudi dejstvo, da so do nedavnega v metliški občini ob sušah vozili vodo le v vaške vodnjake, zadnji dve leti pa tudi že v rezervoarje, in če bo šlo tako naprej, lahko kmalu pride do vodooskrbnega kolapsa. Dodatna težava

tetne vode, bodo z njo lahko dodatno oskrbovali prebivalce KS Grabrovec, ki dobiva sedaj vodo iz rezervoarja na Hrvaškem, ter Berčice, ki sploh nimajo vode. Če bodo iz vrtin od Metlike proti Gor. Suhorju dobili skupaj 30 litrov vode na sekundo, bo tranzitni vodni sistem — Metlika — Slama — Bojanja vas za Metličane dolgoročna rešitev, če pa vode ne bo dovolj, bodo ta vod morali zgraditi v petih letih.

M. BEZEK — JAKŠE

NOVO ODPRTO PREDSTAVNIŠTVO

za prodajo stavbnega pohištva

V METLIKI

Vinograd

VREMENSKA HIŠICA — Vremenska hišica je narejena tako, da takrat, ko se pripravlja deževje, pokuka iz njeni možički. Tudi za Beli pravijo, da je povečana inačica vremenske hišice. Ko namreč pridejo veliki delavi, da bodo stekali, obvezno dežuje. Ker pa je možičkov na dvojni navadnik nekaj sto, takrat ne gre za nedolžno nevihtico, ampak kar poštene neurje. Tako je bilo tudi v tem pretekli temen. Zato pa sedaj kmetje, ki bi radi še to ali ono postorili na poljih, lepo prosijo beltovce, da se za nekaj časa vzdržijo stavk, ker je bilo dejstvo dovolj, da pa se znova odpravijo na dvojničko, če bo pozimi prevelika suša.

DVORIŠČE — Črnomlju jih je kar nekaj, ki kot lajna ponavljajo pomem starega mestnega jedra in njegovo urejenost. Čudno pa je, da se ni še nihče spotaknil ob dvorišču pri sodišču, ki je mestu vse prej kot v ponos. Verjamemo, da imajo sodniki veliko dela in jim ne uspe urediti okolico sodišča, to pa hkrati pomeni, da imajo najbrž tudi kar precejšen zaslužek in bi lahko plačali vsaj kakšnega delavca, da bi se lotil te javne sramote.

PÍKNIK — V obeh črnomaljskih vrtcih, v Luki in na Čardaku, so pripravili kostanjeva piknika. Menda je bilo tako zabavno, da mnogi sploh niso verjeli, da se kaj takšnega v Črnomlju sploh še lahko zgodi. Pa tako malo je potrebno za pristno dobro voljo!

Drobne iz Kočevja

SOLNIKI ZAHTEVAJU — Vodstvo sindikata osnovne šole zahteva za september plačo za učitelja 13.000 SLT, dejansko pa so jo dobili 8.823,50 SLT. Zahtevana plača bi pomenila uskladitev s plačami v javni upravi. Zahtevajo uskladitev vse do julijskih plač. Opozorili so tudi na slabe materialne pogoje kot stare stavbe, prezasedenost prostorov, pomanjkanje denarja za učila in delovni material, športne pripomočke itd.

POMOČ BEGUNCEM — Karitas je obiskala že po dvakrat ali večkrat nad 50 begunskega družin in jih oskrbelo s hrano in oblačili. Zdaj so odprli še žiro račun pri Ljubljanskem banki 320-827100-40710/69, na katerega sprejemajo denarne prispevke za begunce.

RAZNE UGOĐOSTI — Vse trgovine ponujajo razne popuste in druge ugodnosti. Uveljavilo se je načelo: vse dan, sam do prodam!

GOBE IN PÓLHI — Te dni na Kočevskem vse nabira gobe ali lovi polhe. Gozdovi in travniki so polni avtomobilov. Na travnikih, gnjenih z gnjivico prasičereje, na veliko rastejo kukmaki.

Ribniški zobotrebci

NEPOTRJEN REK — Čeprav so v zadnjem času miličniki bolj obremenjeni kot običajno, pa vsaj za ribniške velje, da ne v tolkiški meri, da bi se lahko potrdil star rek, da miši plešejo, ko mačke ni doma. V preteklem tednu se namreč razen nekaj lažjih prometnih nezgod ni zgodilo nič posebnega na področju kaznivih dejanj in posredovanja miličnikov.

GOVORICE PREHITEVALE DO GODKE — Prejšnji četrtek smo v tej rubriki utemeljevali neresciščno govorico o tem, da je neki občan, zaposlen v bivši jugoslovenski armadi kot civilna oseba, dobil slovensko državljanstvo. Na travnikih, gnjenih z gnjivico prasičereje, na veliko rastejo kukmaki.

Trebanjske iveri

RAZPRODAJA — Zadnje dneve svoje prisotnosti v skladnišču goriva v Ciganski dolini je srbslavška vojska izkoristila za nenavadne kupitije. Sod naftne so ponujali za 300 YU dinarjev, zadovoljni pa so bili tudi z 200 slovenskimi tolarji. Neki znan obrtnik iz trebanjske občine je ocenil razpuščeno vojsko za skoraj novega viličanja za bilih 50.000 SLT, medtem ko smo opazovali, kako se je pripravljali neki Ljubljanci, da bo načelo na vlačilca kampanjalo, ki so vojaki zabarabali za neverjetnih 60.000 SLT. Kdo (je) plačal? takole razprodajo, je menda znan!

PROSVETA NAŠA BO OSVETA — Poročali smo že, kako hudi so bili šolniki kot sršni, potem ko jim niso z delo dognili plač kot občinjarje. Grožnja s stavko je zaledla, da so učitelji dobili svoje, saj so bile plače v resinci mizerne. Zdaj pa so prosetari spet v skladnišču pozornosti, a ne, zaradi tegi, ker bi to sami hoteli, ampak zato, ker so si tem povisili plač skravnostno da li izplačati še bone za prehrano v vrednosti 4000 SLT. Te bonite pa niso bili deležni občinjarje in je spet ogenj v strehi na občini, ker so šolniki »tajno delovali regres«. Za to poteko nista vedela niti pristojni občinski minister Milan Rman niti župan Ciril Pungartnik, ki bi bil najraje kakšnega ravnatelja poslal klečat za pokoro, ali pa bi mu vsaj dal neopravljeno.

M. L.-S.

IZ NAŠIH OBČIN

S stavko spodnesli direktorja

Potem ko je spomladi moral odstopiti direktor največjega podjetja v občini, Iskre, je šel tokrat po njegovi poti še direktor drugega velikana, BELTA

ČRНОМЕЛЈ — V torek, 15. oktobra, ob 10. uri so utihnili stroji v tukajšnjem Beltu. Okrog 300 delavcev dopoldanske izmenje se je zbral pred poslovno stavbo podjetja ter začelo s stavko, ki so jo napovedali že prej, če direktor Janko Gladek do 14. oktobra do 14. ure ne bo odstopil. Medtem je zasedel upravni odbor podjetja, ki je po treh urah stavke sporočil, da je direktor odstopil, v.d. direktor pa je postal inž. Anton Škop. Delavci so se po tem sporočilu vrnili na delo.

Zgodba o tem, zakaj je v Beltu sploh prišlo do stavke, pa je precej daljša in zapletena. Dvourna opozorilna stavka je bila namreč v podjetju že 24. septembra, takrat predvsem zaradi plač, ki jih za avgust še niso prejeli, zahtevali pa so takšen OD, kot bi ga imeli julija, če bi bil izplačan 100—odst. A v Beltu že od februarja niso izplačali 100—odst. plač. Res je, da bi po kolektivni pogodbi, podpisani v aprilu, zaradi izgube smeli prejemati za 20 odst. nižje OD, a največ 6 mesecev. Kot pa so povedali v neodvisnem sindikatu, v njihovem podjetju niso vedeli, kdaj bo te agonije konec. Vodstvo podjetja je sicer pisno pojasnilo, kakšne so možnosti za izplačilo septembriških plač, ki naj bi bili bruto za 36 odst. višje od avgustovskih, s čimer sta se strinjala oba sindikata v podjetju, tako svobodni kot neodvisni, ki je bil v Beltu ustanovljen v prvi polovici septembra, v njem pa je danes že približno polovica Beltovih delavcev. Seveda sta sindikata za naprej zaračunava storitve, ki so po njihovem mnenju predrage. Podvomili so o ekonomski upravičenosti menjave blagovne znamke glede na to, da je Belt že od leta 1987 v izgubi ter v ekonomski upravičenosti analiz Biroja za industrijsko oblikovanje, ter primer-

Socialdemokrati proti samoprispevkom

DRŽAVLJANI naj plačujejo davke, država pa gradi infrastrukturo

Na zadnji seji SO Ribnica je bilo največ časa in besed »posvečenih« Gallusu

ČRНОМЕЛЈ — Belokranjski socialdemokrati so na svoji redni seji prejšnji mesec obravnavali pripombe nekatereh občanov o neumestnem uporabljanju sredstev iz samoprispevkov in še o dodatnih zahtevali po samoprispevkovih za izgradnjo telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Butoraj. Nekaj podobnega se je dogajalo tudi v krajevni skupnosti Vinica in Adlešči.

Socialdemokrati so sklenili, da načelno naspodbujajo financiranju izgradnji infrastrukture in drugih objektov splošnega družbenega pomena s sredstvi iz samoprispevka in z drugimi dodatnimi prispevki občanov. Menijo, da je v državi s tržnim gospodarstvom dolžnost državljanov, da plačujejo davke, dolžnost države pa, da državljanom gradi infrastrukturo, šole in druge objekte. Še posebej v sedanjih težkih gospodarskih razmerah ni prav, da občani iz svojih nizkih osebnih dohodkov financirajo t.i. organizacije posebnega družbenega pomena.

Izjemoma dopuščajo tudi možnost samoprispevka, vendar pod pogojem, da bodo občani natančno vedeli, kaj, koliko in do kdaj se bo z njihovim delanjem gradilo.

Jaslice za 16 dojenčkov

Na Miri bodo nared že prihodnji mesec — Dodatna pomoč iz občinskega proračuna

MIRNA — V začetku letosnjega novembra bodo na Mirni končno le prišli do tako težko pričakovanih jaslic za varstvo najmlajših otrok. Trebarska vlada je namreč sklenila, da bo zagotovila manjšo 406.000 tolarjev za dokončno ureditev jaslic, za prihodnje proračunsko leto pa bo predvidela razširitev vzgojno-varstvene dejavnosti. Že zdaj zanimanje staršev za jaslice presega zmogljivosti mirenskih jaslic, saj je prijav kar 19, v prenovljenih prostorih nedanje osnovne šole pa bo posledi proračuna le za 16 otrok.

Arhitektonsko so preuredili pritličje šole po zasnovi ljubljanskega Domusa, in sicer so jaslice v desnem traktu, medtem ko so prostore levega trakta zasedli varovanci delavnic pod posebnimi pogoji. Prostore so preuredili skladno z dogovorom s krajevno skupnostjo Mirna in s sklepom trebarske občinske skupnosti, da je zaprta povezano prostorov med vrtcem in delavnicami, pravi sekretar občinskega sekretariata za občno upravo in družbeno dejavnosti Milan Rman. Iz prejšnjega enega razreda, razdeljevalne kuhinje predprostora in sanitarij so le z notranjo preuredivijo stavbe pridobili igralnico s predelkom za nego, garderobo, mlečno in razdeljevalno kuhinjo, dva predprostora in sanitarje v skupni izmeri 82 m².

Že ob sklepanju pogodb z izvajalcem je bilo jasno, da bo denarje iz občinskega proračuna (predvideno je bilo 325.000 din) premalo. Toda trebarska vlada je sklenila, da je prenovo stavbe za jaslice treba končati, za opremo pa pridobiti premostitvena sredstva. S KS Mirno so dogovorili, da za opremo primakne 160 tisočakov, z dobaviteljem opreme

ljivost teh podatkov z Ageo. Zahtevali so tudi, da ne smejo odpustiti presežnih delavcev, če pa bodo ugotovljeni tehnični preseži, jih morajo ugotovljati po določenih kriterijih ter o tem obvestiti občinsko sindikato.

Vsem tem dilemam in zahtevam neodvisnega sindikata se je pridružil tudi svobodni, odgovore na vprašanja pa so zahtevali do 7. oktobra, sicer bo moral direktor odstopiti. Vodstvo je odgovore res poslalo, a po mnenju neodvisnega sindikata niso bili argumentirani. Upravni odbor podjetja pa je sporočil, da odgovarja le za poslovne odločitve od takrat, ko je Belt postal d.o.o., torej od začetka tega leta. Upravni odbor je predlagal tudi imenovanje treh nepričasnih komisij, v katerih pa ne stavkovni odbor ne odvisni sindikat nista hotela sodelovati, ker sta menita, da nista ne dolžna usposobljena za reševanje teh težav, temveč mora dileme rešiti upravni odbor, ki je direktorja tudi imenoval. Vodstvo podjetja pa je predlagalo, da bi se tri ure pred napovedano stavko pogovarjalo s članji stavkovnega odbora, kar so slednji prav takov zavrnili z utemeljitvijo, da niso pristojni za reševanje težav. Poleg tega so tudi sami delavci prinesli stavkovnemu odboru pisno zahtevo za stavko in odstop direktorja.

M. BEZEK—JAKŠE

IZ NAŠIH OBČIN

Vse na enem mestu

Vrtinov poobaščeni Renaultov avtoservis

KOČEVJE PRI ČRНОМЉУ

— Alojz Vrtin, ki ima mehanično delavnico v Kočevju pri Črnomlju že 11 let, je letosnjega avgusta kot prvi v Beli krajini začel tudi s poobaščenim Renaultovim avtoservisom. Resnici na ljubo povedano, do takšnega servisa ni tako lahko priti, saj veljajo zanj evropska merila, ki jih za to odgovorni v novoščem Revolu prestreno in ne-napovedano preverjajo v svojih poobaščenih servisih. Natančne Vrtinu in trem pri njem zaposlenim delavcem pa jih ni težko izpolnitve.

»Revolu lahko zares le pohvalim, saj je sodelovanje z njim izredno dobro. Tako mi je dal v uporabo specjalno orodje, delavci hodijo na izpopolnjevanja, ki jih Revolu posveča izjemno pozornost, saj mu je veliko do tega, da je delo v delavnicah zares strokovno opravljeno in da so mehanični sproti seznanjeni z najnovejšo tehnologijo. Povrh tega pa nas z novostmi obveščajo tudi iz francoskega Renaulta,« je zadovoljen Alojz.

Seveda so po Vrtinovih besedah zadovoljne s storitvami v njegovem avtoservisu tudi stranke, toliko bolj,

ker dobijo vrsto storitev na enem mestu. Opravljajo nameščenje, kleparske, ličarske storitve, saj je Alojz, po osnovnem poklicu sicer mehaničnik, pozneje opravil še izpit za kleparja in ličarja. Pri njem je moč kupiti originalne rezerve dele za Renaultove avtomobile, nove Renaultove avtomobile, servisne storitve pa opravljajo za vse Renaultove avtomobile, tudi takš-

Alojz Vrtin

ne, ki jim še ni potekel garancijski rok. Na vrsto pridejo seveda tudi druge znake avtomobilov, čeprav imajo Renaultovi prednost. Sicer pa Vrtinove številne stranke iz vse Bele krajine in velikega dela Hrvaške za vse to vedo. Žal se Hrvati zadnje čase bolj poredko oglašajo v njegovem avtoservisu. Počakati bo pač potrebitno, da bo na Hrvaškem zopet mir.

M.B.—J.

maša, ampak koncert, in vse poslanice povabil, da se ga udeležijo.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

SKLADIŠČE POD SLOVENSKO ZASTAVO

ORTNEK — V zgodnjih popoldanskih urah minulega petka je v vojašnici v Ortneku zaplatala slovenska zastava. Sedaj, ko je objekt v rokah ribniške teritorialne obrambe, lahko ugotovimo, da so bile neosnovane bojazni in govorice občanov okoliških vasi, da je skladniščo minirano in da ga bodo vojaki pri odhodu dignili v zrak. Ves čas vojne v Sloveniji in tudi po njej je povlejetvo vojašnice trudilo, da bi objekt učinkovalo in ga v varnem stanju izročilo novim lastnikom. Zato so tudi bili ves čas v tesnem kontaktu z vodstvom krajevne skupnosti in tudi družbenopolitičnem zboru razvila prava razprava, v kateri ni manjkalo niti kritik dramatičnih del niti otočja na račun zanemarjanja oz. izognite službenim dolžnostim župana.

Čeprav je bilo že ob obravnavanju informacije o porabi proračunskih sredstev veliko govorila o prekoračenju proračunskega namenskega sredstva za praznovanje Gallusovega leta in izvedbi likovne kolonije, predlogu sprememb namembnosti objektov bivše JLA na območju občine Ribnica in sklepku o ustanovitvi javnega zavoda Mikova hiša.

je pa bo na to temo organizirana tudi okrogla miza. Okoli poročila o praznovanju Gallusovega leta in izvedbi likovne kolonije pa se je v zboru krajevne skupnosti in tudi družbenopolitičnem zboru razvila prava razprava, v kateri ni manjkalo niti kritik dramatičnih del niti otočja na račun zanemarjanja oz. izognite službenim dolžnostim župana.

Natomišča je bilo že občina v zboru krajevne skupnosti, da padali tudi očitki na likovno kolonijo, če je bila letos, glede na obsežne aktivnosti v praznovanju Gallusovega leta, res potrebna. Drugi spet so očitali, da gre proračunski denar, ki je od vseh, za kulturo, ki je deležna le ribniška elita.

Ker je bilo dokaj glasno tudi negotovanje glede organizacije koncerta v cerkvi, je župan pojasnil, da to ne bo

M. GLAVONJIČ

Bodo šolarje vozili zasebniki?

V trebarski občini še proučujejo ponudbo zasebnih prevoznikov — Bodo »Gorjanci« po petih letih ob prevoze šolarjev?

TREBNJE — V trebarski občini obiskuje osnovno šolo v letu 1991/92 načrto 2132 učencev, od tega jih ima približno tretjino oz. 715 urejen brezplačni prevoz do šole in nazaj. Do leta

Spomini na prihodnost

Pogovori o nuklearki

KRŠKO — Krško elektrarna smo podelovali, tako kot lahko pravnik od pradeda preko vmesnih pogankov dobi zgotovljeno in lepo hodo. Postopje se mu zdi varno, vendar lahko človeka vseeno vznemirja.

Tudi krška nuklearka vznemirja. Še najbolj mimo jo prenašajo prebivalci Krškega in okolice, kjer je prepričan Peter Žigante iz Krškega. Uvodničar na nedavni seji slovenskih socialistov v Krškem je imel menda celo prav. Zlasti bučno pljuska val vznemirjenja od drugod, če upoštavamo na primer »veržene« reakcije avstrijskih sovražnikov atomske energije, ki so pred kratkim prišli v Krško.

Kaj bi bilo drugače, če bi elektrarno zaprli? Referendum, ki bi odprl to možnost, bi prispeval samo eno, vrnili bi zadostenje, vse drugo v zvezi z nedoumljivim jedrskim sponnikom s Krškega polja bi nemara ostala po starem. Morda je že preveč o tem, kar bi ostalo, povedal dr. Peter Novak, ko je dejal, da bo gorivo tukaj v Krškem, ker ga ne bo drugam vzel nihče. To je jedro problema in tisto, kar bo najbolj jezilo in vznemirjalo generacije, ki so poddavale jedrsko elektrarno in začasno skladisče, katerega izdelovalci imajo nepotrebitne ambicije, da bi ga usposobili za trajnejše skladisce radioaktivnega materiala. Jedro problema je torej, da bo jedrska elektrarna jedrski objekt še tudi leta po tistem, ko bodo v njej ustavili proizvodnjo.

O sedanjem stanju je dr. Uroš Miklavžič iz Instituta Jožef Stefan prispeval pomembno dozo optimizma: po njegovem ljubljanska bolnišnica z izpuščenim jodom, t.i. jodom 131, bolj vpliva na reko Savo kot krška jedrska elektrarna. Po vsem sodeč torej jedrska elektrarna pomeni problem za prihodnost, ko ne bodo vedeli, kako naj vsiljenega velikana z radioaktivnim črevesjem pokončajo na najboljši način.

M. LUZAR

SIGNAL JIH NE DOSEŽE

BREGANSKO SELO — Prebivalci na področju Breganskega selca še zmeraj ne morejo spremljati oddaj Radia in Televizije Slovenija. To je posledica »bele liste« v oddajniški mreži slovenske RTV in ne gre za posledico vojaških spopadov, kot bi morda kazalo spričo letalskih napadov na nekatere oddajnike in zaradi bližine hrvaškega bojišča. Kar zadeva sprejem radijskih programov, je edini vir slovenske informacije marsikje na tem območju Radio Posavje — Studio Brežice.

»SEVNIČANKA« OB 1. OBLETNICI

SEVNIČANKA — Blagovnica Sevničanka je v prvem letu delovanja pridobila veliko kupcev iz Zasavje, Posavje in Dolenjske. V dveh etazah blagovnice so v enem dnevu iztržili že okrog 250.000 tolarjev. Za svoje kupce je Sevničanka te dni pripravila prijetno presenečenje. Tриje kupci, ki bodo do 26. oktobra v enem dnevu nakupili največ, bodo nagrajeni z darilnimi boni od 5.000 do 10.000 SLT, s praktičnimi darili pa bodo nagradili še 3 naključno izrebane kupce.

ZMAGA GASILCEM JUTRANKJE — Pri Inpletu na Brezovem so se pretekel petek pomerile industrijske gasilske desetine sevniških podjetij. Pri moških tekmovalcih je v hladnem, deževnem vremenu zmagaala Jutranjka, pred Inpletom, Jugojaninom. Stillesom in Lisco, pri ženskah pa Inplet ni imel konkurenco. Na slikah: zaradi občasnega močnega veterja je bila mokra vaja z vetrovkom eden najzahtevnejših preizkusov na tekmovanju. (Foto: P. P.)

Ne ve se, kako zapreti nuklearko

Predsedstvo slovenske socialistične stranke v Krškem razpravljal o nuklearni elektrarni — Stroka: varna elektrarna — Socialisti parlamentu

KRŠKO — Če lahko krška jedrska elektrarna dela varno in če lahko ob tem zagotovijo ustvarjamo z njenim obratovanjem dobitek, naj dela do konca življenske dobe. Tako je menil dr. Peter Novak iz ljubljanske univerze na seji, kjer je v Krškem nedavno sklical predsedstvo republiškega odbora Socialistične stranke Slovenije. Seja je imela naslov »Nuklearna energija med stroko, okljukom in politiko«.

Poleg njega so iz Ljubljane prišli še dr. Hubert Požarnik, dr. Ferdo Gubina in dr. Uroš Miklavžič. Z njimi so šli v debato o (ne)skodljivosti jedrske elek-

trarne poleg nekaterih iz Posavje še ljudje iz strankinega predsedstva iz Ljubljane. »Tehnični pol« omizza je navadel vrsto podatkov s skupnim imenovalcem, da je krška jedrska elektrarna izjemno varen objekt. Nazorno ilustracijo stanja je prispeval dr. Miklavžič. Po njegovem je voda na izoku iz elektrarne, potem ko na predpisani način obkroži vse enote jedrske elektrarne, pitna. Škodljivi učinki nuklearke na ograji skladischa nizko in srednje radioaktivnih odpadkov so zelo majhni, oziroma jih natančni merilci skoraj ne zaznajo.

Jedrska elektrarna na Krškem poljuje Slovencem vse manj ljub objekt. Kaj o njem v resnicu mislijo, naj bi pokazal referendum. Darja Lavtičar — Bebler ga vidi kot edino uporabno orodje demokracije za ta primer. Vojko Volk, ki je

ABRAM V MAKSIMARKETU

KRŠKO — Izšla je prva maksimisalna plošča v house rap stilu na Slovenskem. Izdal jo je dolgoletni glasbeni ustvarjalec Roman Abram iz Krškega. Prva promocija plošče bo danes v Ljubljani pred prodajalno plošč v Maksimarketu, in to ob 16., 17. in 18. ur. Glasbenik pripravlja za november in december turnejo po diskotekah v Sloveniji.

ČETRTA IN ŠESTA

KRŠKO — Plesna skupina Divi iz Krškega je nastopila v Ljubljani na prvem slovenskem prvenstvu v show danceu. Zabeležila je vidni uvrstitev v dveh kategorijah. Njeni pionirji so bili četrti, članski nastop pa je plesalcem skupine Divi prinesel 6. mesto.

ČAKAJOČ NA TELEFON

JESENICE NA DOLENJSKEM — Nekateri prebivalci jeseniške krajinske skupnosti so pred leti vplavali nekaj denarja na telefon, vendar se je ta tolikan razširjena gradbenega akcija tudi na tem območju potem ustavila. Tako navkljub omenjenemu finančnemu izdatku telefona še do danes nimajo. Nadaljevanje del sicer pričakujejo, vendar pri tem niso pretirani optimisti, saj poznajo slovensko izkušnjo, da podobne gradnje običajno trajajo dalj časa, hkrati pa se do zadnjega ne v natančno, koliko bo v resnicu koga stala.

M. LUZAR

RAZSTAVA GOB, ZATEM ŠE JESENSKEGA SADJA

SEVNICA — Potupočna trgovina Danila Osvornikarja Moj malo svet je konec preteklega tedna pripravila razstavo gob. Verjetno so zaradi slabega vremena prinesli 60 vrt, predvsem užitnih, pa tudi pogojno užitnih in strupenih gob, le trije goberji. Največ gob je na razstavo prinesel Jože Radej z Žigrskega Vrh. Poučno razstavo gob so si v ponedeljek organizirano ogledali tudi učenci sevnške osnovne šole. Osvornikarjevi bi radi, da bi se vsako trejto nedeljo v mesecu nekaj dogajalo pri sevnškem taborniškem domu, zato bodo že prihodnji mesec pripravili razstavo jesenskih sadjev, v decembru pa bodo lahko gospodinje pokazale in izmenjale izkušnje, kaj in kako so vložile oz. konzervirale sadje, zelenjava in drugo.

poleg Beblerjeve in drugih tudi sodelovali na seji, bi nanj pristal očitno samo v primeru, če bi država na vseljudskem glasovanju spraševala tudi za mnenje o načrtovani gradnji savskih elektrarn.

• Krčani nasprotujejo referendumu. Prepričani, da bi referendum lahko bil »manipulacija«, kot meni predsednik krške občinske skupščine Vojko Omerzu, pritrjujejo dr. Novaku. Ta pravi, da je nuklearka preveč tehnično zahteven objekt, da bi smel postati predmet nacionalne politične propagande. Referendum bi bil po njegovem nesmotrn, ker komite za energetiko še ni naredil celovite analize o vseh vidikih zapiranju NEK. Slovenska socialistična stranka bo glede na enega od sklepov seje šla na roko Krčanom. Kot je objavil strankin predsednik Viktor Žakelj do socialistov skušali sprožiti v republiškem parlamentu široko razpravo o jedrski elektrarni Krkško.

Njunemu strankarskemu kolegu Jožetu Smoletu pa se zdi pametno to, da vse razprave o jedrski gradimo na strokovno utemeljnjenih stališčih. Politika bi moralna v tem primeru zagotoviti avtoriteto stroki in to tudi pomeni, da mora socialistična stranka — kot sleherna — graditi odnos do nuklearke na neutralnih podatkih stroke.

M. LUZAR

UPANJE NA KANALIZACIJO

JESENICE NA DOLENJSKEM — V tem kraju so doslej samo deloma zgradili kanalizacijo, kar v praksi pomeni, da približno polovico gospodinjstev še vedno uporablja zasebne grezince ali pa si pri odvajjanju odpadkov pomaga kako drugače. Kot se da razumejo domačine, si prebivalci želijo, da bi obstoječi javni kanalizacijski sistem čimprej dobil podaljš.

Novo v Brežicah

NESKLEPČNOST — Delegati brežiške občinske skupščine so povzročili precej skrb predsedniku Teodorju Oršanicu, ker ne prihajajo na skupščinska zasedanja in so zato nesklepčna ter odpadejo. Posebej so se izogibali nedavne seje. Najbolj domiseli so že poiskali vzroke omenjene odborniške abstinenčne. Seja je bila trinajsta po vrsti, ta številka pa po nekaterih pomeni nesrečo. Če ni kriva ta številka je neka drugačna. V brežiškem internatu, kjer so parlamentarne seje, zadnji čas bivajo številni pripeljani obmejni policiji in delegati je bilo zato menda strah.

NEAKO BREZ SKRBI — Slaba cesta v Poštem vas je menda tudi dobra reč. Nekateri domačini pravijo, da so čisto brez skrb pred policijskimi »frulicami«. Miličniki da sploh ne pridejo v vas, to pa menda zato, ker se ne marajo voziti po tako slabih cestah, kot je ta proti Poštemi.

RAZLAGA — V Brežicah so še vedno nejevoljni, če da jim je vojska izpred nosu odpeljala dosti drago opremo iz Tehničnega remontnega zavoda Bregana. Iz zavoda je armada vzele tudi računalnike. Eden od brežiških delegatov je na nedavni seji občinske skupščine razložil, zakaj naj bi bila teritorialna obramba dovolila pobrati tovrstno elektronsko tehnologijo. Menil je, da je teritorialna pustila odpeljati računalnike, ker z njimi pač ne za delati. Teritoriali pa baje sami zase odvajajo mize in podobne enostavnejše naprave.

Krške novice

PITJE — Razprave o jedrski elektrarni Krško so zmeraj težko delo. O tem se nedavno prepričal tudi doktor znanosti Ferdo Gubina. Ko je razlagal, da je pretek vodič v Savu premalo zanesljiv in izdaten, da bi s savskimi elektrarnami nadomestili morebitno zaprtje nuklearke, sta Peter Novak in Hubert Požarnik, Gubinova kolega po doktoratu, zelo hitla pretaknilo pivo. Njuna pozornost tekoči zadovej je bila tako hrupna, da je dr. Gubina moral odločno zarobiti nad doktorjem, naj vendar že enkrat data mir s tem pivom.

DENAR IN KULTURA — Kostanjevici priznavajo, da je kulturni kraj, svojevrsna umetniška Meka. Dosti tega drži. Celo mrljški vežici so nekako vinsili pečat življenja, ko so njene zdovne opremili s stvaritvami zamejskega slikarja Valentina Omana. Taka naklonjenost umetnosti jim ne pomaga dosti, ko pa je tudi za umetnost potreben denar. Sponzorjev, ki bi primaknili tolarije ali dolarje, se v Kostanjevici ravno ne tare. Vzrok je tudi v tem, da v Kostanjevici ni prav dosti samostojnih firm. Poleg šole je »firma« s sedežem v Kostanjevici menda samo še farovž.

VLAK — V Breštanici imajo občasno težave zaradi vlaka. Kadar jim pelje mimo pisarni in kuhi, se ustavijo sredji pogovora, šepata ali prepriča, ker se poleg ropotu zežljene kače ne slisi ničesar. V Breštanici so zaradi takega ropotu naravnost srečni. Rajši vidijo, da je tako, kot da bi dneve in dneve na kakem postajnem slepeni tiru mirovali kak čuden vlak. Kakor je bilo na primer zadnji, ko so jim privlekli v Breštanico kompozicijo z odhajajočim negibnim in živim vojaškim materialom.

Sevniški paberki

NOĆNI PROGRAM — Kdor še ni vedel, da sevniški radio ob sobotah odaja do polnoči tudi nočni program, mu naj to prišpennemo mi, kajti šefica Branka in urednica Nada sta bolj skromni in nista te popestrive sporeda obesali na velik zvon. Nočni program omenjamо tudi zaradi Jožice in Renate, ki sta srčano vodili spored in vrteli dobro glasbo. Ker pa spored poteka v živo, so poslušalci v soboto lahko slišali izpad, pomislite, poslušalke, ki je ob izboru melodije tedna kar po telefonu poslala Renato v »tri krasne« s sočno, moško, a z ničimer izvano kletvico. Bog pomaga revnim na duhu!

VSTOPNINA — Sobotni žur v Boštanju, kjer so zbirali pomoč za Hrvatsko, bi verjetno privabil še več mladih ljubiteljev rocka (saj v Posavju ni vsak dan priložnost, slišati dober bend Šank rock), če bi bilo vreme lepše. Od sevniške železniške postaje do TVD Partizana v Boštanju, kjer organizatorji edino še lahko dobijo prostor za take in podobne veselice, ni tako zelo blizu. Saj tudi Lukovci so tako blizu, čeprav spača v »državo Boštanja«, pa so vseeno našli pot semkaj štirje mladi fantje, ki so svojemu pop ansamblu nadeli ime Melanie. Za začetnike so presentirjivo lepo brenkali in peli, tako da bomo o treh Liscih in enem Dolinskem gotovo še kaj slišali in prebrali, tudi v Dolinskem lusu. Je pa nekaj časa v Boštanju, tam, kjer so prodajali vstopnice po 100 SLT, izstopal mlad obrtnik in podjetnik, ki dolgo časa ni bil voljan odsteti stotka, za katerim niso tako žalovali niti srednješolci.

• Ob polni proizvodnji naj bi v Silexu na Blanci delalo okrog 80 delavcev. Silex se je v pogodbah s sevniškim Stillesom obvezal, da bo zaposli 46 delavcev, ki so poprej delali v tem prosludem Stillesovem obratu, tudi za begunški Elan, in so zdaj na čakanju.

se zaveda, da bodo začeli proizvodnjo ravno zavoljo tehnološke priprave lesa v najbolj neugodnem času. Toda odlašanja ni, zdaj gre zares!

P. PERC

V Silexu bodo delali za izvoz

Sevniška industrija latoflexa kupila Stillesov obrat na Blanci — Avstrijska tehnologija in kapital — Surovina iz domačih logov

BLANCA — Sevniška industrija latoflexa (Silex), mešana družba z 12 slovenskimi družbeniki — med temi so vsi zasebniki razen največjega soustanovitelja oz. sovlagatelja trebanjskih Tesnil, ki imajo največji delež — se je dobri dve leti pripravila za ta projekt. Družbeniki so ocenili, da je zdaj družbeni položaj končno dozorel za tako potrezo.

Je sicer še veliko zagat in nejasnost, zlasti glede varnosti naložb tujih partnerjev, ki ne pozna nikakršne sentimentalnosti, go gre za poseb, temveč jih zanima samo profit. Navkljub še dokaj številnim neznankam se je avstrijska firma Argus le odločila za sovlaganje v Silex, ki naj bi sčasoma prerasel v delniško družbo.

Silex se je odločil za okrog 56 milijonov avstrijskih šilingov vredno naložbo v manj razviti krajevni skupnosti Blanca, kjer je od sevniškega Stillesa z leasing pogodbo na 7 let odkupil objekte z okrog 3000 kvadratnimi metri pokritih površin, z vso infrastruktu in pripadajočimi zemljišči. Do letošnje zime naj bi dogradili in opremili še ustrezne tehnološke objekte, potem bodo opravili ne-

uporabljali tudi brezovo) imajo že sklenjene predpogodbe. Mesečno bo Silex potreboval okrog 1000 kubikov hladovine, konec marca pa naj bi imeli v tovarni že vso potrebno surovinovo. To je pomembno tudi zavoljo tehnologije izdelave latoflexa. Vodstvo Silexa (predsednik družbe je magister Ciril Pevec)

katera notranja prenovitvena dela, januarja 1992 pa naj bi že začeli proizvajati latoflex. Najprej bodo izdelovali letve, to je lesene vzmetne elemente, uporabne za postelje, kavče, ležalnike itd., v naslednji fazi pa bodo po avstrijski tehnologiji izdelovali celotni vložek, okvir za posteje itd.

Po besedah direktorja Silexa Toneta Hočevarja imajo z Avstriji in Italijani že sklenjene pogodbe o odkupu celotne proizvodnje za neomejen čas. Ob polni proizvodnji, ki naj bi dosegli ob koncu prihodnjega leta, bodo

Zazrta v svet, ki odmira

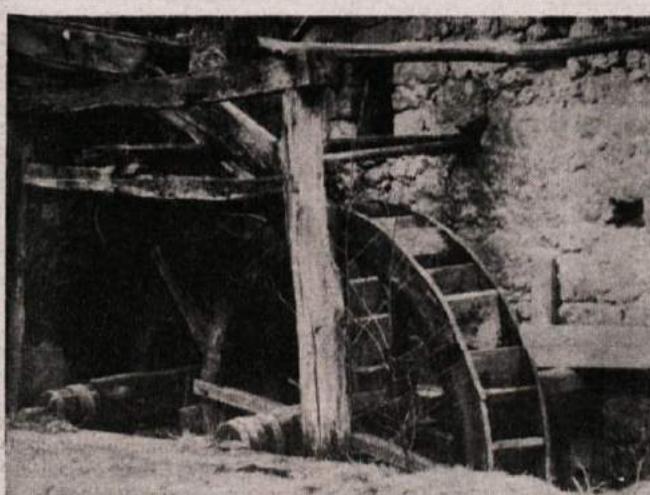
Fotografinja Vladka Likar — Kobal bo v Trebnjem s fotografijami predstavila motive ob Radulji

TREBNJE — Lesene koče, z ganki opasane kmečke hiše, kozolci na samem, mlini, ki jim je čas ustavil kolesa, viharniki pa ljudje, ki so še obdržali življenje, delo in navade po starem, ter še kaj, kar kljubuje in se zlepne ne vda pišu novodobnih vetrov, vse to je lahko zanimiv motiv za nekoliko bolj liričnega slikarja ali fotografa, še posebej, če ima tudi občutek za dokumentarnost.

Takšnih motivov je Dolenjska polna in niti ni treba daleč od glavnih cest, da se prikažejo. Človeka kar primorajo, da se po risalu ali fotoaparatu. Tako nastajajo cele serije likovnih ali fotografiskih zapisov in potem nekako pride samo od sebe, da nekaj tega vidijo tudi drugi — na razstavah. Ena takšnih fotografiskih razstav si bodo lahko ogledali tudi Trebanjci.

V soboto, 26. oktobra, ob 17. uri bodo namreč v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo fotografij Vladke Likar — Kobal, v Ljubljani udomljene rojakinja iz Brestanice v Krški občini, z njimi pa bo avtorica, poklicna fotografija in dolgoletna pedagoginja na šoli za oblikovanje, predstavila svet ob Radulji, torej koček Dolenjske v škocjanskem koncu. Razstavljal bo okoli 30 fotografij velikega formata in večje število manjših, nekakšno »fotostripe«. Ekspozitati iz svoje etnološke zbirke bo na razstavi sodeloval tudi Dolenjski muzej iz Novega mesta.

I. ZORAN

Čas je ustavil kolesje stare žage ob Radulji — s serijo takšnih in podobnih fotografij se bo konec tega tedna predstavila v Trebnjem fotografija Vladka Likar — Kobal, brestanška rojakinja iz Ljubljane.

»Tisti, ki meri žalost«

Tako je naslovil Vili Ravnjak svojo drama o Tugomerju, ki jo igrajo v ljubljanskem MGL

Slovenci imamo kar nekaj dramskih balad o Tugomerju. Prvo je napisal Jo-

sip Jurčič. Fran Levstiku se ni zdelo dovolj dobra in prepričljiva, zato jo je predelal. Levstikovo različico lahko temeno tudi za samostojno delo. Trejti avtor, ki ga je zamikala ta snov, je Bratko Kreft. Lani poleti pa je mladi slovenski dramatik Vili Ravnjak napisal novega Tugomerja in drama naslovil Tisti, ki meri žalost. Delo je posvetil Jurčiču in Levstiku.

Snov za Tugomerja je Ravnjak, tako kot vsi avtorji pred njim, čpal iz znanе Giesebrichtove kronike Polabskih Slovanov. Njegova varianca slovenskega literarnega mita se precej razlikuje od vseh dosedanjih. Besedilo novega Tugomerja je vsak dan bolj aktualno in preroško. V jedru te dramske balade je motiv osebnega maščevanja, za umor očeta, maščevanje pa Tugomer povleče ves svoj narod. Tugomerjeve osebne ambicije postanejo usodne za vse njegove Karantance: ena napaka vodi v drugo, začaranji krog nasilja pa se končuje s propadom vsega.

To Ravnjakovo drama igrajo v Mestnem gledališču ljubljanskem in sicer v režiji Mire Erceg iz Berlina. Lik Tugomerja, se pravi »tista, ki meri žalost«, upodablja na odru Slavko Cerjak, krški rojak. Nastopa še vrsta znanih igralcev (Jožica Avbelj, Majda Grbac, Tone Kuntner idr.) in statistov. Gre za prvi gledališki spektakl in za najzahtevenji projekt Mestnega gledališča ljubljanskega v zadnjih letih. Že krstna predstava minuli četrtek, 17. oktobra, je napovedala, da bo to nova slovenska gledališka uspešnica.

Režiserka Mira Erceg, ki ni z ničimer obremenjena, še najmanj z nacionalnostjo, je Ravnjakovo drama zasnovala kot gledališko metaforo za sodobne Tugomerje med nami ali nedaleč od nas in ta metafora se zliva s kruto vsakdanjostjo v umetniški poziv proti nasilju vojne.

I. Z.

SLAVNOSTNI KONCERT — V soboto je bil v farni cerkvi v Ribnici zadnji večji dogodek ob praznovanju 400-letnice smrti Jakoba Petelina Gallusa. Koncert, na katerem so mešani pevski zbor, nonet Vitra in oktet Gallus iz Ribnice odprli Galluso mašo Musica noster amor in skladateljeve motete, je številno občinstvo pozdravilo z burnim aplavzom. O Gallusovem življenju, o katerem vemo sicer zelo malo, je spregovoril slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl. (Foto: M. L.-S.)

Trebanjsko-novomeški slavljenec

80-letnico življenja pesnika, prevajalca in urednika Severina Šalija počastili Trebanjci in Novomesčani — Ob jubileju tudi spominska plaketa Novega mesta

TREBNJE, NOVO MESTO — Severin Šali, pesnik, prevajalec in urednik, je praznoval v torek, 22. oktobra, osemdeset let življenja. Luč sveta je zagledal v Podliscu pri Dobrniču, potem pa nekaj najzgodnejših let preživel pri stricu v Šentrupetu. Osnovno šolo je obiskoval v Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem, gimnazijo pa v Torežu. Nečas je še živel na Hrvaskem, nato pa se vrnil v Slovenijo in se v Ljubljani zaposli na Jugoslovanski knjigarni. Po vojni je najprej živel kot svobodni književnik in prevajalec, ko pa so v Novem mestu ustavili Dolenjsko založbo, je delal pri njej. Nazadnje je bil urednik pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Živi v Novem mestu.

Njegovo pesniško delo obsegata sedem knjig, ki so izšle v letih 1940—1991. Za svojo liriko je že leta 1940 prejel dve nagradi: Prešernovo nagrado mesta Ljubljane in nagrado Dravske banovine. Leta 1954 je dobil v Novem mestu Trdinovo nagrado, in sicer za prevod pesnitve Jama hrvaškega pesnika Ivana Gorana Kovačiča. Neprimerno večji je Šalijev prevajalski opus, iz tujih litera-

tur pa je v slovenščino prestavljal poezijo in prozo. Predvsem so znani njegovi prevodi nekaterih temeljnih del iz srbo-hrvaške literature pa prevodi iz ruščine, makedonščine, prevajal pa je tudi iz češčine in francoščine.

Šalijev literarno delo je od minulega tedna predstavljeno na razstavi v Studijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu. Eksponatov je kar za nekaj vitrin. Razstavljene so vse pesnikove knjige, zbirke, ki jih je izdal pa antologije z njegovimi pesmimi in publikacije, v katerih je sodeloval ali pa se sodeluje, od predvojnih do današnjih revij, zbornikov in drugih publikacij. Na razstavi je tudi nekaj Šalijevih rokopisov. Drugi del razstave predstavlja Severina Šalija kot prevajalca, tretji del pa kot urednika. Seveda je na ogled tudi fotografisko gradivo, ki kaže pesnika ob najrazličnejših priložnostih, tudi skupaj z drugimi literati in znanimi osebnostmi. Razstava je novomeška knjižnica pripravila v predprodaji v brežiški knjigarni in v tajništvu Zavoda za kulturo Brežice.

V SOBOTO »LUBEZEN«

BREŽICE — Na odru Prosvetnega doma Brežice bo v soboto, 26. oktobra, ob 20. uri gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s komedijo »Lubezen«. S to humoresko na temo ljubezenskega trikotnika bo brežiški Zavod za kulturo poskrbel za prijeten konec tedna. V »Lubezni«, ki jo je režiral Dušan Mlakar, se bodo predstavili igralci Zvone Agrež, Darja Reicham in Bojan Umek. Vstopnice za predstavo so na voljo v predprodaji v brežiški knjigarni in v tajništvu Zavoda za kulturo Brežice.

VEČER S PESNIKOM JEVREMOM BRKOVIČEM

JUBLJANA — Društvo slovenskih pisateljev je pripravilo v torek, 22. oktobra, v svojih prostorih na Tomšičevi 12 v Ljubljani večer s črnogorskim pesnikom Jevremom Brkovićem, ki se je na begu iz svoje domovine »ustalil« v Ljubljani. Društvo slovenskih pisateljev se je hkrati odločilo, da bo začelo od svojih članov zbirati prostovoljne prispevke za tiste pesnike in pisatelje, ki se bodo zaradi vojne v lastni domovini (predvsem iz Hrvaške) zatekli v Slovensko.

Šalijev 80-letnico so v četrtek, 17. oktobra, počastili v Trebnjem, in sicer s prireditvijo, ki je bila v večernih urah v avli stare osnovne šole. To je bil literarni večer, na katerem je igralec Srečo Špik ob glasbeni spremljavi Lada Jakše recitar pesmi iz Šalijeve letos izšle zbirke Pesnik na večerni poti. Milena Režun pa je ob glasbi istega izvajalca predstavila več pesmi svojega očeta Franceta Režuna, in sicer iz njegove tudi letos izšle zbirke Občutja in videnja. Na začetku prireditve, ki se je udeležil tudi uredniški odbor revije Rast, je Severin Šali čestital za jubilej trebanjski župan Ciril Pungartnik. Na koncu, pred družabnim večerom, pa je nekaj prijaznih besed slavljenemu povedal prof.

JUTRI OTVORITEV NOVIH PROSTOROV V GIMNAZIJI

NOVO MESTO — Gimnazija v Novem mestu je dobila nove prostore s pozidavo gimnazialnega dvorišča. Načrt je izdelal arhitekt Marjan Zupanc iz Pionirja, nekdajšnji novomeški gimnazijec. Nove prostore bodo slovesno odprli jutri, v petek, 25. oktobra, ob 18. uri. Otvoritvena slovesnost bo v atriju šole. Slavnostni govornik bo mag. Boštjan Kovacič, predsednik novomeškega izvršnega sveta.

DUNAJSKI UMETNIKI

JUBLJANA — V Galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov so odprli minuli četrtek, 17. oktobra, razstavo del štirih umetnikov z Dunaja. To so Blittersdorff, Foerch, Pavlik in Praschak. Dela bodo na ogled do 9. novembra.

kultura in izobraževanje

Gallus in čas

Ta teden poteka v Ljubljani osrednje slovesnosti ob 400-letnici Gallusove smrti. Od pondeljka se vrstijo koncerti na katerih nastopajo domači in tujni glasbeniki (iz Londona, Prague in Piacencie), od tega dne je v Cankarjevem domu na ogled razstava o Gallusovem življenju, ustvarjanju ter odmevih njegove osebnosti in dela, v Kosovelovem dvorani Cankarjevega doma pa na mednarodnem simpoziju številni domači in tujni muzikologi, raziskovalci in drugi strokovnjaki berejo referate in razpravljajo o Gallusu Carniolusu in evropski renesansi. Simpozij se bo končal danes, koncerti del počastitve Gallusa pa jutri.

Sodeč po naslovnih tem na simpoziju, je Gallus ime, ki ni zaznamovalo le 16. stoletja, v katerem je ta naš veliki rojak živel in ustvarjal, temveč še čas glasbenih obdobjij po Gallusovi smrti, vznemirja pa tudi še danes. Je ena tistih imen, ki na slovenskem in evropskem kulturnem območju svetijo enako močno skozi stoletja, zato tudi ukvarjanje z njim nikoli ne more biti zares dokončno.

»Gоворiti o Gallusu ni lahko,« je zapisal programski odbor za počastitev Gallusa pri ministru za kulturo Republike Slovenije, »njem govoriti glasba, ki je njegova in naša ljubezen. V tem letu bi radi povedali in pokazali vsem Gallusovim sonarodnjakom Evropi in svetu, da želimo tudi z glasbo zbuditi v ljudeh čustva, ki so kulturnim bitjem bližja od grmenja topov in življanja raket.«

PREDAVANJE O ASTROLOGIJI

NOVO MESTO — V torek, 29. oktobra, ob 19. uri bo v Študijski knjižnici Mirana Jarca novo predavanje iz jesenskega cikla. Viktor Germek, ki je pred kratkim izdal zanimivo knjigo Astrologija, veda o značaju in usodi, bo govoril o kozmičnem zakonu, skritem v človeški usodi. Po predavanju bo pogovor o astrologiji, temi, ki prav gotovo marsikoga zanima, zato vabijo prireditki k čim večji udeležbi.

Prav tako bo v sobotu, 2. novembra, ob 19. uri v Študijski knjižnici Mirana Jarca predstavljen novomeški astrolog Andrej Hudoklin. Predstavlja jame Jazbino v Topliški dolini, nato sledijo trije zapisi o novih knjigah in razstavah. Helena Ložar-Podlogar ocenjuje knjigo Karla Bačera Iz dolenske preteklosti in Milan Markelj knjižni prvenec mladega novomeškega pisatelja Damijana Šingota z naslovom Vojake ubijajo, mar ne? Jože Matijević pa se je razpisal o ciklu slik Janka Orača, ki je bil pod naslovom Kresna noč na Medvedjaku na ogled v Dolenskem muzeju. Zanimivo je tudi tokijsko pismo novomeške rojakinje Bibi Dobovšek-Sethna oz. njen intervju z na Japonskem živečim slovenskim jezikoslovcem — japonistom Andrejem Bekešem. Vsebinski del končuje stalna Kulturna kronika, ki prinaša strnjene pregled kulturnih dogodkov na Dolenskem, v Beli krajini in Posavju za obdobje junija — avgusta 1991.

Nekatera vprašanja sedanosti in prihodnosti načenja revija v zadnjem delu. Dušan Harlander je prispeval zapis o zdravstvenem stanju prebivalstva na Dolenskem, Ferdo Rečnik o razvoju izobraževanja v Sloveniji, solsko tematiko pa obravnavata še Dražgo Žagar v prispevku o ustvarjalnosti učencev in Marija Gabrijelčič v spisu o začaranem krogu šolskega neuspeha.

Cvetko Gradišar se v svojem prispevku ukvarja s stresom in vprašanjem, kako se mu zoperstaviti. Jože Gričar pa v svojem spisu načenja zanimivo tematiko, in sicer piše po telekomunikacijah ter njihovem vplivu na del načenja.

pisma in odmevi

Lov na polhe in... ... slovenska televizija

V tem času, ko v vseh kulturno naprednih državah ushta krvnarska industrija in zapirajo krvnarske trgovine in delavnice, z vso silo prodira na trg umetno kreno (pliš). Zna ne osebnosti, zlasti iz ženskega sveta, demonstrativno zaigrajo dragocene krvnene plače, slovenska televizija pa se — ne dačeč od 4. oktobra, svetovnega dneva varstva živali — postavlja z lovom na polhe.

V nedelji, 13. oktobra, smo se v oddaji ZDRAVO Laho javno soocili z morilno slovensko tradicijo še izva Valvasorjevih časov.

Spoštujem tradicijo, ki nima morskega pridha, z lovom na polhe pa se ne morem strinjati; na žalost to morijo podpirajo tudi lovi, ki so zame le uniformirani mesarji. Vsi lovijo polhe oz. »polhajo iz strasti«, s čimer se celo javno hvalijo. Vemo, da je za eno pokrivalo polhovko treba zbrati 34 najlepših kožic, to pomeni, da jih je treba pobiti najmanj sto, da pridejo do ustrezega števila za polhovko. Okrutina je navada, da nekateri celo zaigrajo debla, v katerih spijo polhk; z dimom in ognjem jih prisilijo, da zapustijo volta debla in se mukoma ujamejo v pastiskrinice. V naprednih državah, kjer so že vefljavi strogi zakoni proti mučenju živali, je lov živali v pasti strogo prepovedan in kaznivo dejanje.

Se bolj me preseneča odločitev voditeljice oddaje ZDRAVO, da si je za to temo zbrala prikaz te nehumane tradicije G. Svetelova, rada bi Vam zaupala, da je bila v času mojega vodenja DPMŽ do leta 1981 članica društva tudi vaša mati Alenka Svetelova. Ne vem, kaj bi rekla svoji hčerki, ko bi videla, kakšno oddajo o mučenju živali je pripravila. Tudi bikoborce, petelinji boji, pasje borbe in druge nehumanne prirede in živali so senza preteklosti, ki jih kulturni svet vedno bolj odklanja in ignorira, slovenska TV pa se kot nalaček ukvarja s prikazovanjem mučenja nemočne živali. Menim, da je poslanstvo televizije ne le obveščati in zabaviti, temveč tudi, če že ne ZLASTI, vzgajati.

LEA EVA MULLER
Ljubljana

Škofijska Karitas se moti

O zasvojenosti drugače in po lastni izkušnji

V Družini št. 39 od 13. X. 1991 sem članek na str. 7 pod naslovom »Nova pobuda Škofijske Karitas« dvakrat prebral. Torej pomoč za pijance in uživalce mamil? Tu ni potrebna nobena pomoč v denarju, saj bi bil učinek ravno nasprom, ampak recept, katerega bi moral osvojiti, pa bi takoj tudi ozdraviti. Kdor ga pa odklanja, temu ni za ozdravitev, ampak za izkorisčanje bedakov, ki mu verjamajo. Tak recept nič ne stane in se glasi: »Nehaj!«

Pri Škofijski Karitas bi morali ugotoviti, kdo oziroma kakšni so starši takih zasvojencev. Revni prav gotovo ne, sicer bi njihovi »bolniki« ne imeli sredstev za »tolazilna zdravila«! Zakaj jih ne peljajo k psihiatru? Če niso pristevni, smo

Dva Roga — in med njima prepad

Zamolčevanje in nespoštovanje preteklosti je velika človeška zmota — Dolenjski in slovenski upor pred 50 leti ostaja eno najčastnejših dejanj našega naroda

Občinski odbor ZZB NOV v Novem mestu je 10. 9. 1991 predlagal predsedstvu novomeške občinske skupščine, da bi v okvir praznovanja občinskega praznika uvrstilo tudi podelitev borčevskih priznanj in poohval. Že naslednj dan, 11. 9. 1991, je predsedstvo SoB odgovorilo Zvezi borcev, da »po sklepu predsedstva SoB Novo mesto občinski praznik letos ne bo posebej obeležen«. Dodalo je še, da »... takšno odločitev ne preprečuje in ne omejuje samoiniciativnosti posameznih organizacij in društav v občini«. Šele 16. 9. pa je predsedstvo SoB na 18. seji sklenilo to, kar je 11. 9. v pismu sporocilo Zvezi borcev. Šele takrat se je namreč odločilo, da »... bo o tem obvestilo občinsko skupščino in ji predlagalo, da le-ta predlog na skupni seji 19. 9. potrdi in sprejme«.

Je že res, da lani v javni razpravi o »primernosti datumata občinskega praznika« ni bil oblikovan enoten predlog o morebitnem novem dnevu takega praznika. Skupščina ni spreljala dokončnega stališča tudi zato, ker prepušča odločitev o tem bodočim novooblikovanim občinam, to pa povezuje z napovedanimi ustavnimi spremembami komunalnega sistema. Res je tudi, da je predsedstvo SoB že lani podprlo zamisel, naj bi zaradi težkih gospodarskih razmer slavili občinski praznik vsako drugo ali peto leto. Lani je slavnostna seja pred 29. 10. zaradi podelitev občinskih priznanj le bila.

Vse povedano je spodbudilo občinski odbor ZZB NOV, da je najprej sam, potem pa skupno z Območnim odborom Socialistične stranke in obč. konference Stranke demokratične prenove v Novem mestu povabil nekdajne borce, aktiviste OF, udeležence Kočevskega zabora in »vsi ljudi dobre volje« na srečanje v Rogu, do katerega je preteklo soboto dopoldne tudi prišlo. Če se predsedstvo občinske skupščine hrkati z večino članov skupščine ni zavedalo, kaj pomeni polstoletnica ustanovitve Novomeške partizanske čete in njen upor

proti fašistom in nacistom, ki so nas zapisali iztrebljeni, je to počastila množica ljudi, ki so klub slabemu vremenu v soboto do zadnjega koticika napolnili vse prostore restavracije pri Bazi 20. Že dolgo niso ljudi tako iskreno in navdušeno pritrjevali kakemu govorniku na javnem shodu kot v soboto članu predsedstva Slovenije dr. Matjažu Kmeclu na Rogu, ko je med drugim povedal:

»... Etično in razumno za slovensko narodno stanje bi bilo, ko bi brez sejmarskega kričaštva in z ustrezno mero poštenje dostojnosti priznavali zgodovinski in narodno tehnost N.O.B. Pri tem naj bi ločevali tisti Rog, ki je grožljiva in najglobljega obzalovanja vredna priča zložjene nadutosti slovenske ali jugoslovenske oblasti po letu 1945 in ki nima prav nič opraviti z duhom N.O.B., od Roga, od koder je kot od srca plal upor za slovensko preživetje, kjer je našlo zavetje na tisoč ranjencev, tiskarne, delavnice, kulturne ustanove in končno tudi prvi slovenski parlament — zbor slovenskih odposlancev v Kočevju...«

Skupaj s protifašističnimi boriči vsega sveta — do zmage!

Med klene, razumljive in v sleherno misel zbranih segajoče besede razumnika dr. Kmecla je bila vikana trditev:

Leta 1942 smo bili skupaj z docela potlačeno in dotolčeno Evropo dolžni postaviti moža — za svojo usodo in za civilizacijsko celoto. Na rezlu noža je šlo za to, ali smo res pravi, nepotvorenji del evropske kulture in njene svobodoljubnosti ali pa smo samo potuhnjenci in šminkarji; ali stojimo v isti vrsti s francosko rezistenco, z italijanskim partizanskim gibanjem, z možimi norveškega kralja, z varsevalskim getom ali pa samo čakamo, kam se bo vse skupaj nagnilo...

Ve se, kam in kako smo se nagnili v letih 1941—1945 in tudi svet ve, je dejal dr. Matjaž Kmecl, da je »... bil NOB vendarle na tisti sijajni, vztrajni in trmati slovenski zgodovinski črti, ki nas je od kmečkih uporov in Trubarja preko Cognovih in Prešernovih ljudi, političnega programa Zedinjenje Slovenije in taborov, upora zoper Avstrije 1918 z močjo samozavesti pripeljala dozorele in močne v letošnjo juniju in juliju odločnost, v letošnji 26. junij in 8. oktober.«

OROPALI SO GA

KOČEVJE, BEOGRAD — Ivan Mulac, eden izmed treh preživelih ravnencev iz partizanske bolnišnice Ogenjca v Loškem Potoku, je po vojni ostal v JLA, nazadnje je bil v Beogradu in tam tudi upokojen kot visoki uradnik JLA. Po upokojitvi je običajno preživel zimski del leta v Beogradu, poletje pa v domačem Brnsiku ob Kolpi v občini Kočevje. Minuli teden je dobil na Kočevsko obvestilo, da so neznanci vložili v njegovo beograjsko stanovanje in mu vse pokradli. Zaradi bojev na Hrvaskem je moral na pot do Beograda prek Madžarske. Odšel je konec minulega tedna in tako še ne vemo, koliko škode in kakšno so mu roparji povzročili.

ZAHVALA LEDVIČNIH BOLNIKOV

Na odgovor direktorja Kmetijske zadruge Niku Požeka v zadnji številki Dolenskega lista proti pisanku B. Budje v članku »Kmetijska zadružna za zasebne kupčice?« ne morem molčati, ne da bi odgovoril na njegova dejanja v zadruži, katerih posledice čutimo mi delavci. Direktor Požek na vso dogajanja, za katerimi se tudi uspešno skriva, reagira po instinktu, in ne po razumu. Pamenit človek bi se malce zamislil, preden bi začel pljuvati. V odgovoru, ki ga je napisal v Dolenski list, uporablja terminologijo iz časa enopartijskega sistema, kar kaže, da se še vedno ne more

prilagoditi novim časom in drugačnim pogledom na svet. Taisti direktor niti zeno besedo ne omenja, kaj je zadružna dosegla pod njegovim vodstvom. To je razumljivo, kajti rezultati so nični.

Njegova osebna tragedija je v tem, da se ne more ostreti starega načina dela, ko je bilo vse odločanje še v rokah enega in je bil tisti, ki je razmišljal drugače, avtomatsko proti njemu in tudi proti zadruži. Vsi posamezniki, ki so se mu upali zoperstaviti, so doživljali poniza in bili pregnani, klijub temu da so bila njihova razmišljanka dobropramerena in poštena. Ti delavci so njegova slaba vest in nočna mora, zato še vedno poslušajo njegove grožnje, da je treba v zadruži z njimi počiščiti. Nje krivi za svoje napake in nesposobnost. Prav zato je ranj bolj sprejemljiv zakon o pojedincih kot o zadružah, za to se tudi vneto prizadava. V Ljubljani pošilja predstavnico sindikalne organizacije za demonstracijo proti sprejetju ranj neustrezen zakonodaje.

Mogoče je direktor že pozabil na čas, ko je prišla na dan resnice o bivši računovodkinji Vidi Kocjan. Zelo jo je zagoval, kdor pa si je upal izgovoriti kaken sum ali besedo proti njej, že so ga on in njegov programi za opozicijo, ki ruši zadružno in njenovo vodstvo. Maršikdo je začutil njegov bič, s katerim je šibal vse tiste, ki so se mu upali postaviti po robu. Danes, ko je kriminalno dejana Kocjanove obelodanjenje, zatrjuje in prepričuje svoje somišljenike, da ni vedel, kaj je Kocjanova delala. Če bi kdo lahko to vedel, potem je bil to on. Očitno direktor ne ve, da še vedno velja staro latinsko rečilo: »Besede gredo v veter, zapisano ostane.« Naj se le spomni na vse pritožbe o tajnih plačah vodilnih delavcev, za katere obstajajo dokazi, na razdeljevanje nepovratnih sredstev (o tem je pisal Dolenski list), na pritožbe o odpiranju privatnih trgovin vodilnih (tudi njegove osebno). Da je boliko časa postal na vodilnem mestu, se lahko zahvali samo politični strukture občine. Sprašujemo se, do kdaj bodo na občini takšne še podpirali.

Taisti Požek očita novinarju Dolenskega lista nerescico in tem ignorira večmesečno delo kriminalistov in ugotovitev pravobranilstva samoupravljanja. Zanaša se na to, da se bo stvar rešila v političnih krogih. Upravičeno je, da delavci, ki delajo v takšnem vzdružju, opozarjajo direktorja, naj odstopi. Pri

Zeleni Metlike pisali ministru

Belokranjci niso Doljenčci in pika!

Obveščamo vas, da smo Zeleni Metličani in Belokranjci se počutimo zapostavljeni, ker smo iz sredstev obveščanja izvedeli, da bodo avtomobilske registrske tablice na našem območju nosile oznako NM z novomeškim grbom.

»Kot Metličani in Belokranjci se počutimo zapostavljeni, ker smo iz sredstev obveščanja izvedeli, da bodo avtomobilske registrske tablice na našem območju nosile oznako NM z novomeškim grbom.«

Na splošno nas moti tretiranje, da smo Belokranjci Doljenčci. To prepiranje je pogosto možno opaziti tudi v strokovnih in turističnih publikacijah. Bela krajin je in je vedno bila tudi zaključen geografski, kulturni in etnološki pojem, zato naša stranka nasprotuje, da nas stalno na vseh področjih nasilno tlačijo med Doljenje. V tem pogledu je nova republiška oblast enaka kot naši.

Bela krajina želi biti samostojna regija in se bo za to tudi borila. Vaša odločitev, da boli Bela krajina svojo registrske tablico, bi veliko prispomogla k uveljavitvi Bela krajine v slovenskem prostoru.«

Pozivamo vas, da tudi vi pošljete podoben dopis in s tem prispetave svoj delež k uveljavitvi Bela krajine kot enakopravne slovenske regije.

Zeleni Metličani

Martin in Angela Lap pred gospodarskim poslopjem

Sosednje preprečili

še večjo škodo

Pri Lapovih zagorelo gospodarsko poslopje

BISTRICA — Ako v sredo, 16. oktobra, okoli 22. ure zvečer soseda Lapovih iz Bistrice 30 pri Mokronogu, Milena Kralj, ne bi opazila ognjenih zuljev na gospodarskem poslopu Lapovih, bi ogenj povzročil še precej več škode kot za okrog 100.000 tolarjev, kakršna je po prvih ocenah. Ogenj naj bi bila električna žarnica, ki je bila preblizu sena.

Martin in Angela Lap sta nam v nedeljo povedala, da ne bi verjetno ničesar slišala, ker je njuna spalnica obrnjena na cesto, da pa je soseda slišala pokanje salonitka na strehi gospodarskega poslopa v neposredni bližini stanovanjske hiše. Dobra soseda je Lapovima pomagala tudi s klicanjem pomoči, njen mož Zvonček pa je prvi začel gasiti ostrešje v plamenih. Kmalu so pridrveli številni gasilci, bilo jih je okrog 50, in rešili traktor, kmetijsko orodje, ogroženih pa ni bilo več niti 8 glav živin.

Klub naglemu posegu požrtvovanih gasilcev pa je uničen dobrsen del ostrešja in okrog 15 ton sena. Vaščani so Lapovima pomagali za silo prekriti streho. Mirenska Dana in Brističan Alojz Marn sta jima posodila ponavljajoča. Oglašali se je že tudi zastopnik zavarovalnice Tilia, ki je Lapovim obljubil, da lahko tudi ponedeljak, ki je za namen, pridejo po denar. Seveda je tudi pri Lapovih problem podoben drugim neštevnikom v takem položaju, saj sta imela poslopje močno podzavarovano.

P. P.

VOLITVE BODO SOBOTO

KOČEVJE — Na vprašanje, kako poteka uresničevanje sklepov nedavnega zabora voznikov in zahtev novega sindikata v Avtu, je v. d. direktor Štefka Krkovič odgovorila tako: Zaradi izpeljavanja potrebnih postopkov novega delavškega sveta ni bilo možno izvoliti v tednu dni. Volitve bodo do soboto, 26. oktobra. Izpeljana je sporazuma razrešitev delovnega razmerja z vodjem komercialne in pravne službe. Novi delavški svet bo že na prvi seji sklepal o razpisu za novega direktorja. Delavškemu svetu (novemu) bo tudi podano temeljito poročilo o položaju firme Tehnotrans v Nemčiji, katere pretežni lastnik je Avto Kočevje.

FRANC SIMČIČ
Črnatelj

3. r. OŠ Krmej

Še: »Zadruga za zasebne kupčije?«

Odgovor na obtožbe direktorja zadruge Niko Požeka — Vsi direktorjevi grehi

Na odgovor direktorja Kmetijske zadruge Niku Požeka v zadnji številki Dolenskega lista proti pisanku B. Budje v članku »Kmetijska zadružna za zasebne kupčice?« ne morem molčati, ne da bi odgovoril na njegova dejanja v zadruži, katerih posledice čutimo mi delavci. Direktor Požek na vso dogajanja, za katerimi se tudi uspešno skriva, reagira po instinktu, in ne po razumu. Pamenit človek bi se malce zamislil, preden bi začel pljuvati. V odgovoru, ki ga je napisal v Dolenski list, uporablja terminologijo iz časa enopartijskega sistema, kar kaže, da se še vedno ne more

prilagoditi novim časom in drugačnim pogledom na svet. Taisti direktor niti zeno besedo ne omenja, kaj je zadružna dosegla pod njegovim vodstvom. To je razumljivo, kajti rezultati so nični.

Njegova osebna tragedija je v tem, da se ne more ostreti starega načina dela, ko je bilo vse odločanje še v rokah enega in je bil tisti, ki je razmišljal drugače, avtomatsko proti njemu in tudi proti zadruži. V Ljubljani pošilja pred

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 24. X.

SLOVENIJA 1

8.35 — 23.50 TELETEKST

8.50 VIDEO STRANI

9.00 MOZAIK, ponovitev

9.00 MOJA DRUŽINA IN
OSTALE ŽIVALI, angl. nadalj.,
5/10

9.30 TOK ROK, kontaktna oddaja
za mladostnike

ŠOLSKA TV, ponovitev

10.20 VELIKANI SVETOVNE

KNJIŽEVNOSTI: ROLLAND

10.50 NEKOČ JE BILO... ŽIV.

LJENJE: DIHANJE

11.15 ALPE-JADRAN

11.45 NIKOLI VEČ, angl. nadalj.,
1/3

12.35 VIDEO STRANI

13.30 Poročila

15.00 MOZAIK, ponovitev

ALPE-JADRAN

ALTERNATIVNI VIRI ENER-

GIJE, 5/6

15.55 SOVA, ponovitev

16.50 EP VIDEO STRANI

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.05 SPORED ZA OTROKE IN

MLADE

NEVARNI ZALIV, kanadska na-

niz, 19/20

17.35 V ČETRTEK OB 17.30

18.35 EP VIDEO STRANI

18.40 STEKLINA — STO LET PO

PASTERJU

19.00 RISANKA

19.15 TV OKNO

19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME

20.05 LJUBEZEN IN SOVRAŠTVO,

kanadska nadalj., 1/4

21.00 TEDNIK

22.00 DNEVNIK 3, VREME

22.25 SOVA

TAKSI, amer. naniz., 1/12

NA SLEDI, angl. nadalj., 2/5

JAZZ, BLUES...

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (ponovitev) — 17.30

Studio Maribor — 19.00 Videomeh (po-

novitev) — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00

Žarišče — 20.30 Ex libris: Pragične Indije

— 21.25 Mozart na turneji (7/13) —

22.25 Yutel

10.00 Poročila — 11.00 Poročila —
12.00 Poročila — 13.00 Poročila —
14.30 Poročila — 16.00 Poročila —
18.00 Poročila — 19.30 Dnevnik 1 —
23.00 Poročila — 1.00 Poročila

PETEK, 25. X.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.20 in 13.15 — 1.35 TELE-

TEKST

8.50 VIDEO STRANI

9.00 TV MOZAIK

KLUB KLOBUK

NANCY WAKE, avstral. nadalj.,

4/4

EURORITEM, 4. oddaja

11.10 VIDEO STRANI

13.30 Poročila

15.00 SVET NA ZASLONU, ponovitev

15.30 SOVA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.05 MOZAIK, ponovitev

TEDKIK

18.10 TOK, kontaktna oddaja za

mladostnike

19.00 RISANKA

19.15 TV OKNO

19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME

20.00 FORUM

20.20 ARKTIČNA ODISEJA, dok. od-

daja

21.15 ZGODBE STIGA TRENTERA, švedska naniz., 1/6

22.15 DNEVNIK 3, VREME

22.40 SOVA:

PRI HUXTABLOVIH, 13. epizo-
da amer. naniz.

PODEŽELAN, amer. film

DRAŽLJIVO, franc. erotični pro-

gram

1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (ponovitev) — 17.30

Studio Maribor — 19.00 Videomeh (po-

novitev) — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00

Žarišče — 20.30 Ex libris: Pragične Indije

— 21.25 Mozart na turneji (7/13) —

22.25 Yutel

HTV 1

7.00 Program za svobodo: 7.00 Poročila

— 8.00 Poročila — 9.00 Poročila —

10.00 Poročila — 11.00 Poročila —

12.00 Poročila — 13.00 Poročila —

14.30 Poročila — 16.00 Poročila —

18.00 Poročila — 19.30 Dnevnik 1 —

23.00 Poročila — 1.00 Poročila

SOBOTA, 26. X.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.45 in 15.10 — 1.25

8.50 VIDEO STRANI

9.00 TV MOZAIK

9.00 ANGLEŠČINA — FOLLOW

ME, 23. lekcija

9.25 RADOVEDNI TAČEK

9.40 LONCEK, KUHAJ

9.50 ALF

10.15 MOJ DEŽNIK JE LAHKO

BALON

10.25 GLINA

10.40 ZGODE IZ ŠKOLKE

11.40 2. MEDNARODNI FE-

STIVAL ZBOROVSKEGA NA-

REČNEGA PETJA

12.10 MOZART NA TURNEDI,

7/13

13.15 FORUM

13.30 Poročila

13.40 VIDEO STRANI

15.25 VIDEO STRANI

15.35 VIDEOGODBA, ponovitev

16.20 SOVA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.05 MOZAIK, ponovitev

18.10 TOK, kontaktna oddaja za

mladostnike

19.00 RISANKA

19.15 TV OKNO

19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME

20.00 FORUM

20.20 ARKTIČNA ODISEJA, dok. od-

daja

21.15 ZGODBE STIGA TRENTERA, švedska naniz., 1/6

22.15 DNEVNIK 3, VREME

22.40 SOVA:

NA ZDRAVJE!, 35. epizoda amer.

naniz.

PODEŽELAN, amer. film

DRAŽLJIVO, franc. erotični pro-

gram

1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.45 Videonoč (ponovitev) — 17.45

Carmen na lednu (ponovitev) — 19.00

Garfield in prijatelji — 19.30 Dnevnik

BG — 20.15 Filmske uspešnice: Trije

amigos (amer. film) — 21.55 Novi rock

92 — 22.40 Yutel

HTV 1

7.00 Program za svobodo: 7.00 Poročila

— 8.00 Poročila — 9.00 Poročila —

10.00 Poročila — 11.00 Poročila —

12.00 Poročila — 13.00 Poročila —

14.30 Poročila — 16.00 Poročila —

18.00 Poročila — 19.30 Dnevnik 1 —

23.00 Dnevnik 2 — 1.00 Poročila

8.35 — 12.50 in 13.15 — 1.40 TELE-

TEKST

8.50 VIDEO STRANI

Sledovi groze v mladin očeh

Domovina je ena nam vsem dodeljena in eno življenje in ena smrt,« je zapisal slovenski pesnik Oton Župančič v najbolj temnih trenutkih slovenskega naroda. Domovina je v njegovih verzih po vrednosti torej izenačena z najbolj elementarnim, kar je človeku dano, to je življenje. Dati življenje za domovino, boriti se zanj, to je še vedno tudi danes vrednota, ki pa nikakor ni dana vsem. Dana je le izbranim mladim, močnim, sposobnim, odločnim, teh pa je med prebivalstvom malo. Veliko več je prestarih, premladih, šibkih, prej potrebnih pomoci, kot pa sposobnih komu pomagati. Veliko je tudi takih, ki so iz teh ali onih vzrokov dolžni te pomagati in so zato nanje vezani. Ta ogromna večina prestrašenih ljudi je bila v dosedanjih spopadih, kolikor jih pomni človeška zavest, tudi tista, ki je tako ali tako utrpela največje žrtve, bila izpostavljena nečloveškemu pomanjkanju, trpljenju in trpinčenju. Zato se je skoraj nagnosko usmerjala stran od spopadov, se oprijemala najmanjše rešilne bilke, ki je bila ponudena in bežala za golemo življenje. Hkrati pa je s sabo nosila klico preživetja in zavesti nekega rodu in sporocilo o domovini in krajih, ki jih je zapuščala. S sabo je nosila trpljenje, tugo in domotožje. Begunstvo pozna človeštvo verjetno že od

svojega rojstva. Balkan se ga v bajkah spominja iz turških časov, ko je spet dodata premešal njegovo narodnostno sestavo. Poznali so ga naši očetje med drugo svetovno vojno in po njej. Tudi na pragu enaindvajsetega stoletja smo mu bili priča na različnih koncih črne in rumene celine. Nikoli pa si nismo mogli predstavljati, da bomo sami srečevali na cestah naših vasi in mest ljudi z zamolklo grozo v očeh. Pa vendar se je to zgodilo in smo sredi tega dogajanja. Kako naj bi si to predstavljali, saj nismo verjeli niti tega, da se bo kdaj ta oblesek nejeverne groze pojavit v naših lastnih očeh še nedavno tega, pred nekaj meseci, ko se je na začetku sončnega poletja razplamela vojna pri nas. Kratka sicer, a dovolj grozeča, da nam je lažje razumeti ljudi, ki sedaj prihajajo k nam, iskar miru in utehe. Če sami ne bi doživeli letalskih alarmov in neprestanega bobnenja vojaških letal nad glavami, ne vedoč, kdaj in kam bodo stresla svoj smrtonosni tovor, bi težko razumeli naslednji prizor.

MLADOST V ZAKLONIŠČIH
Večja skupina predšolskih otrok se v konferenci dvorani Garni hotela na Otočcu igra z najrazličnejšimi igračami. V prostoru je tudi prižgan televizor, kjer nekaj odraslih spremja poročila o dogajanju na Hrvščem. Venem izmed televizijskih poročil z bojišč je slišati sirene, ki naznajo letalski alarm. Starejši ne reagirajo nanje, otroci pa nenašoma za trenutek otrpejo, potem pa se pančno zapodijo k najbljžim odraslim ali v prvi zaklon, ki ga najdejo, kričeč: »Opasnost! Opasnost!« Klice vojne se se zalede globoko v njihovo mlado zavest. Ena od njih ima pojavljajočega zvoka sirene, druga je v povojni strahu na materinem obrazu, tretja v žvenketanju stekla, podrtevanju zemlje in teme, dolge teme in strahu v globokih podzemnih zakloniščih. Tem otrokom bo v zavesti lahko priklicati prave predstave, ko bodo nekoč v šoli brali o peklu. Vprašanje pa je, če bo sploh kdaj moč v celoti iz njihove podzavesti izbrisati to, kar so doživeli.

Dejstvo je namreč, da na nekaterih ozemljih tiste Jugoslavije, s katero smo se nekoč tudi sami bolj ali manj identificirali, divja ena najbolj krutih vojn, kar si jih človek lahko predstavlja. Težko si je razložit, iz kakšnih vzgibov vre sovaščvo in brezobzirnost, ki ruši in pobija, brez vsakega premisleka in izbire. To deformacijo bodo morda nekoč poskušali dognati psihiatri, psihologji in sociologi, zato pa si je lažje razložiti breme, ki so jih kot posledice s sabo prinesli ubežniki. Gre za strah, nezaupanje in apatičnost ali celo za prikrito agresivnost, izhajajočo iz nenašoma porušene samozavesti.

Mojca Troha, sicer brezposelna vzgojiteljica, ki preko Zavoda za zaposlovanje in otroškega vrtca Otočec pomaga malim beguncem v improviziranem otroškem vrtcu v Garni hotelu Otočec, si je v tem krajučku nabrašla že kar precej izkušen. »Seveda je to naporno in zahtevno delo, pri katerem še kako pride prav pomoč specialnih pedagogov in socialnih delavcev. Pri otrocih je opaziti negotovost, nervozno in povečano agresivnost, kar je razumljivo po vsem, kar so v obleganih mestih Vukovarju, Osijeku, Vinovcih, Sisku in drugod doživeli. Pa tudi nezaupadno živahnost, ki jo je pripisati sprostivosti po dolgotrajnem bivanju v zakloniščih. Več je tudi polomljene in izginulega inventarja kot v normalnih vrtcih, otroci pa se zelo veliko igrajo vojno, čeprav jih skušamo tega odvaditi.«

ALI NAŠ DOM ŠE STOJI?

Skupaj z Mojco se s skupino otrok ukvarja tudi Snežana Pušić, sicer vzgojiteljica iz Siska. V skupini otrok, ki je pribedala na Otočec, so trije njeni lastni. »Že sedemnajst dni je od tega, ko smo se umaknili iz tistega pekla. Mož je gardist nekje v Baniji. Ves čas, odkar smo tu, nisem imela nobene vesti od njega, niti ne vem, kaj se pri nas dogaja in če naš dom še stoji. Podobno je tudi z drugimi,« pripoveduje Snežana. »Vsega skupaj imamo tukaj nekaj več kot štirideset predšolskih otrok, okoli sedemdeset pa je tudi osnovnošolskih in srednješolskih. Sredi eksplozij so jih z avtobusom odpeljali iz Siska. Sedaj so pričeli s poukom na osnovni šoli na Otočcu in nekateri na novomeških srednjih šolah. Ljudje s tukajšnjega Rdečega kriza, vzgojitelji, pedagogi in socialni delavci nam gredo zelo na roke in so prijazni. Nič ne vemo, koliko časa bomo še takole.«

Prav otroci so glavna in najbolj opazna skupina med begunci. Srečali smo jih na Otočcu in v metliškem otroškem vrtcu, kjer so jih pripeljali iz Karlovca potem, ko so se štiri dni in noči stiskali v zakloniščih in potem še v avtobusu, ki se je z njimi komaj prebil do Metlike. »Prav, kar so otroci opazili v Metliki, je bila travnata površina pred vrtcem, « so pripovedovali vzgojiteljice, ki so jih

Otroci iz Karlovca so se po nekaj dnevih bivanja v metliškem otroškem vrtcu že otresli strahu pred nenadnimi eksplozijami granat in se spet navadili na zeleno travo, sonce in svež zrak. Nič se še ne ve, ali jih bo po vrtniti v rodni kraj še čakal topli dom in ljubeča starševa roka.

spremljale. Otroci so pozabili na vse in se zapodili po zeleni travi, ki so jo toliko časa pogrešali.

»Pri nas z begunci do sedaj nismo imeli nobenih problemov,« nam je v pondeljek pripovedoval vodja recepcije Franc Peterka, »je pa res, da smo zelo prebukirani. Kapacitet imamo v Garni hotelu in bungalovih dve stošedeset, trenutno pa imamo zabeleženih tristosedem gostov. Ker je med njimi veliko otrok, to zaradi prostora niti ni problem. Vse goste nam pošilja občinski odbor Rdečega kriza, za to sami ne preverjam, ali so upravičeni do begunstva ali ne. Mislim, da bo račune poravnala Republika Slovenija.

BELA KRAJINA PREPOLNA BEGUNCEV

Na hotelskem kompleksu Otočec je opaziti najrazličnejše registrske tablice s križnimi območji Hrvatske. »Trenutno imamo v občini okoli 1800 beguncev,« nam je v torem povedala Darja Horvat z občinskega odbora Rdečega kriza v Novem mestu. »Številka se iz dneva v dan spreminja navzgor, čeprav nekateri odpotujejo tudi naprej ali pa nazaj, odvisno od tega, kako se razmere na bojiščih spreminjajo. Med beguncev nismo opazili večjih napetosti, morda je čutiti več nezaupanja med tistimi iz različnih križnih območij. Nezaupanje je treba vsakakor pripisati strahom, ki so jih prestali. Mnogi so zelo zavetni za to, da bi sami pomagali olajšati situacijo in naše delo, seveda pa se najdejo tudi izjeme. Kot primer take samooskrbe nej navedem obiranje jabolk v samostanu Pleterje. Samostan je podaril beguncem jabolko, če bi jih bili pripravljeni sami obrati. Akcija, izvedena skupaj s Centrom za socialno delo, je bila uspešna. Dnevna oskrbnina, ki jo zagotavlja Republika Slovenija, znaša 300 dinarjev po beguncu.«

Slovenci smo se nekaj časa učili živeti z vojno in se hitro prilagodili. Tudi življenju z begunci se moramo pričuti. To nikakor ni enostavno, zlasti v tako zapletenih narodnih, kulturnih, verskih in političnih razlikah, kakršne nam ponuja Balkan, ne. Ni čudno, da se pojavljajo dvomi o tem, ali so vsi tisti, ki so prišli sem, res upravičeni do pomoči. Tisti, ki misijo, da Rdeči kriz Slovenije pomaga kar vsem po vrsti, naj povemo, da so po posebnem sporazumu med Slovenijo in Hrvasko do statusa begunca upravičeni le tisti, ki prihajajo s križnih področij. Ta so posebej določena, seznam teh pa imajo vsi občinski odbori. Prav tako je določeno, katere osebe so lahko begunci. Po podatkih republiškega štaba za civilno zaščito so to lahko osebe, ki prihajajo s križnega območja Hrvatske, in sicer otroci do 14. leta starosti, matere z otroki

do 10. leta starosti, otroci brez staršev do 18. leta starosti, moški, starejši od 65 let, ženske, starejše od 60 let, fizično in psihično prizadete osebe iz aktivne populacije, ki niso delovali v obrambno sposobne, pri čemer je potrebno mnenje zdravnika, ter izjemoma in za krajši čas tudi zdrave osebe iz aktivne populacije, če se izkaže, da je družina še vedno šokirana zaradi prestanega gorja. Tudi za zadnji primer je potrebno mnenje strokovnjaka. Seveda nihče ne brani, da bi pri znancih in prijateljih v Sloveniji ter v hotelih kot samoplačniki bivali tudi ubežniki z drugih delov Hrvatske ali iz kategorij, ki po navedenih kriterijih sicer ne bi sodili k ubežnikom.

RESNIČNOST PREHITEVA URADNE PODATKE

V Sloveniji je po zadnjih uradnih podatkih že blizu enaindvajset tisoč ubežnikov, kar je po splošnem mnenju več, kot bi jih po mednarodnih merilih lahko bilo tistim, ki jim je priznan status, je namreč dolžna tudi zagotoviti ustrezne mednarodno priznane pogoje. Neva Petek z Republiškega odbora Rdečega kriza v Ljubljani nam je v pondeljek povedala, da imajo po občinah, kih pokriva Dolenski list, zabeleženo naslednje število beguncev: Sevnica 61, Krško 261, Brežice 275, Metlika 1145, Črnomelj 500, Kočevje 255, Ribnica 135, Trebnje 120 in Novo mesto 1500, skupno torej 4252. Ker smo bili potem v stiku še z nekaterimi občinskimi odbori, smo zvedeli, da so številke zlasti v Črnomljiju, Metliki in Novem mestu precej višje, če k temu prištejemo še vse tiste, ki so pri sorodnikih in znancih neprijavljeni, pa bi lahko mirno trdili, da je na Dolenskem že blizu osem tisoč beguncev s Hrvatske ali nekako ena tretjina.

Zlasti Bela krajina nosi težko breme, ki ga vsekakor raje delila z republiškimi rameni, kamor tudi spada. Tam se tudi pojavlja največ nevšečnosti, kajti ubežniki so z bližnjega karlovaškega območja, kjer je prebivalstvo mešano, tako pa tudi begunci. Zgodilo se je celo, da je prebivalec iz Hrvatske srbške narodnosti, zaposlen v slovenskem podjetju, pripeljal družino v Slovenijo, sam pa se podal k četnikom, boriti se proti hrvaškim sosedom. Taki pojavi kvarijo odnosne med ubežniki samimi, pa tudi med ubežniki in avtohtonim prebivalstvom, ki hoče sicer pomagati, vendar le tistim, ki so pomoči zares potrebeni in noče biti zmanipulirano ne z ene ne z druge strani. Še zlasti krivično pa bi bilo, če bi bilo zaupanje tako spodkopano, da bi zaradi tega trpeli otroci, ki pri vsej tej norji zares niso nič krivi. Že tako in tako so jim bile morda zadane nepopravljive rane.

T. JAKŠE

Otroci med igro v improviziranem vrtcu v sejni sobi hotela Garni na Otočcu. Če zastisijo sireno, se še vedno zdrnejo in se prestrašeno stisnejo k vzgojiteljicama Mojci in Snežani. Dolgi dnevi, prebivali v zaklonišči, so pustili svoje sledove.

Kolone beguncev so tudi na mejnem prehodu pri mostu čez Kolpo na Vinici vse dalje. Oddaljeno bobnenje eksplozij v okolici Duge Rese ne naznajo nič dobrega, predvsem pa ne, da se bo reka beguncev ustavila. Le kam bo Slovenija z njimi?

Po naporni poti do samega sebe

Vsoboto je bilo na otoku Big Island na Havajih svetovno prvenstvo v triatlonu ironman, eni najtežjih, če ne kar najtežji športni disciplini sploh. Tekmovalci in tekmovalke — na kvalifikacijskih tekmcih po vsem svetu se jih je za vrhuncem tekmcij na Havajih uvrstilo okoli 1400 — so morali preplavati 3.800 metrov, kolesariti 180 km in preteči maraton, se pravi dobrih 42 km, in vse to v »enem kosu«. Disciplina sledi prejšnji, čas pa steče, ko tekmovalec skoči v vodo, neusmiljeni beži, ko kolesari, in se ustavi, ko priteče na cilj maratonskega teka. Teče tudi, ko se tekmovalec med eno in drugo disciplino preoblači oziroma preobuva. Triatlon je pač disciplina, sestavljena iz treh, ki je vsaka zasebno izredno naporna, šteje pa kot ena. Med 1400 najboljšimi triatlonci iz vsega sveta sta bila na Havajih tudi Slovenska Jani Tomšič in Igor Kogojo. Že to, da sta se ta izvrstna športnika v tako hudi konkurenči uvrstila na svetovno prvenstvo, je velik uspeh, ki pa je še toliko večji spričo njunih izvrstnih vurstitev. V absolutni konkurenči je bil Tomšič med skoraj 1400 nastopajočimi 43., Kogojo pa 45. Žal njunega časa nimamo, pa nekaterih drugih podatkov, ki so že znani, pa je med 9 ur in 20 minut 9 ur in pol. Zmagovalec letosnjega svetovnega prvenstva, Američan Allen, je od starta do cilja potreboval 8 ur in 19 minut. Za Kogojo, ki je bil tokrat že tretji na svetovnem prvenstvu na Havajih, je znano tudi, da je bil v zadnjem delu triatlona, se pravi v maratonu, s točno tremi urami deveti najhitrejši in da je skoraj za celo uro izboljšal svoj skupni rezultat z lanskega svetovnega prvenstva na Havajih. Tomšič pa lani na Havajih sploh ni prišel do cilja. Vse to govori o izvrstnem uspehu slovenskih triatloncev, teh »žezeleznih mož«, kar ironman kot najtežja in najzahtevnejša disciplina triatlona potrjuje.

NEŽNI »ŽEZEZNİ MOŽ«

Igor Kogojo je član novomeškega triatlonškega kluba, ki ga z veliko zagnostijo in predanostjo vodi Andrej Švent. Kogojo, sicer doma z Mosta na Soči, je del priprav za svetovno prvenstvo na Havajih opravil v Novem mestu, kjer je imel po njegovih besedah v vseh pogledih izvrstne pogoje za kvaliteten trening v vseh treh disciplinah triatlona. Med treningom v Novem mestu je tudi nastal pričujoči pogovor s tem skromnim, a izvrstnim športnikom, ki je na pogled vse prej kot »žezelezni človek«. Kogojo meri v višino 177 cm in tehta 67 kg.

Igor Kogojo, 32—letni diplomirani pravnik, se je s Šventom srečal lani in se kmalu priključil novomeškemu triatlonškemu klubu. »Andrej je pol načrtov in elana, najbolj pa mi je všeč to, da so se v Novem mestu lotili načrtne dela z mladimi, kajti le to zagotavlja našemu športu prihodnost. Mi, sedajni tekmovalci, smo sicer veliki zagnanci in navdušenci, vendar nam je jasno, da s triatlonom ne bo nič, če ni zaledja. Še mi bi prej odnehal,« pravi Kogojo. Čeprav Kogoja ni v mladosti nihče usmerjal, se je ves čas ukvarjal s športom, a le priložnostno. »Vse sem počel, od tega, da sem igral košarko, do tega, da sem tekmoval na raznih kroših in cestnih tekih. A mi je bilo to premalo, ni me moglo zadovoljiti, zato sem se malo bolj resno posvetil teku. Po treh mesecih rekreativnega treninga sem se udeležil malega maratona, se pravi teka na 21 km, in me je grozno »pobralo«. Pa nisem odnehal in po letu dni treninga sem pretekel maraton, kmalu za tem pa sem tekkel na 100 km v Italiji in tek tudi končal. Ta tek —bilo je pred tremi leti — je bil tudi pomemben mejnik na moji športni poti. Po njem sem se

resno posvetil triatlonu. Že prej sem sem in tja nastopil na kakšnem triatlonu, od 6. junija do 3. oktobra 1988 pa sem nastopil kar na devetih triatlonih, in to brez specjalnega treninga,« je pripovedoval Igor. »Do prvega ob teh devetih triatlonov sem prevozel s kolesom vsega 250 km in preplaval kakih 20 km.« Seveda te tekme niso bile ironman triatloni, ampak so bile te razdalje precej kraje. Triatlone delijo na krateke, srednje ter ironman. Pri kratkih mora tekmovalci preplavati kilometr do kilometra in pol, sledi 40 km kolesarjenja in 10 km teka. Pri srednjih je 2 do 2,5 km plavanja, 80 do 90 km kolesarjenja in 21 km teka, pri ironmanu pa je 3,8 km plavanja, 180 km kolesarjenja in 42 km teka.

SVETOVNO PRVENSTVO OB POLNI LUNI

Za sezono 1989 pa se je Kogojo že bolj resno in načrtno pripravljal. Zlasti si je želel nastopiti na triatlonu v francoski Nici, kjer eden najbolj znanih v Evropi. Tisto leto se ga je udeležilo več kot 420 tekmovalcev, med njimi tudi precej profesionalcev iz Amerike. Kogojo pa je zasedel zanj izvrstno 65. mesto. Po tem uspehu se je na hitro odločil, da bo odšel v nemški Roth na kvalifikacije za nastop na svetovnem prvenstvu v ironmanu, ki je vsako leto na Havajih, in to prvo soboto po polni lunji v oktobru. Za polno lunjo se so prirediteli na Havajih odločili iz vsega praktičnih razlogov: takrat je tudi ponoči dokaj svelto. Svetovno prvenstvo se namreč začne ob 7. uri zjutraj, limit pa je 17 ur, se pravi, da cilj zaprejo ob polnoči. V Rothu je nastopilo 1300 tekmovalcev in Kogojo je bil v absolutni konkurenči 116., v svoji kategoriji v starosti od 30 do 35 let pa je bil 28. in se tako v tej kategoriji med 32 Evropeji uvrstil na svetovno prvenstvo na Havajih. Ta velik uspeh je v takratnem pravniku Gozdnega gospodarstva Tolmin spodbudil novo odločitev: »Vse bom podredil nastopu na svetovnem prvenstvu! In to je od julija do septembra res izpolnjeval. Pa ne gre tu samo za vsakodnevne naporne treninge, Igor je moral sam poskrbeti tudi za povsem »posvetne« stvari.

»Pot in triedensko bivanje na Havajih — tako prej moraš tja zaradi aklimatizacije — stane najmanj 5000 nemških mark. No, pa se je s pomočjo od raznih strani, tudi od moje tedenje delovne organizacije, nekako izšlo. Svetovno prvenstvo na Havajih je svojevrstno doživetje. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro zjutraj tam plava po tisoč in več ljudi. Vse je na obali in to je čudovit pogled. Zlasti naporni pa sta zaradi vgročine ostali dve disciplini, kolesarjenje in maraton. 180 km je treba prekolesariti po mrtvi vulkanski pokrajini, kjer stalno piha nasprotni veter. Kolesari in teče se pri 35 do 40 stopinjah Celzija. Zato so rezultati na Havajih vsaj za 10 odst. slabši kot na ostalih ironman triatlonih v bolj ugodenih razmerah. Med kolesarjenjem in maratonskim tekmem na Havajih tekmovalci popijemo med 15 in 20 litri tekočine, sicer bi se dehidrirali, kar je lahko tudi živiljenjsko neverjetno. Razmere tam so nekaj prav posebnega, za triatlonce izredno težke in zahtevne. Morje je tam zelo valovito in plavati je moč le zjutraj. Tako na treningu med 7. in 9. uro z

OZORJA

DVA DOMA V »SLEDEH«

Zadnji dve knjigi iz zbirke Sledi, ki jo že nekaj let izdaja Mladinska knjiga, imata poleg tega, kar ju v zbirko že tako uvršča, to pa je snov iz otroških spominov, skupno tudi to, da sta obe knjigi napisali žen-

narobe. Družinski prepriki in spori so bili vsakdanjost, za imenitnim in bogatim videzom se je skrivalo veliko trpežega in za otroka mučnega. Skrinjaričeva s kratkimi poglavji—slikami zlaga podobno gremkega otroštva na način otroške zloženke, male podobice se košček ob koščku na koncu sestavijo v večjo sliko, iz katere zaveje več kot samo spominska nostalgija in melanholija minevanja, začutiti je utrip predvojnega in medvojnega časa v okolju zgrevškega meščanstva, zarisane so mnoge usode in razmerja med ljudmi, ki števajo bežne in meglene dajejo podobi končno preprčljivo barvo, knjigi pa težo, ki jo polaga med vrednejša branja v tem času sicer skoraj da preveč polnem vskovrtnih knjižnih plev in papirnih rož.

M. MARKELJ

ENTROPIJSKA ZANKA

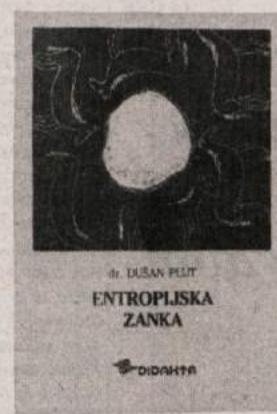
V obeh delih pisateljici opisuje svoje otroštvo, obe skozi tako imenovanoto otroško optiko, razlika pa je ob časovnih in slogovnih različnostih predvsem v tem, kaj jima pomeni otroštvo in dom. Colettina junakinja Claudine in z njim seveda pisateljica sama se doma in otroštva spominja v svetlih barvah, dom je davni paradiž, v katerega se s spomini v veseljem vrača in iz njega črpa moč; dom Tajane iz Ulice prednikov pa je nekaj drugega. Deklica (pisateljica sama) je otroštvo preživelava brez pravega očeta v očimovi družini, kjer je šlo marsikaj

gajanja neživega sistema, sicer lahko upočasni entropijo, ne more pa je zaustaviti. S pojavom človeške civilizacije, ki je grajena na povečevanju rabe prostih energij in obremenjevanjem okolja, kar je posebej značilno za sodobno civilizacijo, človeštvo pospešuje entropijo in si tako kar samo zadrguje entropijsko zanko. Ideja o neprestani rasti in neizčrpnosti vseh virov za rast je utopična, resničnost je drugačna. K sreči jo je človeštvo v osnovi razumsko dojelo, izražena je v prvem in drugem zakonu termodinamike, le upoštevanju jo je treba v nadaljnjem razvoju. Predvsem mora človeštvo preiti iz industrijske civilizacije, ki izčrpava naravne energetske vire in preobremenjuje okolje, v novo fazo razvoja in se preokreneti k tako imenovani nizko-entropijski družbi, za katero je značilno varovanje narav-

in tako brali, saj jim daje v roke edino orožje, ki ga lahko uporabljamo brez škode in neomejeno — znanje in vedenje.

M. MARKELJ

CARPE DIEM!

nih virov in prilagoditev planarnim omejitvam.

O vsem tem govori knjiga belokranjskega rojaka dr. Dušana Pluta Entropijska zanka, ki je nedolgo tega izšla pri Dikta. Knjiga sicer ni napisana zgledno poljudno in se bo bralc, ki je že pozabil, kaj se je učil pri fiziki v srednji šoli, nekoliko teže prebil skoznjo, vendar pa daje dragoceno spoznanja. Najbrž ne bi smelo biti nikogar, ki se kakor koli že ukvarja z razvojnimi vprašanjimi družbe, da bi te knjige ne prelistal. Zeleni jo bodo tako

Na Slovenskem je v vsaki generaciji za kako stotnijo takih, ki se okličejo za služabnike pesniških muz. Ko pa človek vzame v roke njihove izdelke, da bi videl, s čim vse posamezniki služijo tem mužem, kaj vse ponujajo kot ponaro, ne dobi ob prebirjanju prav veliko razlogov za zadovoljstvo. Lahko le ugotovi, da bi bilo v knjigarnah precej manj pesniških zbirk, ko bi pri izdajanju kot izključno veljalero pravilo, da smojo v tisk samo avtorji, ki pišejo res dobre verze. Če bi slednje bilo merilo urednikom in založbam, bi bila pesniška knjižna produkcija tako rekoč v hipu zdesetkana.

Med zbirke, ki jih napolnjujejo doberi verzi, se nedvomno uvršča tudi pesniška knjiga Roberta Titana — Felixa z naslovom Carpe diem! Knjiga je izšla nedavno pri Pomurski založbi, kjer je za glavnega in odgovornega urednika Jože Hradil. O avtorju ne zvemo kaj dosti iz same knjige, pravzaprav nič drugega kot to, da je v tej zbirki objavljene pesmi napisal med oktobrom 1989 in aprilom 1994. Iz nekaterih »podatkov«, ki so prikriti v samih verzih, je moč razbrati, da gre za razmeroma mladega avtorja, intelektualca, ki ume prepletati spoznanja o posvetnem in neposvetnem življenu. Ob branju njegovih pesmi pa se razkrije najpomembnejše, namreč to, da gre za avtorja, ki se zaveda svoje razgledanosti, ki navsezadnje ve, kaj početi s svojim pesniškim darom.

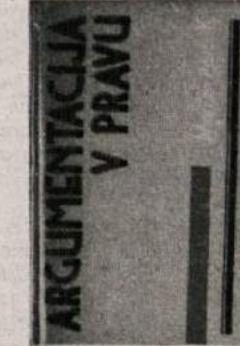
Nemara je več razlogov za to, da nosi zbirka Roberta Titana — Felixa latinski naslov Carpe diem! V smiselnem slovenskem prevodu namreč to

pomeni: izrabi priložnost, ki se ti je ponudila. Priložnost za kaj, da zvez, ali so še Eros, Apolon, Dioniz? Da kot svetohoden doživiš nekaj tistega, če mur zemeljski človek pravi božansko, ali pa je božansko samo tisto, kar je v moči omamljanja z marihuano? Pesnik spozna, da človek lahko izživi vse, kar mu je s telesom in umom dano kot človeku, da sam izbira med sadovi posvetnosti in duhovnosti. Skratka, da lahko izkusi vse, kar more izkusiti s svojimi človeškimi in umskimi sposobnostmi, ne da bi se moral za to obremenjevati z občutkom krivde. Če pomeni carpe diem tudi izbrati dar pesnjenja, potem zbirka Carpe diem! tudi dokazuje, da je njen avtor to storil na izjemno dober način.

I. ZORAN

ARGUMEN-TACIJA V PRAVU

Slovenska strokovna pravna literatura se je pred kratkim pomembno obogatila z monografijo Marijana Pavčnika Argumentacija v pravu, ki je izšla pri Cankarjevi založbi. Knjiga je nastala kot plod av-

torjevega enoletnega strokovnega izpopolnjevanja na Inštitutu za pravno filozofijo in pravno informatiko Univerze v Muenchnu. Gre za zanimivo raziskovanje prava na novih osnovah in drugačnem razumevanju, kot je bilo pri nas dolga dobdobja prevladujoče. Teorija argumentacije prinaša

v pravno filozofijo novost v tem, da se zaveda celovitosti pravnega odločanja, ga razčlenjuje in osvetljuje. V luči te teorije je pravno odločanje ustvarjalo in odgovorno dejanje, ki soustvarja pravo. Glavni razpravi sta dodani dve študiji, v katerih avtor na konkretnih zgledih pojasnjuje in osvetljuje nekatere vprašanja, ki so predmet teorije argumentacije in interpretacije v pravu.

KNJIŽNI TELEGRAMI

Pri Družini je izšla 2. knjiga ZGODOVINÉ CERKVE, v kateri je zajeto obdobje srednjega veka.

Dušan Jelinčič je pri Založništvu tržaškega tiska izdal leposlovn knjigo ZVEZDNE NOČI.

Mariborska Pedagoška fakulteta je izdala delo svojega predavatelja mag. Ivana Gerliča, OSNOVE RAČUNALNIS-TVA V IZOBRAŽEVANJU.

Založništvo slovenske knjige je izdalo MISLI O SLOVENSKEM ČLOVEKU Antonia Trstenjaka.

Nova koprska založba Fontana je poslala na tržišče zbirko pesmi PESEM BREGA Borisa Pangerc.

Pri založbi Emonica je izšel pesniški prvenec Ruže TREMSKI—GRADIŠNIK TEMNE KAPLJE NEZNANEGA.

ABORTUS — PRAVICA DO IZBIRE je knjiga, ki jo je izdal skupina Ženske za politiko. V nji so zbrane razprave, časopisi in drugi prispevki o abortusu.

V sodelovanju založb doma in v izseljenstvu je izšel zbornik referatov z lanskega simpozija o dr. Tinetu Debeljaku pod naslovom DOMOVINA IN SVET.

KRKA za vaše zdravje

DOLENJSKE TOPLICE * ZDRAVILIŠČE STRUNJAN * ŠMARJEŠKE TOPLICE

AMBULANTE ZA BOLEZNI HRBTENICE IN SKLEPOV (REVMATOLOŠKA, ORTOPEDSKA IN FIZIATRIČNA)

Urnika dela samoplačnih ambulant:
torek (od 15. do 17. ure)
subspecialistična fiziatrična revmatološka ambulanta (prim. dr. Marija Žulj-Trbojevič)
četrtek (od 15. do 17. ure)
subspecialistična fiziatrična revmatološka ambulanta (prim. dr. Marija Gačić)
vsak drugi petek (od 15. do 17. ure)
ortopedská ambulanta (prof. dr. Janko Popović)

Prav pri zdravljenju revmatičnih obolenj je pomembno sodelovanje pacienta. Zdravstvena služba Dolenjskih Toplic zato daje velik poudarek tako imenovani edukaciji bolnika, kar v praksi pomeni, da se zdravnik z bolnikom temeljito pomeni, hkrati pa mu na poljuden način predstavi tudi vse vaje, nasvete glede higieno-dietetnega režima in načina življenja doma. Vse to pripomore k ohranjanju funkcionalne zmogljivosti pacienta in preprečevanju nadaljnji deformacij.

PROGRAM ZDRAVLJENJA BOLEČIN V KRIŽU

Bolečina v križu je najbolj pogost znak neustreznosti sodobnega načina življenga. Nefiziološki položaj hrbitenice med delom, ponavljajoči se naporni gibi in napaci obremenjuje, opuščanje športnorediktivnih in fizičnih dejavnosti — vse to hitro pripelje do negativnih učinkov. Na hrbitenici se pojavijo degenerativne spremembe, ki jih spremljajo bolečina stanja. Ne glede na različne klinične slike so zanj značilne bolečina, napetost mišic in omenjena gibljivost na področju hrbitenice ali spodnjih okončin oziroma oboje.

Bolečine v križu zdravijo v Dolenjskih Toplicah celovito, vendar sta na prvem mestu funkcionalno zdravljenje in zdravstvena vzgoja bolnika. Tudi tu velja, da bolezen in njene rizične faktorje poznamo, lahko nanjo tudi vplivamo.

Zdravljenje se prične s temeljitim pregledom in posvetom pri zdravniku, specialistu fizioterapiji skupaj s pacientom pripravi ustrezni program. Ta vsebuje poleg funkcionalne terapije (hidrogimnastike, medicinske gimnastike) tudi protobilečinski trening pacienta (masaže, toplotno in elektroterapije ter tudi akupunkturo). V primeru akutne bolečine v hrbitenici (vrat ali križ) se lahko takoj oglašate v ambulanti, kjer bodo zdravniki specialisti postavili klinično diagnozo ter predpisali terapijo.

Tako zdravljenje revmatičnih obolenj kot tudi bolečin v križu je mogoče tudi v ambulanti obliki, ko pacient biva doma in terapijo opravlja v popoldanskem in popoldanskem času. V Dolenjskih Toplicah za tak primer zadostuje poprejšnja najava na telefon (068) 65-230, int. 25, zahtevajte glavno sestro zdravilišča. Priporočamo vam, da imate ob prvem pregledu s seboj tudi vso medicinsko dokumentacijo in da obisk naiavite vsaj teden dni naprej.

Dolenjske Toplice so gotovo eno najbolj znanih zdravilišč v Sloveniji. K temu po svoje pripomore dolgoletna tradicija neprekinjene zdraviliške dejavnosti v tem kraju, najpomembnejši pa je seveda velik ugled, ki si ga je s svojim delom pridobil zdravstvena služba tega zdravilišča. Ta že vrsto let z velikim uspehom izvaja najzahtevnejše programe post-hospitalne in postoperativne medicinske rehabilitacije. Pri tem tesno sodeluje z vrsto klinik Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, predvsem pa z revmatološko, travmatološko in ortopedsko klinikou.

Delo zdravstvene službe Dolenjskih Toplic dobro poznamo in cenijo tudi pacienti iz Dolenjske. Zato ni naključje, da so se prav v tem zdravilišču prvi odločili, da uvedejo zdravljenje za samoplačnike tudi v popoldanskem času. V časih dokajšnje »suše« v zdravstvenih blagajnah se namreč vse več pacientov, zlasti tistih s kroničnimi obolenji, odloča na svoje stroške in zunaj delovnega časa poskrbeti za svoje zdravje.

Samoplačni ambulante v Dolenjskih Toplicah se ukvarjajo z zdravljenjem obolenj in poškodb, ki tudi sicer spadajo na njihova indikacijska področja. Ta pa so:

— revmatična obolenja lokomotornega sistema (kronični vnetni in degenerativni revmatizem, izvenslepni revmatizem, sistemska obolenja tkiva) in

— stanja po poškodbah in operativnih posegih na lokomotornem sistemu s funkcijsko prizadetostjo.

DOLENJSKE TOPLICE — IZVIR NOVIH MOČI ZA PACIENTE Z REVMO
Kljub velikemu razvoju medicine, ki smo mu priča v našem času, je izvor revmatičnih obolenj še vedno tisto področje, ki ni v celoti raziskano. Zdravljenje teh bolezni je zato simptomatsko, kar pomeni, da poskušajo zdraviti posledice, to pa je predvsem lajšati bolečine in izboljševati funkcionalno sposobnost. Balneorehabilitacija je pri tem velikega pomena, saj omogoča kompleksno funkcionalno terapijo. Pri funkcionalni terapiji (fizikalna terapija in medicinska gimnastika), ki se zaradi različnega razvojnega stadija bolezni pri vsakem bolniku izvaja individualno, je velik poudarek na hidrogimnastiki in medicinski gimnastiki. Zato ni odveč, da vas spominimo, da ima Dolenjske Toplice termalno vodo, ki je ena redkih evropskih izkakovatov, to pa pomeni, da ima temperaturo človeškega telesa (36 stopinj C) in je zato idealen medij za različne postopke hidroterapije ter obremenjuje kardiovaskularnega sistema.

Pri županu na ličkanju

Globoka jesen je že tu in rumeno zlato se z njiv seli v kmečke domove. Pri Oparovih v Biški vasi se pod ves blešči v jesenskem razkošju, odet v številne ogrlice iz rumenih koruznih storžev. Pred hlevom pa je na velikem platonarju koruze še cel kup. Dela dovolj za starejše Oparove, mater Justino, oceta Janeza in njenega sina, ki se posvečajo ličkanju, medtem ko mlada družina vnuka Janeza, sedanjega gospodarja, hiti za drugimi jesenskimi opravili.

»Kaj hočemo,« pravi nekako opravičujejoči mati Justino, »koruznjak ne suši dobro, zato smo prisiljeni ličkat po starem in jo sušiti obeseno pred podom.« Skupaj s sinom mečeta olikane šroke s puščenimi najmočnejšimi listi pred oceta Janeza, kijih po štiri spremeno poveže, da so pripravljeni za obesanje. Svojčas so pričeli ličkat zvečer in delo se je ob pogovorih in razdirjanju šal zavlekel tja v zgodnje juranje ure. No, tisti časi so, kot kaže, povsod minili, za razgovor pa je ličkanje tudi ob belem dnevu primerno. Zlasti še če je zraven Janez Opar, ki si bo letos decembra naložil na pleča že petinosemdeset let in je torej doživel marsikater lepe pa tudi težke in razburljive čase. Zadnja leta pred drugo svetovno vojno je bil tudi mirnopeški župan, kar je zlasti zanimivo sedaj, ko so spet vse bliže razmišljanja o tem, da bi velike občine razdelili na manjše in bi nedakan mirnopeška občina po dolgih letih spet zaživel.

Tiste čase so postali župani močnejši kmetje, obrtniki ali uradniki, ki so z lastnim zgledom dokazovali, da znajo biti dobri gospodarji. Veljalo je spoznanje, da bo tisti, ki zna gospodariti zase, znal to tudi za druge. Janezov ocet se je iz Globodola priženil na lepo Sajetovo kmetijo v Biški vasi. Devet otrok je bilo pri hiši in Janez je bil med mlajšimi. Ko se je pričela prva svetovna vojna, so si trije že poiskali kruh v Ameriki, četrti pa je pred služenjem avstrijske vojske tudi

pobegnil na parnik, a so ga zajeli Angleži. Enkrat so še dobili pošto od njega z angleških otočkov, potem pa se je za njim izgubila sleherna sled. Tako je usoda namenila Janezu, da je zagonosili na domačiji. Bavil se je z živinorejo, poljedelstvom, gozdarsvom in turizmom. Le vinogradništvo mu nekako ni šlo v račun. Po njegovem terja od pravega kmeta preveč časa.

Županovanja, ki mu je bilo zaupano leta 1936, se je lotil z vso resnoso in vnemo. Se danes ima vsa javna dela, ki se jih je v svojem mandatu lotil, skrbno popisana in dokumentirana. Šlo je tisti čas predvsem za ceste pa osuševanje močvirje, gradnja mostov in napeljavno električne. Janez se spominja, da je nekateri ceste, kot tisto od Hrastja skozi Dolenjo vas, gradil kar po lastnem projektu in delno tudi z lastnim delom in sredstvi. Ena pomembnejših nalog je bila gradnja ceste v Globodolu, najpomembnejša pa seveda elektrifikacija mirnopeške doline leta 1939, ki je pomenila tudi pomeben preobrat v življenju tukajšnjih ljudi. Omenem vredno je tudi, da je bila mirnopeška občina v tedanjem novomeškem glavarstvu gospodarsko ena najmočnejših, takoj za največjo občino Šmihel—Stopice.

Med vojno in po njej je bilo županstvo oteževalna okoliščina. To je Janez skusil tudi na lastni koži. Izognil se je sodelovanju z okupatorjem tako, da je odstopil, tistim, ki so bivšim županom na vsak način hoteli stopiti na prste, če ne še na kaj drugega, pa tako, da se je občasno umaknil v mesto, pri čemer mu je pomagala tudi bolezen, saj si je prav takrat močno poškodoval nogo. Vojna pa mu kljub temu ni prizanesla. Med italijanskim topniškim obstrelevanjem Biške vasi so bila mnoga poslopja poškodovana. Tako je zgorel tudi Oparov kozolec na njivah, domača hiša pa je dobila v strehi veliko luknjo. Skoznjo je priletel granata, prebil krušno peč in ostala v njej k sreči neeksplozirana.

Povojna »obnova« se Oparovih ni dotaknila. Ne v denarju ne v materialu. Vojno škodo so si morali popraviti in poravnati sami. Zato pa so prihajali gostje z drugimi nameni. Bili so časi obvezne oddaje, z njo pa pritožnosti, da so nekateri poravnali osebne račune in zamere. In Opar kot bivši župan in skrbni kmet je bil toliko bolj na udaru. Nikoli ni bilo dovolj prijavljenega in ne dovolj oddanega, čeprav Janez pravi, da ima kataster in računanje v mestnici in je vedno vse »štimalo«. Toda kdor je tiste čase iskal šivanko v senu, jo je tudi našel, kajti za vsak slučaj je imel še eno s sabo, da jo je pod taknil. Tako se je pač tisti čas krojila pravica. Marsikateri pridelek je bil zatorej zaplenjen in družina se je znašla na robu stradanja, toda glavno se je tedanjim dušebrižnikom v njihovo razočaranje le izmaknilo. Posestvo je bilo pravi čas prepisano na sorodnika v Ameriki in je tako ostalo roki krite pravice nedosegljivo. Ko je nevarnost minila, je spet postal lastnik Janez. Operacija je seveda nekaj stala, toda Janez le ne stoji v vrsti tistih, ki danes čakajo na povrnitev krivično odvzetega premoženja.

Zlato z Oparovih njiv se seli v late. Janez Opar, nekdanji mirnopeški župan, veže kozurne šroke in spomine. Enega in drugega je v jeseni življenja za dolge štante.

T. JAKŠE

»Na ruševinah bi znova gradili svoj dom«

Bugunci iz Kopiničeve zidanice

Karlovac, ženske in otroci pa pretežno proti slovenski meji. Reki ter v Slovenijo. Čeprav so drugi zasedli njihovo vas, pa je bila Ljiljana prepricana, da bodo zdoma le nekaj dni, zato si je začasno bivališče našla v metliškem hotelu. Po treh dneh pa je spoznala, da bo potrebovati ostati zdoma dlje časa in ker je denar za hotelske storitve hitro kopnel, se je po pomoč obrnila na Rdeči križ.

»Presenečena sem bila nad moralno in tudi sicerjno pomočjo metliškega Rdečega križa, nad njihovo gostoljubnostjo in ljubeznijo. Našli so nam drugi dom v Kopiničevi zidanici na vinorodnem gričku Veselica nad Metliko, kjer nas sedaj živi devet. Poleg mene in mojih otrok so tukaj še moji starši, pa tašča, svakinja s sinom ter sestrica. Tako gostitelj kot sosedje, pa tudi z Rdečega križa se večkrat pozanjam, če kaj potrebujemo ter nasploh skrbijo, da je z nami vse v redu. Dali so nam najosnovnejšo hrano, ostalo pa še zmorem kupiti sami. Skrbni nas le, da nam bo zmanjkal oblačil, če bo prej nastopila zima, preden se bomo vrnili domov.« Pa tudi ne bi želeli ostati, ampak se vrnili domov, pa četudi od hiše ostanejo samo temelji. Bomo pač znova gradili. Dom je le dom.« Toda za zdaj so tako Maričičeva kot tudi njeni sorodniki morali sprijazniti z novim začasnim domom. Zato se je Ljiljana odločila, da bosta sin in hči obiskovala osnovno šolo v Žakanu ob kraj Kolpe, kamor jih vozi vsak dan. »Na meji me že poznamo in ne delajo nikakršnih težav, v šoli pa so prav tako prijazni z novimi učencami. Otroci imajo malico zastonj, objubili so ženpino, dali pa celo pisalno mizo, kjer otroka lahko pišeta naloge. Priznati moram, da smo na vsakem koraku presečeni nad prijaznostjo in gostoljubnostjo tudi bodisi tostran ali onstran Kolpe. Pri tem ni izjem, niti dom počutka v Metliku, ki je vzel pod streho mojega starega oceta, »ne more skriti zadovoljstva Ljiljan. »Številnim službam in občanom, ki so prisluščili na pomoč beguncem, smo zares hvaležni. Njihove dobre ne bom nikoli pozabili, a verjamem, da bi se najraje takoj vrnili domov,« pravi nostalgično. »Pa četudi bi bil ta dom le kuprušev.«

M. BEZEK—JAKŠE

Iz starih arhivov

O kaznovanju raznih prestopkov v prejšnjem stoletju

Z

animivo je prebirati stare listine iz metliškega mestnega arhiva. Tiste na primer, ki govorijo o življenju nekako pred sto leti, ko otroci še niso poznali banan, ananas, kivija in podobnih dobrat. Kvečemuža za miklavževno so okusili kak posušen rožič.

V tistih časih je bil pač za marsikoga, tudi za odrasle, vsak sedež na dresvih ali na njivi dragočen, pa so ga zato pred nepoklicanimi varovali poljski čuvaji in mestni stražniki. Ti so budno pazili, da se ni kdo česa tujega prilastil, pa naj je bilo to samo skromno jabolko ali nedozorel grozd. Da o drugih hujših prestopkih ne govorimo.

O tem vam hoče spregovoriti ta kratki zapis. O Metliku ob koncu prejšnjega stoletja in njenih ljudeh. Pravzaprav o njihovih napakah, o njihovih slabih, grešnih lastnostih, bi lahko rekli.

Metlika je takrat seveda imela svojega župana pa tudi štiri občinske svetovalce in občinskog tajnika. Imela je svoj gospodarski zastop za mestni imetek, premogla pa je že štiri stražnike in poljskega čuvaja. Nadalje so bili tu še prižigalec mestnih sveci, notar, zdravnik, apotekar, ranocelnik oziroma praktični zdravnik pa proš in en ali dva kaplana. Ne smemo seveda pozabiti na učitelje, obrtnike, gastičarje in druge, tudi ne na davkarje, postiljonsko pošto in na telegrafski ter meropreizkusni urad.

Glavna skrb za mirno in varno življenje v mestu pa je bila v rokah mestnih stražnikov in poljskega čuvaja. Stražniki so imeli slabje in primerne uniforme — zanje so vedno znova prosili, češ da so te, ki so jih nosili, ponočenje in raztrgane in zato v njih ne morejo iti za procesijo in na razne svečanosti. Imeniten je bil tudi poljski čuvaj, ki je prav tako nosil sabljo, nã levu strani prsi pa še velik pozlačen pločevinast znak z napisom JAVNA STRAŽA. (Deset takih znakov je občina leta 1888 naročila na Dunaj!) Ti može postavate so bili zaprskani in so dobro vedeli za svoje dolžnosti, zlasti pa za prepoznavki, ki so se jih morali držati meščani. Tako je bilo na primer prepovedano:

— ob semanjih dneh na javnih prostorih kaditi pipe in z nezavarovanu lučjo ponoči hoditi okoli hlevov in senikov,

— nastiljati stranske ulice s koruznicami, praprosto, reso ali sesekanim smrečjem in si tako čez zimo pripravljati gnaj.

- pasti živino na Mestnem bregu in v Mestnem logu in tam nabirati želod za prašiče in suhih za kurjava,
- pleti zelenje po tujih zemljiščih (plevel so namenili prašičem),
- izpuščati perutnino ob žetvi in trgovitvi,
- trgati in klatiti tuje sadje,
- sušiti v mestu goveje in svinjske kože, ker so zasmrjal zrak,
- namakati konopljo v tekoči vodi,
- dirjati z vozom po mestu in pokati z bicum,
- ponoči prepevati in vriskati,
- kvartati za denar,
- nag se kopati v Kolpi itd., itd.

Skratka, človek se je lahko kar mimogrede zapletel v te in še druge mestne parafaze, in že imel stražnika na glavi. Stražniki pa so bili budni in so pridno najavljali prestopnike. Hujši in večji so prišli pred sodišče (zapori so bili v gradu), z manjšimi pa so opravili kar na občini, ker so tudi imeli občinski zapor.

Pri poljskih tavinah pa tudi pri drugih prestopkih je bila najbolj navadna kazen zapor, sicer pa odškodnina v denarju in tudi prisilno delo. Kaznovani pa niso bili le odrasli, na primer pomočniki, vajenci in pastirji, ki so napravili nevečki prekršek, temveč tudi otroci, ki so komaj sedli v šolske klopi.

Tako sta leta 1890 v metliškem arhivu omenjena najmlajša prestopnica, 7-letni Franc in njegov brat 12-letni Jože (naj tu odpadejo primki takratnih prestopnikov, ker po sto letih res niso pomembni!). Lastnik ju je namreč zalobil v svojem vinogradu in je bil zato vsak od njiju kaznovan z desetimi urami občinskega zaporja.

Kaznen je doletela tudi otroku, ki so trgali ribe na vrtu premožnega meščana. Za vsakega so morali starši plačati po 10 krajcarjev odškodnine, obenem pa objubiti, da jih bodo doma sami kaznovali. Slabše je odnesel 12-letni hlapčič Mike, ki je ukralen en sam grozd, pa so mu zato prisodili 24 ur zapora s postom. Podobno je bil kaznovan tudi drugi mladoletnik, ki je odtrgal dva grozda in zato dobil 48 ur zapora. Sploh pa je nedovoljeno trganje grozda veljalo za poljsko tavino in je bila zanjo kasnejše, v letih pred prvo svetovno vojno, predvidena kazen od 6 do 8 dni zapora oziroma globiha od 20 do 28 kron.

Ob žetvi in trgovitvi so morale biti kokoši, race in gosi zaprite, saj bi sicer lahko delale škodo po njivah in vrtih. Če se je kaj takega primerilo, je moral lastnik od vsake kokoši plačati v »občinsko revno kaso« 25, od gosi pa 50 krajcarjev.

Metlika ob koncu prejšnjega stoletja

Prav tako so bile predvidene kazni za kraje poljskih pridelkov. Ko je osebenjka Marija žela in braha zel po tujem vinogradu, so ji prisodili goldinar kazni, če pa denarja ne bi imela, bi morala odslužiti dva dni prisilnega dela. Ko je fantič Ceneš pasel kravo na ljudski oziroma tuji njivi, si je prilastil tudi dve zreli buči in ju priselil domov materi. Poljski čuvaj ga je prijavil in sledila mu kazen: Ceneš 24 ur zapora, mati pa 25 krajcarjev globe.

Stražniki pa tudi lastniki so bili budni zlasti na pastirje. Tako so štirje pastirji pasli po tuji košenici, mimogrede pa so na bližnjih njivih namolili nekaj koruznih klasov in jih speklj. Za ta prestopek so po teži krivde prejeli od 6 do 24 ur zapora, plačati pa so morali tudi od 25 do 75 krajcarjev kazni.

Ti prestopniki so bili precej pogosti, saj je na primer poljski čuvaj nekoga dane naznanil kar pet pastirjev oziroma njihovih gospodarjev. Medtem ko so pastirji prisodili zapor, pa so v občinsko revno blagajno plačali odškodnino njihovi gospodarji, ki so se potem doma sami primereno pogovorili z nemarnimi pastirji.

Kaznovali pa so na občini tudi druge prestopke. Tako je osebenjka Katarina, ki si je v Mestnem logu nabrala listja, vrednega 10 krajcarjev, dobila le ukor, medtem ko so Jeri M. in njeni hčeri, ki sta v tujem steljniku nabirali suhih, prisodili 50 krajcarjev globe in dan prisilnega dela. Prošnjo Bare iz Krizevske vasi, ki je na občini moledovala, da ji dovolijo pasti kracico v Mestnem logu, ker je živine kupila, da bi prehranila svoje otroke, pa so ostro zavrnili.

Mestni stražniki so bili gorki zlsti razgrajenci, ki so kalili nočni mir. Tako je občinski tajnik sam ovadil čevljarske in mizarske pomočnike, ki so ponoči peli kvantarske pesmi; zato so vsakemu od njih odmerili 24 ur zapora. Tudi podobarskemu pomočniku so za ponočno prepevanje in vriskanje naložili goldinar in 50 krajcarjev kazni.

Pomočniki pa so si ponoči upali napraviti tudi razne druge vragoljive in nevečnosti. Tako so na pepelnicu sredo čevljarski in kroški pomočniki vlekli »pepelnični ploh«, v noči na 2. maj pa so neki drugi odnesli venec z obzidja pri izviru potoka Obrha, kamor so ga vsako leto 1. maja pritridle metliške žene in dekleta. Tudi »sentjanjevene venčke«, ki so jih na kresni večer (24. junija) dekleta metalna na domačem strehu in pri tem ugibala, katera se bo omožila in ali bo kdo od domačih tisoč leta umrl, niso pustili pri miru. Pomočniki (čevljarski, kovaški in kolarski) so ponoči večke s kolci zvezali s streh in jih potem razobesili po telegrafskih dogrovih in uličnih svetilkah. Za vsa ta dejanja so posamezniki prejeli po 6 ali 12 ur zapora, za venec z Obrha, ki je bil menda vreden 10 goldinarjev, pa so se poravnali.

Drugeče je bilo s hlapci in vozniki, ki so z vprežnim vozom dirjali po mestu, kar naj bi bilo za prebivable življenjsko nevarno, zlasti pozimi, ko so bile ceste poledene. Vozove je bilo treba zavirati s coklo, nikakor pa ne z verigo, ki je

razdirala cesto. Prav tako je bilo prepovedano po mestu glasno pokati z bičem. Za vsakega teh prestopkov se voznikom na občini odmerili po 1 do 2 goldinarja kazni oziroma 12 ali 24 ur, včasih pa tudi 48 ur zapora.

Prepovedano je bilo tudi kartanje. Za primer naj navedemo, da je mestni stražnik naznani šest fantalinov, ki so na krizevo (vnebohod) med večernimi napovedmi na nekem vrtu v lopu kartali za denar (igrali so »ajnc«). Stražnik jim je denar in karte zaplenil, vsakemu pa so na občini prisodili 6 ur zapora.

Zelo so občinski možje skrbeli za javni red in moralo. Ostra so nastopali proti ponočevanju, pijančevanju in tepežih. Ker so bili pri teh prestopkih največkrat udeleženi hlapci, je občina že leta 1874 razglasila, da se po deseti uri z

NAGRADA NA JESENICE

Žreb je izmed reševalcev 39. nagradne križanke izbral CIRILA LAURIČA z Jesenic in mu za nagrado dodelil dve pesniški zbirki: Jurja Koviča Večno pomlad in Petra Semoliča Tamarišo. Nagrajencu čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 4. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 41.

REŠITEV 39.

NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 39 se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ANTON, KAJN, ORDINARIJ, SIJLNI, ADA, ITO, KUMIS, SLOMŠEK, ŠA, MANN, KLAS, ZLATO, FOJNICA, OER, SMET, KEAN, ROTATOR, VESPA, ANIT, PILA, TIL, NENI, ŠTAN, ANI.

MISLIJ

Edino, kar gotovo pride, je smrt.
G. MARQUEZ

Melanholija je samo gorečnost, ki je uplahnila.

A. GIDE

Krepost je trajna dobrina, gmotna posest pa navdih v roke prehaja iz rok.

SOLON

Stvari si boljše, kot je dobra žena, ne upleni mož, ne slabše, kot je slaba.

SEMONIDES

NAGRADNA KRIŽANKA

št. 41

DL	PROČELJE	NAJSVETEJŠA ZVEZA V ORLU	DOLŽINA V METRIH	VRSTA AMERIŠKE KUKAVICE	AVTOR J. UDOR	AVT. OZNAKA KARLOVCA	STRUP	SKUPINA ČEBEL	ZEMELJSKA OŽINA NA MALAKI
GOVORCE, LJUDSKI GLAS					PLUTOVINA JUNAK FR. VITESKIH ROMANOV				
NAPADELEC									
GR. MIT. GOZDNO BOŽANSTVO					ŽELEZOV OKSID 100				
NAPEV ZLAHTNA KOVINA				MEDN. ZVEZA ZA STANDARDIZACIJU MESTO V BOSNI				IGLICA KI GRE SKOZI OPLEN	DL
								BRAZILSKA ZVEZNA DRŽAVA	
DL	ST.-GERM. BOG NEVSTE	NAGON PLUG		SKUPINA ZRINATIH POLJSKIN			POŠTNI PREDAL ŽENSKO IME		
PREMO-ŽENJE NEVSTE				PLAĐENJU GR. DIDAKTICKI PESNIK			KRILO RIM LEGLE ŽELATNA IZ ALG		
ORAČ				PERZUSKO POLOSEL					
NAPRAVA ZA DVIGOVANJE VOZOV				MEDN. BEGUINSKA ORGANIZACIJA			AFRIŠKA DRŽAVA AVT. OZNAKA MURSKE SLOBODE		
NJORKA				SNOV V CELJICNEM JEDRU, KI SE TEŽKO OBARVA			TATINSKA PTICA		
KUBANSKI MINISTER (RAUL)				KLUJČNI POJEM KIT. RELIGIJE					

Poslednjí gulaški arhipelag

Na Kitajskem še vedno deluje mreža gulagov — Zaporniki se prevzgajajo v krutih razmerah — Strah pred gulagi drži vlado

Na širnem območju med Šanghajem in Tibetom stojijo skrivna taborišča, orajena z visokimi opečantimi zidovi, s stražnimi stolpi in barakami. V njih biva kakih 10 milijonov Kitajcev, ki so se pregrešili zoper zakon in jih je država poslala na prestajanje kazni in v prevzojo. Med njimi je najmanj 100 tisoč takih, ki niso kriminalci v običajnem pomenu besed, nujnih greh je politične narave, pregrešili so se namreč s kritiko zoper oblast v Pekingu in so se znašli za rešetkami in na prisilnem delu skupaj z morilci, roparji, posiljevalci in tativi. V bednih razmerah, med pretepanjem, psihičnim in telesnim mučenjem se prevzgajajo ob družbeno krišnem delu — vse to so pojmi, ki jih našim ljudem pač ni treba posebej razlagati.

Gre za jetniška in prevzgojna internacijska taborišča, ki so znana kot kitajski gulagi. Razmere v njih so povno pritegnile pozornost svetovne javnosti letos, ko so po posredovanju mednarodnih humanitarnih organizacij izpustili več ujetnikov in so ti spregovorili.

Eden med njimi je Li Lin. Zapri so ga leta 1989, ko se je vrnil iz Hongkonga, kamor je pobegnil pred prejanjem, in obiskal svojo družino. Zapri je bil pol leta. »Jetništvo je bilo tako strašno, da sem ospustil vse upe, da bom kdaj prišel ven,« je povedal v Hongkongu bivajoči Kitajec. »Mnogim ne uspe, kar je meni, ostanejo v delovnih taboriščih še tudi potem, ko jum je potekla kazen.« Li Lin je povedal, da so ga redno preteplali, da so mu v celico spuščali podgane in drugo golaten, ves čas ujetništva pa je moral še delati.

svet v številkah

ONESNAŽEVANJE OZRAČJA

Emisija škodljivih plinov v ozračje v odst.

V RAZVOJU 42

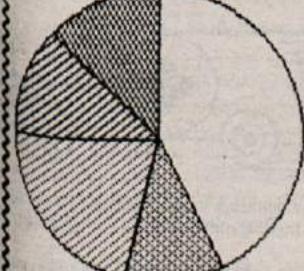
ES 11

ZDA 21

ZSSR 12

DRUGE RAZVITE DR. 13

DL-MiM

Nobena novost ni, da človeštvo pospešeno onesnažuje svetovno okolje. Ob vodah je močno onesnaženo tudi ozračje. Strokovnjake še posebej skrbi emisijski plini, ki so krivi za učinek tople grede, ki grozi pregradi zemeljsko ozračje in povzročiti katastrofo. Pri tem unicevanju ni ves stvar enako udeležen. Graf kaže, kolikšen delež v odstotkih skupne emisije škodljivih plinov je v minulem desetletju šel na rovaš držav v razvoju in koliko na Evropske skupnosti, ZDA, Sovjetske zveze in ostalih razvitih držav.

Gao Xin, intelektualец, ki ga je kruta roka kitajske pravice zagrabila zaradi demonstracij na trgu Tiananmen, je šel skozi podobno kalvarijo, kot je povedal novinarjem Newsweeka. 35 dni od aretacije je bil neprekinjen uklenjen z liscami, tako da ga je moral eden od sojetnikov hraniti in mu odpenjati hlače, kadar je šel na stranišče. Drugi zaporniki so imeli celo okovane noge z verigami in jeklenimi kroglama. Xina so dali v običajno prevzgojno delovno taborišča in šest mesecov je delil trpko usodo s tisoči anonimnih delavci in kmeti, ki so dvignili svoj glas zoper oblast. Kot intelektuale bi moral skozi drugačno prevzgojo, vendar so ga po pomoti vtaknili v običajno internacijsko središče. »Stražarji so vsekodnevno preteplali zapornike. Večino ujetnikov so ubili,« je povedal.

Snce je videl le enkrat samkrat v pol leta. Spal je v celici s še sedmimi drugimi, polovica na betonskih tleh, ostali na leseni deski. Ni smel ne brati in ne pisati, prepovedana je bila celo telovadba. Jetnike so preteplali z električnimi palicami v njihovih celicah, posameznike pa so izbrali za pretepanje v prostoru, od koder so tudi ostali zaporniki lahko slišali udarce, krike in stokanje ter mile klice po usmiljenju.

Svetu bolj poznana mreža sovjetskih delovnih taborišč »gulagov«, kot so jim pravili in jih je v literaturi ovekočeval nobelovec Solženitin, je izginila, ko se je zrušil komunizem v Sovjetski zvezni, gulagi na Kitajskem pa so ostali polni. V odmaknjenejših krajih je po mnemu poznavalec kitajskih razmer nekaj tisoč jetniških taborišč in internacijskih središč. Kitajska je zadnja komunistična država in njen

zakenski sistem je poslednji sistem z gulagi na svetu. Strah pred tem taborišči naj bi bil ena od najmočnejših opor, ki drži komunistični režim v Pekingu pri življenju.

»Prevzgojna delovna taborišča so razlog, da je Kitajska tako stabilna,« zatrjuje Harry Wu s Hooverjevega inštituta. Mož je lani skrivoma obiskal več kot 20 takih taborišč in pravil dokumentacijo o razmerah v njih.

Kitajska jih seveda skuša skrít pred svetovno javnostjo. Toda vse več je pričevanje, ki potrjujejo, da je v taboriščih več milijonov zapornikov, ki živijo bedno in stalno lačni, saj na dan dobe le nekaj bornih koščkov kruha. Redno jih pretepajo, na stranišču čakajo v dolgih vrstah, povrhu vsega pa morajo še garati v delavnicah. Kakih 3 milijone jih ni nikoli videlo sodišča, zaprli so jih brez vsakega sojenja. Nekaj stotisočev je takih, ki jih je kazen že potekla, a še najprej delajo v zaporniških tovarnah, za katerih so delo pa prejemajo le polovico običajnega plačila. Stanujejo sicer lahko zunaj taboriščnega obzida, vendar se ne smejo vrniti domov.

Poličnih zapornikov je manj, kot jih je bilo v dnevnih velikega predsednika Maa, ko je na milijone ljudi izginilo za zidovi jetnišnic brez vsakega sojenja. Ujetnikov tudi ne stradajo do smrti, kot se je dogajalo takrat, vendar je življenje v delovnih taboriščih še vedno trdo in kruto.

Zahod so razburili dokazi, da Kitajska izvaža izdelke, ki jih izdelujejo zaporniki. Na svetovnem tržišču naj bi s temi izdelki iztržili od 100 do 150 milijonov dolarov. Kdo ve, ali niso tudi kitajski izdelki, ki jih je v naših trgovinah kar precej, nastali za zidovi katerega od tisočih gulagov?

Po dogodkih na Trgu nebeskega miru kitajska vlada odločno zanikuje tak izvoz, vendar obstoji množina dokazov o nasprotnem.

MiM

Človek je bitje nezadovoljen potreb.

P. ZIDAR

Človek je stopil v svet docela neslišno.

P. CHARDIN

MINI ZANIMIVOST:

VEČ NEPISENINH

Strokovnjaki OZN opozarjajo, da nepismenost v Aziji narašča in da je najnajveč mednarodna pomoč, če se naj kritične razmere izboljšajo. Po najnovejših podatkih živi na območju Azije in Oceanije kar tri četrteine vseh nepismenih na svetu. Leta 1970 je bilo na tem območju nepismenih 637 milijonov ljudi, zdaj pa jih je več kot 700 milijonov. Med nepismenimi prevladujejo ženske.

Slast lastnine

Po desetletjih odrekanja si ljudje dajejo duška

Po dolgih desetletjih življenja v socializmu, ko so se stiskali v delavskih stanovanjih, si državljani osvojenih in neodvisnih baltskih držav dajejo duška z gradnjo zasebnih hiš. A si ne grade hišo kot udobnejša stanovanja od delavskih stanovanj v blokovskih naseljih, pri gradnji so naravnost razsipi in nemerni. Ni važen denar, niso važni stroški, ni važna funkcionalnost, hiša mora biti velika, razkošna in z veliko sobami.

V komunističnem režimu je bilo strogo določeno, koliko je zasebna hiša lahko velika, koliko je lahko v njej sob, koliko oken sme imeti. Zdaj so ta omejujoča pravila skupaj z osovsčenjem rezimom šla rakkom življet, ljudje pa si dajejo duška z gradnjo. Za primer pogledimo, kakšno hišo si je v litvanskem pristaniškem mestu Klaipeda postavil Vytautas, ki je eden od mnogih poznih lastnikov nove hiš. »Do grla sem bil sit tistih malih komunističnih šketal,« pravi Jazdauskas. »Želel sem imeti hišo, prijetno za oko in predvsem veliko.« Zdaj jo ima. Njegova hiša ima štiri nadstropja in več kot 20 sob. Spalnic je šest, kopalnic pet, ima tudi savno, plavalni bazen in teraso za sončenje pa še kaj posebnega bi se našlo.

Političnih zapornikov je manj, kot jih je bilo v dnevnih velikega predsednika Maa, ko je na milijone ljudi izginilo za zidovi jetnišnic brez vsakega sojenja. Ujetnikov tudi ne stradajo do smrti, kot se je dogajalo takrat, vendar je življenje v delovnih taboriščih še vedno trdo in kruto.

Zahod so razburili dokazi, da Kitajska izvaža izdelke, ki jih izdelujejo zaporniki. Na svetovnem tržišču naj bi s temi izdelki iztržili od 100 do 150 milijonov dolarov. Kdo ve, ali niso tudi kitajski izdelki, ki jih je v naših trgovinah kar precej, nastali za zidovi katerega od tisočih gulagov?

Po cesti zaropota, kot bi šla Matjaževa vojska, glasno in odločno. Tiho nedeljsko popoldne je, čas po kosišu, ko v vseh domovih za nekaj časa potihne običajni hrup in si vsakodobi prvič stopišče miru, tisti delček nekdanjega Gospodovega dne, ki si ga prezaposlemi živelj ko maj še utegne priklicati v spomin.

Matjaž, fant s čudovito sijočimi modrimi očmi, iz katerih gleda hudiček, hudočušno, potuljeno, prijetno in simpatično, kol bo vsak trenutek napravil nekaj posebnega, z jamico v bradi, s svetlimi lasmi kot Kekčev Rožle, se pelje na majhnem kolesu in zmagovalno kriči v jesensko nebo. Za njim ne bogljenjo teče Malič, silno občutljiv in nežen fantič okrogli lici in temnih očk, ki temno žarijo v belem obrazku, ob robu ceste pa modro koraka Marko in nadzoruje potek dirke. Kar presezen je za svojih šest let. Preštete ima vse domača živali, prav natančno ve, koliko petelinčkov je v hlevu, kakšne težave dela domača muca v kurniku pri malih, rumenih piščančkih, kakšno je stanje v hlevu pri krvaticah in junčkah, kako se obnaša največji pujs po preboleli rdečici, hodi občudovat Dar kova konjiča, ve, kakšni so zajci

Barka iz Jezusovih časov

Več kot 2000 let stara ribiška barka — Na taki se je vozil Jezus iz Nazareta — Pričevanje strašne jezerške bitke?

Pred petimi leti sta ljubiteljska arheologa na obali Galilejskega jezera opazila v pesku oblike, ki so spominjale na večji ribiški čoln ali barko. Ko so se na место opravili poklicni arheologi, se je izkazalo, da gre za pomembno najdbo. Letos so akcijo izkopavanja pospešili in skupina izraelskih arheologov je v dveh tednih opravila delo, ki sicer zahteva m

OKRADEN AVTO — 12. oktobra sredi noči je nekdo odnesel iz osebnega avtomobila, parkiranega v Smarju pri Šentjurju, več predmetov in delov. Primož Žnidarič iz Slepške je ob 15.000 tolarjev.

ODNESEL MOTORNO ŽAGO — V noči na 16. oktober je nekdo vzlomil v zidanico Ludvika Sobanja in mu odnesel motorno žago Stihl, vredno vsaj 15 tisočakov.

MORAL BO PEŠAČITI — 14. oktobra med 21. in 22. uro je v Šentjurju izginilo kolo z motorjem APN 6, last Roberta Martinčiča iz Dram. Robert je ob 10.000 tolarjev, obraba čevljiv v to številko ni vstrela.

KJE SO MORALI? — V času med 15. septembrom in 1. oktobrom je nekdo z gradbišča RTP v Potočni vasi pri Novem mestu odnesel več lesnih moralov različnih dolžin in pionirjev tako oškodoval vsaj za 2 tisoč tolarjev.

KOLO Z MOTORJEM IZHLAPELO — 17. oktobra med 20.20 in 20.40 je pred gostinskim lokalom, Pri Mačnaru imenovanim, v Bršlju stalo motorno kolo, vredno kakih 8.000 SLT. Tomaž Deranc je moral domov pošč, novega lastnika vozilca pa se iščejo.

OSTALI BREZ STREHE NAD GLAVO — Barake, v katerih so še prespalnoč na torek, ni več. Na mestu, kjer je stala, je le še kavč, iz njega Romkinji pobirata oblačila in z njimi polnita culo. Na vprašanje, kje bosta prespalnoč naslednjo noč, sta re skomignili z rameni. Sicer pa več o usodi blizu petmajstih romskih družin iz Šmihela, ki so od torka naprej brez strehe nad glavo, v naslednji številki. (Foto: B. B.)

Porušeno romsko naselje

Ker odločbe niso zaledle, so se predvčerajšnjim v Šmihelu pojavili policiisti, gradbeni stroji in delavci

ŠMIHEL — »Vemo, da dogodek ne bo ostal brez odmeva, toda naša dolžnost je, da v prvi vrsti branimo zakon in v tem primeru občinski odkl in ter tako zaščitimo tiste lastnike zemljiških parcel, na čigar zemljo so se brezpravno in na črno naselili Romi,« je pred torkovo akcijo rušenja na črno zgrajenih objektov v Šmihelu pri Novem mestu govoril Andrej Tiran, načelnik Uprave inšpekcijskih služb.

Dogodek je resnično enkraten, ne pomnimo namreč, da bi se kdaj delovni gradbeni stroji zapodili hkrati kar v petnajst ali šestnajst objektov, četudi gre le za barake (bivalne seveda) in kakšno garažo. A prav to se je zgodilo predvčerajšnjim - bil je tork - ko so se v spremstvu več kot deset miličnikov v romskem naselju natanko ob 8. uri pojavili Pionirjevi stroji in delavci.

Vsa zgodba se je seveda začela že veliko prej, takrat, ko so se priceli na tuje parcele v Šmihelu meni nič, tebi nič naseljevali romske družine. Okolje jih nikoli ni sprejelo, o tem pričajo številni konflikti vsa ta leta, prisko je celo do krvavih obračunavaj in tudi uboja. Lastniki zemlje so spoznali, da s pravdo preko sodišča ne bodo dosegli nič, pravdanje bi se vlekelo v nedogled, rezultat pa iz vsem bolj ali manj poznanih razlogov ne bi bilo. In ker tudi sami pravice niso hoteli vzeti v roke, boječ se maščevanja Romov, so v skupščini na to temo postavili delegatsko vprašanje. Rezultat je bil, da

V soboto bo na nogah 2300 lovcev

Po dolenjskih, belokranjskih, posavskih, ribniških in kočevskih gozdovih bodo nastavili blizu 36 000 vab za lisice — Opozorilo občanom

Če zapišemo, da bo v soboto, 26. oktobra, po dolenjskih, posavskih, kočevskih, ribniških in belokranjskih gozdovih na nogah kar preko 2.300 lovcev, potem je na dlanu, da se bo tega dne dogajalo nekaj nevsakdanjega. Lovci, veterinarji in inšpektorji so se namreč vključili v mednarodno akcijo Avstrije, Italije in Slovenije za zatrjanje steklne; tega dne bodo lisicam po gozdovih, njivah, travnikih, pašnikih, skratak povsod z izjemo naselij, cest, vodotokov in industrijskih objektov, nastavili nič več in nič manj kot kar blizu 36.000 vab. Od tega 20.700 na območju Dolenjske in Bele krajine, 7.300 po ribniških in kočevskih gozdovih ter 7.730 v Posavju.

»Natančno smo izdelali mrežo postavitve, tako da bodo vabe nastavljene na največ 250 metrov razdalje, akcija nastavljanja pa se bo v soboto pričela istočasno v vseh območjih,« razlagata Vida Čadonč Špelič, veterinarska inšpektorica novomeške UIS. »V vabi, ki je nastavljena iz živilskih maččob in ribje moke, se nahaja mehurček s cepivom, ki se ob ugrizu razlije po sluznici gobca lisice. Cepna telesca, virusi, gredo nato preko sluznice in žlez v notranjost organizma in kri,

kjer povzročijo nastanek protiteles. Organizem lisice tako postane odporen proti steklini. Ni odveč ob tem dodati, da letošnjo jesen še ni minil teden, ko ne bi imeli opraviti s primerkom stelek lisice.

Vaba je v obliki kvadrata, velikosti 5 krat 5 cm in debeline približno poldrugi centimeter, je rjavosive barve in za človeka nepristojna vonja po ribah, ki pa lisice privablja. Vaba je kužna 14 dni od dneva, ko je bila položena, zato opozorilo občanom v teh dneh, ko po gozdovih stikajo za kostanjem in gobami, ne bo odveč. Vab naj se nameč ne dotikajo, če bi jo kdo prijel z golem roko, si mora nemudoma umiti roke. V primeru, ko bi zavoljo pritiska iztekla cepilna tekočina in nemara celo prišla v stik z rano ali pa komu brizgnila v oči, je potrebno o tem takoj obvestiti zdravstveno ali veterinarsko službo, ki bo neprevidne napotila v antirabično ambulanto Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto. Slednji je v ulici Mej vrti 5, njihov telefon pa je 21-253. In še eno opozorilo: občani naj imajo v tem času privezane pse, na sprehode -tudi po Ragovem logu - jih ne smejte puščati.

ti brez vrvice, saj so lovci dolžni pse, ki se prosti gibljejo, takoj pokončati. Resa taka prepoved zaradi steklne velja že dalj časa, toda njeno izvajanje bo v tem času še postreno.«

Tovrstno akcijo »cepljenja« lisic, ki so poglavine prenaslike stekline, bodo ponovili še spomladni in jeseni prihodnjega leta, upati je, da z uspešnim koncem. Sicer pa bo o uspešnosti akcije moč sklepati že veliko prej. Soboto delo nameč ne bo ostalo brez kontrole in spremeljanja, tako bodo v vsaki občini

• Kakšna nadloga je steklina, bo moč videti in se prepričati danes, 24. oktobra, ko bo ob 19. uri na prvem programu slovenske televizije posebna oddaja o tej nevarnosti in s pomočjo lisic prenosljivi bolezni.

vsak tretji dan preverili 50 do 60 vab, po preteklu kužnosti vab pa bo s pomočjo lovskih družin opravljena še kontrola iz vsakega lovskega okoliša po ene uplenjene lisice. B.B.

Kioski za videz in žejo

V postavitvi kioskov vidijo nekateri skrb za urejen videz mesta, drugi nevarnost pred zlorabo

NOVO MESTO — Dolenjska metropola naj bi si že v kratkem nadela videz urejenega mesta. Tako vsaj je moč sklepiti iz nekaterih potes mestne vlade, h kateri sodi tudi postavljanje kioskov enotega videza in izdelave (Pionirjeve seveda - op.p.), ki pa so, še predno so sploh pričeli svoje »poslanstvo«, že razburkali javnost in jo razdelili vsaj na dva dela. In medtem ko se eni razburajo nad lokacijami, ker kioski uničujejo mestne zelenje površine (denimo za primer te dne rastco kioska na zelenici pred Jerebovo ulico), drugi, ker je potrebova za postavitev tovrsnega objekta imeti kar precej vez in poznanstev, tretji, ker v širjenju gostinske ponudbe vidijo nevarnost širjenja alkoholizma, s svoje stališčem izkazali tudi novomeški sanitarni inšpektorji. Odločno in načelno so proti namestitvi takšnih objektov, pravijo, da so jih do tega pripeljale izkušnje. Ker pa tovrsno odločanje ni v njihovih rokah, zagotavljajo vsaj, da bo nadzor nad »bogatjem« novomeške ponudbe temeljiti.

»Izrecno bomo vztrajali, da bo vse ostalo le pri okenski prodaji hitro pravljene hrane in brezalkoholnih pijač, vsak poskus, da se kiosk sčasoma spremeni v gostišče, kar na Dolenjskem ni neznan primer, bomo v kali preprečili,« je odločen Pavle Erjavec, vodja sanitarnih inšpektorjev. Da tovrsna bojazneni iz trte zvita, kaže primer iz Šmihela, kjer se je lastnik kioska že pojavil kar z

blagoslovom krajevne skupnosti za točenje alkoholnih pijač. Verjamemo, da bi komu iz krajevne skupnosti to sila ustrezalo, naječ seveda lastniku kioska, kako pa bi to vplivalo na dogajanje v vsega nekogar zanimali. Pa bi še kako moralno, kot bo inšpektorje zagotovo zanimali tudi dogajanje v kiosku, ki bo te dni odprt pred vratimi srednje gostinske šole, ekonomske šole, administrativne šole, trgovske šole, gimnazije in osnovne šole.

Pa še nečesa ne gre prezreti: izdane mu dovoljenju ustrezni so tudi zahtevani minimalni higienski pogoji za delo v takem objektu, vsako širjenje omejenega programa prodaje bi torej prineslo še druge vrste nevarnosti. Razlogov za redno kontrolo torej več kot dovolj. Drugo pa je vprašanje, ali smo si izbrali pravi način za širjenje in bogatjenje novomeške gostinske ponudbe.

B.B.

ŠTIRJE OŠKODOVANI

BREŽICE — Neznan nepridiprav je v noči na 18. oktober v Brežicah vzlomil v več osebnih avtomobilov. Takej je iz stoenke Janka Ogorevca izginilo nekaj rezervnih delov in dva zvočnika, Milorad Savić je bil ob avtoradio in 10 litrov benzina, iz fička Veronike Felicijan je iztekel 10 l benzina, iz toyote Ivana Šurine, vsi so doma iz Brežic, pa 15 litrov. Skupna škoda znaša blizu 5 tisoč tolarjev.

DVA VLOMA V ENI NOČI

KRŠKO — V noči na 16. oktober je neznan storlec v Ulici 4. julija v Krškem vzlomil v dva osebna avtomobile znamke Golf. Marija Cvelbar je bila ob avtoradio in dva zvočnika ter tako skupaj ob 4.000 tolarjev, Krčan Oskar Kovač pa ob nekaj cigaret. V taisti ulici pa je bilo dve noči kasnejše vzlomile še en golf, Ivan Bernardič je bil ob avtoradio, vreden 10.000 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Da lahko vsega nekaj kilogramov kostanja velja kar okoli 50.000 tolarjev, ni zasluga morebitnega nenehnega padca vrednosti nove slovenske valute, pač pa nečeša drugega Novomeščan Jože Fabjan je 18. oktobra v gozdu nad Otvorcem pri Črnomlju veselo nabiral kostanj, pri tem pa bolj ali manj pozabil na nahrbnik, ki ga je pustil na tleh. Ko se je naš spomnil, je bilo že prepozno. Nahrbnik in 200.000 lir, 600 mark ter nekaj tolarjev v njem je skupaj s čekovno knjižico in denarnico izginil neznan.

• Plinovod se nezadržno približuje našim krajem. Da bi se na dogodek še pravčasno pripravil, je nekdo pač z delovnega mariborskega Cevovoda, ki napeljuje plinovod v novomeški IMV, zmaknil manometer za acetalen in kisik ter varilno pištolo z gumasto cevjo. Sroške napeljuje že Imejevu zvišal za 5 tisoč tolarjev.

• Jože Murn iz Kotra pri Semiču ima v Rodinah zidanico, pred njo pa je imel še prejšnji teden koš za stiskalnico. Če bi bilo sedaj poletje, bi koš danes zagotovo še stal pred zidanico.

• Neznan nepridiprav je v noči na 17. oktober vzlomil v osebni avto Tatjane Bertole z Obrha pri Dolenjskih Toplicah. Tatjana je avto pustila pred Domom starejših občanov v Šmihelu, vzlomile pa je spravil na avtoradiokasetofon. Svojemu poklicnemu stanu je napravil slabu reklamo, plen je bil za njegove sposobnosti pretrdi oreh. Avtomobil se je maščeval tako, da mu je prerezel vse štiri gume. Izračun sedaj kaže, da bi jo Bertoletova bolje odnesla, ako bi vzlomilc avtoradiokasetofon nastavila kar na sedež.

Trojico vrglo skoz okno kabine

Trije mrtvi v letos najhujši prometni nezgodi na dolenjskih cestah — Prevelika hitrost, dež in nepravilno naložen tovor — Ogromna materialna škoda

MAČKOVEC — 15. oktobra je prišlo na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom do letos najhujše prometne nezgode na Dolenjskem. Pobrala je kar tri življenia; letošnji smrtni davek na cestah štirih dolenjskih občin se je tako povzpel na število 32, ki pa je še zmeraj krepko pod lansko črno bero. Do 18. oktobra 1990 lani je na dolenjskih cestah življene izgubilo 49 oseb, predvsem po »zaslugi« trkov, v katerih je bilo po dvoje, troje ali celo več mrtvih. Takšnih letos — z izjemo Mačkoveca, seveda — na srečo ni bilo.

Okoli 14. ure je 39-letni Marjan Mesarič, rojen v Novem mestu, stanujoč pa v Mengšu, peljal tovornjak s priklopnikom, last ljubljanskega SCT, po cesti iz Zagreba proti Ljubljani. V Mačkovcu je nekaj zavoljo prevelike hitrosti, nekaj

zavoljo nepravilno naloženega tovora, nekaj pa zaradi mokre in spolzke ceste tovornjaka, na katerem sta bila naložena delovna stroja, zaneslo v levo, takrat pa je nasproti pripeljal tovornjak s priklopnikom turške registracije. Če ne bi bil dež, bi bile posledice trka nemara blažje, tako pa je po silovitem trčenju Mesaričev tovornjak odbilo v desno preko neutrjnje bankine, nakar je zdrsel po kakih 15 metrov visokem nasipu in obstal zariti v zemljo. Voznika Mesariča in ob njega sopotnika, 33-letnega Azema Viliča iz Ljubljane, sicer strojnika v SCT, in 38-letnega Ramo Doliča, prav tako zaposlenega v ljubljanskem SCT, je vrglo skoz okno kabine. Vilič in Dolič sta obeležila mrtva pod kabino tovornjaka. Mesarič pa hudo ranjen nekaj vstran. Žal, tudi ranj ni bilo več pomoci, hudim poškodbam je podlegel prevozom v novomeško bolnišnico. Turški voznik, 42-letni Cahit Ozturk, jo je odnesel nepoškodovan.

Ob nezgodi je oba delovna stroja vrgla s tovornjaka in ju tudi poškodovalo, prav tako je bil povsem uničen tovor — šlo je za bombažno prej — na turškem vozilu. Policijsko poročilo pravi, da je podlegel prevozu v novomeško bolnišnico.

LETOS NAJHUŠJA NESREČA — Kar tri mrtvi je terjalo silovito trčenje tovornjakov prejšnji teden pri Mačkovecu. Na levu je razdejanje na dolenjski magistrali, ki ga je povzročil z balami bombažne preje naložen priklopnik turške registracije, na desni pa tovornjak ljubljanskega SCT, ki ga je vozil Marjan Mesarič. Njegovo vozilo je po trku zdrušilo po 15 metrov visokem nasipu in obstalo zarito v zemljo. V gmoti zverižene počevnine sta življene izgubila sopotnika, medtem ko je voznik hudim podlegel med prevozom v novomeško bolnišnico.

S PUŠKO SE JE OBSTRELIL

KERINOV GRM — 17. oktobra je prišlo v romskem naselju Kerinov grm v krški občini do nezgode. Vladimir Brajdč se je namreč tega dne z lovsko puško dvočinko kalibra 12 mm po nezreči ustrelil v desno nogu. Huje poškodovanega so prepeljali na zdravljence v brežiško bolnišnico.

IZGINILI URI IN PRSTAN

ČRNOMELJ — 18. oktobra okoli 18.15 je nekdo iz stanovanjske hiše Vinka Vlahoviča iz Črnomelja neopazno odnesel dve ročni uri in zlat prstan. Vlahovič je vsaj ob pet tisočakov. Tolarskih, seveda.

torka. Vztrajno in trmasto, čeprav so dobili možnost presestite na novo in urejeno lokacijo v Žabjeku. B.BUDJA

KRONIKA NESREC

V TREH URAH PETDESET PREKRŠKOV — Kot se za teden prometne varnosti spodbodi, je — z izjemo seveda hude ne

Zlomljen nos pripomogel k zmagi

Cetrtto kolo rokometnih super lig prineslo zmago Opreme v Škofijah in Inlesa proti Usnjarju — Krčani praznih rok v derbiju SRL

Stvari v obeh rokometnih super ligah se že postavljajo na svoje mesto. Pivovarna Laško pri moških in Belinka Olimpija pri dekleh sta še edini neporaženi ekipi in slej ko prej tudi končna zmagovalca, boj za ostala mesta po precej bolj izenačen. To je pokazalo tudi sredi minulega tedna odigrano četrtto kolo prvenstva, ki je dolenjskim ekipam vendar prineslo pričakovane izide. Izjema seveda ostajajo Novomeščanke, ki pa se bodo morale privaditi na serijo porazov.

INLES RIKO — USNJR 25:23 (15:7)

Že rezultat pove, kaj se je dogajalo na parketu ribniške športne dvorane. Gostitelji so pravi obraz pokazali v prvem polčasu in z učinkovito in disciplinirano igro dokazali, česa so sposobni. Tudi v prvih minutah nadaljevanja so igrali resno in povedli že s 24:10, nato pa povsem popustili. Tisto, kar so pokazali v teh minutah, rokomet ni bilo podobno, kako si sicer razložiti, da so kvalitetno neprimereno slabši gostje zapored dosegli kar deset zadetkov. Ekipa, ki sodi med boljše ekipe lige — pogled na levestico tega sicer ne potrujuje — si kaj takega pač ne bi smela privoščiti.

Inles Riko: Veber, Djokić 1, Mohar, Šilc, Marolt, F. Lesar, S. Mihelič 9, P. Lesar 3, Fajdiga 3, Jurič 6, Manček 3, Gelze.

Na levestici vodi Pivovarna Laško z 8 točkami, Inles Riko pa je treni na 9. mestu med dvanajstimi ekipami. V soboto igrajo Ribnican in Preddvor.

BURJA CENTROCOOP — OPREMA 21:27 (8:11)

Poročilo iz Škofije

pravi, kako so Kočevke tekmo dobole s precej športne sreče, čeravno rezultat kaj takega ne kaže. Igralki Burje so pričele obetavno, povede s 3:1 in vse do rezulta 8:8 dirzale rezultat in igro. Zatem pa celih deset minut niso zadeli mreže, in ko je že vse kazalo, da je tekma odločena, so gostitelje še zbralle tolikanj moči, da so izid izenačile na 17:17. Odločilni trenutek tekmeh je bil, ko je Jeričeva groba zaustavljena najboljšim domačim igralkom Kavrečičevu in ji celo zlomila nosno kost, oslabljene gostiteljice so po temトリpted povsem odpovedale in točki sta odšli v Kočevje.

Opresa: Jesenko, Klančar, Gustin 7, Vuk 6, Križman 1, Jerič 6, Dragičević 2, Bejtovič 3, Lindič, Kersnič, Jančič, Petek 2.

KRANJ — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

Pari naslednjega dela: Črnomelj — Kamnik, Krško — Šešir, Ormož — Dobova, Grosuplje — Velika Nedelja itd.

V štirih dneh dve zmagi

Košarkarji Podbočja najprej ugnali konjiški Comet, nato pa s 43 kosi razlike še Celjane

Tiha pričakovanja igralcev in vodstva košarkarjev Podbočja so se uresničila v četrti. Ekipa, novinec v prvi slovenski ligi, je prejšnji teden zabeležila kar dve zmagi, najprej je v sredo zvečer po ogorenji borbi z 90:89 (47:48) ugnala konjiški Comet, nato pa v soboto veliko bolj preprtičljivo še Celje kar s 97:54 (33:36).

Čeprav so igralci Podbočja prvi dve koli prvenstva ostali praznih rok, so njihove dobre igre napovedovalo, da prva zmaga nidale. Podbočje si jo je prizorilo v sredo, ko so v razburljivem finiju ugnali Comet, katerega apetiti segajo celo do uvrstitev v vrh levestice in s tem v zeleno skupino SKL. Gostitelji so v drugem polčasu vodili že z 12 točkami, vendar so gostje izid v zadnjih minutah izenačili, 5 sekund pred koncem tekme pa celo vodili.

Nelvi veliese kakih 300 gledalcev je takrat Vaupotič s košem iz težkega položaja domačim igralcem zagotovil nadvse pomembni točki. Koš v tej tekmi so prispevali: Vego (15 košev), Davidovič (5), Marčetič (2), Avsenak (1), F. Rozman (6), B. Rozman (2), Krajcar (24), Krivokapič (10), Jurečič (8), Rostohar (5), Krošelj (17), Vaupotič (2).

Levestica po 4. kolu: 1. Tinex Medvode 8, 2. Mavrica Ilirija 8, 3. Rogaska Donat Mg 8, 4. Elektra 6, 5. Podbočje 6, 6. Comet 4, 7. Celje 4, 8. Olimpija ml. 4. V naslednjem kolu igrajo: Smelt Olimpija ml.

— Podbočje, Celje — Comet itd. Če bodo košarkarji Podbočja tudi v soboto zagnali tak, kot znajo, potem se kaj lahko zgoditi, da se bodo iz Ljubljane vrnili s tretjo zaporedno zmago. S tem pa bi si bržkone bolj ali manj že zagotovili obstanek v družbi najboljših slovenskih košarkarskih ligašev.

•

• Krajski premor v moški rokometni super ligi so igralci Inlesa Rika izkoristili in v soboto odigrali prijateljsko tekmo z reškim Zametom.

Gostje so zmagali s 27:22 (15:9), najboljši ribniški strelec pa je bil Jurič s 7 zadetki.

• V Kočevju je bil te dni odigran turnir ženskih odbokarskih vrst Lik, Pionirja in goriške Olimpie. Zmaga je pripadla Novomeščankam, ki so obe nasprotnici premagale s 3:0, z enakim izidom pa so bile Kočevke boljše tudi od Italijank.

M. GLAVONJIČ

ČRNOMALJE UGNALJE SMUČARKE — V četrtek je bila v črnomaljski športni dvorani zanimiva prireditev, na kateri so se v odbokarski pomerili ekipi Bele krajine in ženske smučarske reprezentantke. Zmagale so gostiteljice, gostje prireditev pa so bili tudi vladni možje Dušan Šepšek, ter Jelko Kacin, Lojze Janko in zeleni Vane Gošnik. Smučarke so bile pred tekmo gostje novomeščega Laboda in metliške Vinisce kleti, sprehajali pa jih je tudi metliški župan. Vse dogajanje je potekalo pod okriljem Studia D, ni pa odveč dodati, da je bil radijec Jože Stegne postavljen za uradnega managerja ženske smučarske reprezentance.

Skupaj so le na tekma

Odbojkarice Lika pričenjajo tekmovanje v super ligi — Del ekipe v Kočevju, del v Ljubljani

KOČEVJE — V soboto se pričenja še četrtto superligasto tekmovanje, kot so poimenovana merjenja najboljših slovenskih ekip, večidel bivših zveznih ligašev, v posameznih športnih zvezrah; na parket bodo stopile ženske odbokarske ekipe. Med njimi bo seveda tudi vrsta kočevskega Liki, ki je več let domovala v II. zvezni ligi.

Priprave Kočevk, katerih letosni cilji segajo dokaj visoko, niso tekle docela po planu, krivda za to je v preprostem dejstvu, da veliki del ekipe zavoljo sloških obveznosti med tednom živi in dela v Kočevju. Tako nekaj igralcev trenira v Kočevju, z ljubljanskim delom pa dvakrat tedensko vadi trener Marko Akrap. Petek je tako edini dan, ko se dekleta dobijo v Kočevju na skupnem treningu.

Dodata na ovira med pripravami sta bili poskodi drobnicev in Hočevarjeve, dveh standardnih igralk prve postave, ne glede na to pa vendar kaže, da bosta obe naredi za novo sezono, ki se pričenja v soboto. Prav neuverljast bo tako vsaj v prvi kolih največja ovira kočevske ekipe.

Iz tabora kočevskih odbokaric pa prihajajo tudi spodbudne vesti. Vse več je mladih, ki trkajo na vrata prve ekipe, najbolj pa seveda ohrabruje novica, da se je iz Reke v Kočevje vrnila Maja Uran, ki je že dobitila izpisno bivšega reškega prvoligaša. Drugo je vprašanje, koliko bo lahko že na startu pomagala svoji ekipi, ko pa jo že od maja sem muči poškoda noge.

In kakšni so cilji kočevske ekipe? Igralke Lika naj bi se letos uvrstile med štiri najboljše ekipe v ligi, kar vodi v zaključni play off za naslov prvaka. Resda so Kočevke mlada, a vendar izkušena ekipa, za katero takšne želje nikakor niso nedosegljive, še posebej, če bodo znova zagrale v postavi, s katero so pred dvema letoma ugnale vse slovenske zvezne druge.

Dodajmo tem, da, da bo pionirska vrsta Lika letos nastopila v drugi slovenski ligi, za mlado ekipo bo merjenje moči z mnogo starejšimi in izkušenjimi teknicami vsekakor dobra šola.

M. GLAVONJIČ

PRILJENOST DOBILA TUDI PIONIRJA — Že pred pričetkom tekme drugega kola slovenske namiznoteniške lige med novomeško Novotehno in ljubljansko Kovino ni bilo nobenega dvoma o zmagovalcu, priložnost za svoj članski ligaški krst sta tako dobila tudi pionirja Kralj (levo) in Retelj. Resda sta oba dvojboje proti mnogo bolj izkušenima nasprotnikoma izgubila (Kralj s Skafarjem in Smrekarem, Retelj pa proti Ignatoviču), zato pa z igro zadovoljila malostevilne gledalce na tribuni športne dvorane pod Marofom. Pokazala pa sta, zakaj novomeški pionirji pobirajo prva mesta na domala vseh merjenih moči njunih vrstnikov po Sloveniji. (Foto: B. R.)

Odločitev v poldruži uri

Namiznoteniški igralci Novotehne po pričakovanju praznih rok v 2. kolu super lige

NOVO MESTO — Žreb namiznoteniškim igralcem novomeške Novotehne v prvih dveh kolih slovenske super lige ni bil naklonjen, saj so se moral pomeriti z dvema daleč najboljšima ekipa tekmovanja. Poraza sta bila torej pričakovana, vendar pa po teh prvih tekma kaže, da bo domino imeli Novomeščani težko delo v boju za obstanek v ligi.

NOVOTEHNE — KOVINA OLIMPIJA 0:9 — Jasno je bilo, da Novomeščani proti kompletni postavi Ljubljancov, za katere je zaigral tudi ta čas verjetno najboljši slovenski igralec Robi Smrek, nimajo nikakršnih možnosti za uspeh. To je potrdil tudi dvojboj, ki je bil končan že po poldruži ur. Še najlepšo priložnost, da Novotehni v tem srečanju pomeri vsaj čisto točko, je imel Darko Jarešek v dvojboju s Skafarjem. Dobil je namreč drugi niz, v oddolčnem tretjem pa rezultat izenačil na 19:19 in celo povedel z 21:20, vendar priložnosti ni izkoristil. Egon Žabkar, vodja novomeške ekipe, je

tudi v tem srečanju dal priložnost mladim, poleg Jamška in Oerija sta v dresu Novotehne prvič v članski ligaske tekmovalju nastopila pionirja Kralj in Retelj, ki sta z igro potrdila, da imajo Novomeščani ta čas nemara najobetavnnejšo pionirska vrsto pri nas.

Rezultati: Jamšek — Ignatovič 0:2, Oeri — Smrekar 1:2, Kralj — Skafar 1:2, Oeri — Ignatovič 0:2, Jamšek — Skafar 1:2, Kralj — Smrekar 0:2, Oeri — Skafar 0:2, Retelj — Ignatovič 0:2, Jamšek — Smrekar 0:2.

Po drugem kolu so brez poraza na čelu levestice Kovina, Strojna Maribor in Soboča, eno zmago imata Ilirija in Merkur, brez točk pa so Gornja Radgona, Ingrad in Novotehna. Novomeščani igralci bodo v soboto skušali doseči prvo zmago: v Celju se bodo pomerili z neposrednim nasprotnikom na dnu levestice, ekipo Ingrada. Prav Celje in Gornja Radgona sta ekipi, proti katerima Novotehna lahko računa na točke, ki bi ji zagotovile obstanek v ligi.

BURJA CENTROCOOP — OPREMA 21:27 (8:11)

Poročilo iz Škofije

PO ŠTIRIH TURNIRJIH NAJBOLJŠI U. KOBE

ČRNMELJ — Na rednem mesecu črnomaljskem hitropoteznem turnirju v Šahu je oktobra sodelovalo le 10 sestav iz črnomaljske in metliške občine. Zmagal je Stane Stariba iz Črnomelja, drugi je bil Egon Petrič iz Metlike, 3. Uroš Kobe iz Starega trga. Po četrtem turnirju vodni skupino seveda v skupnem seštevku Uroš Kobe, drugi je Stane Stariba. Naslednji turnir bo 4. novembra v Vinici.

ŠTRBENC — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

KRANJ — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

PO ŠTIRIH TURNIRJIH NAJBOLJŠI U. KOBE

ČRNMELJ — Na rednem mesecu črnomaljskem hitropoteznem turnirju v Šahu je oktobra sodelovalo le 10 sestav iz črnomaljske in metliške občine. Zmagal je Stane Stariba iz Črnomelja, drugi je bil Egon Petrič iz Metlike, 3. Uroš Kobe iz Starega trga. Po četrtem turnirju vodni skupino seveda v skupnem seštevku Uroš Kobe, drugi je Stane Stariba. Naslednji turnir bo 4. novembra v Vinici.

ŠTRBENC — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

KRANJ — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

PO ŠTIRIH TURNIRJIH NAJBOLJŠI U. KOBE

ČRNMELJ — Na rednem mesecu črnomaljskem hitropoteznem turnirju v Šahu je oktobra sodelovalo le 10 sestav iz črnomaljske in metliške občine. Zmagal je Stane Stariba iz Črnomelja, drugi je bil Egon Petrič iz Metlike, 3. Uroš Kobe iz Starega trga. Po četrtem turnirju vodni skupino seveda v skupnem seštevku Uroš Kobe, drugi je Stane Stariba. Naslednji turnir bo 4. novembra v Vinici.

ŠTRBENC — IMV NOVO MESTO 29:12 (7:4)

Tudi na to srečanje Novomeščanke niso prispele popolni postavi, v Kraju se jih je pojavilo vsega 8. v neenakopravnem tekmi, ki je bila za Kranjčanke povsem navaden trening, je domači trener dal priložnost predem mlajšim igralkam, ki pa so tudi bile mnogo pretrd oreh za novomeško vrsto.

Breme beguncev naj prevzame republika!

Belo kranjci ga ne ma-
terialno ne organizacijsko
ne zmorejo več — Več kot 2.000 pre-
beglih

ČRNOMELJ — V ponedeljek so Belo krajini obiskali predstavnika republiškega štaba civilne zaščite ter sekretar predsedstva Rdečega kriza Slovenije Mirk Jelenič. Predstavniki črnomajske in metliške občine so jih v Črnomlju predčeli številne probleme, ki jih imajo v deželi ob Kolpi z beguncem.

Teh je po zadnjih podatkih v metliški občini prijavljenih že kreplčo čez tisoč, v črnomajski pa več kot 800, medtem ko je več sto neprijavljenih. Gostitelji so znova ponovili, da Belokranjci tolkišnega bremena ne materialno ne organizacijsko ne zmorejo več ter da se mora z njihovih hrbotov prenesti na republiko.

Boje se, da bo v Beli krajini ogrožena tudi varnost, saj zaradi tolkišnega števila pribižnikov lahko pride do incidentov. Slišati je bilo, naj bi večino beguncev preselili v zbirne centre v Istri, v Beli krajini, ki ima tako in tako le status prehodnega begunskega centra, pa jih ne bi več sprejemali, temveč le napotili naprej.

Z republike so obljubili, da bodo poostriili pogoje za pridobitev statusa begunca ter povečali nadzor na obeh straneh slovensko-hrvaške meje. Strokovne službe pa bodo morale obiskati tiste pribižnike, ki si niso pridobili tega statusa ter jim povedati, da se morajo vrniti, od koder so prišli. Drugače bo seveda s tistimi, ki nimajo kam iti.

M.B.—J.

ŽELIM SI KONEC VOJNE

Na Hrvaškem že nekaj časa divja vojna. Na televizijskih ekranih vidimo požgane domove, šole in bolnišnice. Reka beguncev beži, da bi si rešili življenje. Tudi k nam so prišli mami in sorodniki, teta Nada in njena dva otroka. Pribižniki so iz Zadra. Toplo smo jih sprejeli. Teta Nada s strahom posluša novice po radiu. V naravoju drži otroka in se sprašuje, če je njen mož še živ in če njihov dom še stoji. Želimo si, da bi se vojna na Hrvaškem čimprej končala.

PETER in GREGA
5. d., OŠ Zbora odposlanec
Kočevje

Prišli so, da si odpočijejo

V Prigorici dve begunski družini z desetimi otroki — Pomoč »iz čiste krščanske dobrote«

PRIGORICA — V ribniški občini za sedaj še nima problemov z namestitvami beguncev. Številne družine namreč sprejemajo v svoje domove ne le sorodnike ali prijatelje, marveč tudi popolne neznanice. Kot je dejala Nada Kerdic iz Slavonskega Broda, ki je skupaj z Ružico Martinović in njunimi desetimi otroki sprevela gostiteljstvo družine Alojza Pahuljeta iz Prigorice, »ljude beguncem pomagajo iz čiste krščanske dobrote«.

Klub temu da jim je na razpolago vsa hiša, je v starejši stanovanjski hiši v Prigorici komaj dovolj prostora za tako številni družini. Prišli so skupaj pred več tedni na povabilo Nadinih prijateljev iz Ljubljane, ki so jim tudi priskrbeli namestitev v Prigorici. Ružici je dopust že potekel in se je moralna vrnila domov, svoje tri otroke (četrtega je vzela s

seboj) pa je prepustila v varstvo svoje sestri, ki jo je zamenjala in ki prav tako sedaj izkorističa svoj letni dopust. Nada, ki je trenutno na bolniški zaradi svojega najmlajšega, sedmega otroka, še ne ve, kaj bo storila, ko ji dopust poteče. Upa seveda, da se bodo do takrat razmrež umirile.

»Tu nam je zelo lepo«, pravi Nada. Ljudje jim pomagajo, sosedje so razumevajoči in otroki (pet jih hodi v osnovno šolo v Ribnici, najstarejši pa v gimnazijo v Kočevju) so v šoli lepo sprejeli medse. Počuti se, kot da bi bili na dopustu. »Prišli smo,« pravi Nada, »da si odpočijemo od nenehne psihične napetosti, neprestanega pričakovanja alarmov in letalskih napadov ter strahu pred svobodnim gibanjem zaradi ostrostrelcev, predvsem pa iz strahu za življenje naših otrok.«

M. L.S.

LJUDJE JIM POMAGAJO — Pet begunskih otrok hodi v ribniško osnovno šolo, najstarejši pa v kočevsko gimnazijo.

Beguncem najbolj potrebna hrana

**Beguncev nekoliko manj,
težave z njihovo oskrbo
pa so večje**

KOČEVJE — Pri Stanki Žagar, ki opravlja dolžnost predsednika OO RK Kočevje, smo zvedeli, da se je v minulem tednu število hrvaških beguncev na Kočevskem zmanjšalo z 250 na 240. Za prvih 100 beguncev so gostitelji, ki so jih sprejeli na hrano in stanovanje, dobili po 1.000 SLT na osebo, in sicer od RK Slovenije.

Pomoč v hrani in oblačilih stalno zbirata RK in Karitas, zdaj pa so zbrali precej pomoči v denarju, oblačilih, obutvi, šolskih potrebuščinah itd. tudi učenci OŠ Zbora odposlanec Kočevje.

Prijevozi so v občini že nad mesec dni. Večina jih je pri sorodnikih, katerih družine so se tako povečale v več primerih za do 6 do 9 članov, v enem pa celo za 15. Vsem je najbolj potrebna hrana. Zato se RK še posebej zahvaljuje vsem, ki so prispevali denar (posameznikom, obrtnikom, podjetjem). Na predsedstvu OO RK so se dogovorili, da bodo z zbranim denarjem plačali tudi malice šolarjem — beguncem, ki obiskujejo šolo. Hvala tudi vsem drugim darovalcem, posebno pa še družini, ki je posodila hišico dvema mamicama s štirimi otroki, in obema družinama, ki sta sprejeli begunce, čeprav niso njihovi sorodniki, je dejala predsednica Žagarjeva.

Teh je po zadnjih podatkih v metliški občini prijavljenih že kreplčo čez tisoč, v črnomajski pa več kot 800, medtem ko je več sto neprijavljenih. Gostitelji so znova ponovili, da Belokranjci tolkišnega bremena ne materialno ne organizacijsko ne zmorejo več ter da se mora z njihovih hrbotov prenesti na republiko.

Boje se, da bo v Beli krajini ogrožena tudi varnost, saj zaradi tolkišnega števila pribižnikov lahko pride do incidentov. Slišati je bilo,

naj bi večino beguncev preselili v zbirne centre v Istri, v Beli krajini, ki ima tako in tako le status prehodnega begunskega centra, pa jih ne bi več sprejemali, temveč le napotili naprej.

Z republike so obljubili, da bodo poostriili pogoje za pridobitev statusa begunca ter povečali nadzor na obeh straneh slovensko-hrvaške meje. Strokovne službe pa bodo morale obiskati tiste pribižnike, ki si niso pridobili tega statusa ter jim povedati, da se morajo vrniti, od koder so prišli. Drugače bo seveda s tistimi, ki nimajo kam iti.

M.B.—J.

Bučka pomaga hrvaškim beguncem

Uspešna prireditev Slovenija za Hrvaško — Pomoč še zbirajo

SEVNICA — Krajevna organizacija Rdečega kriza na Bučki se je zelo izkazala pri zbiranju pomoči za Hrvaško. Bučklanarji so zbrali 16.400 tolarjev denarne pomoči, prispevali pa so še 1.590 kg pšenice, 1.085 kg krompirja in 236 kg druge hrane. Do torka na sedež občinskega odbora Rdečega kriza v Sevnici še niso razpolagali z drugimi poročili o zbiranju pomoči za Hrvaško, čeprav so jih pričakovali že konec tedna, a so dogovor uresničili le Bučklanarji.

TEKMA MED VLADO IN SKZ-LS

METLIKA — Jutri, 25. oktobra, bo ob 15. uri v Metliki okrogla miza z našovom Južna meja v samostojni državi Sloveniji, na kateri bodo poleg številnih Belokranjcev sodelovali tudi člani slovenske vlade. Ob 17. uri bo Slovenska kmečka zveza — Ljudska stranka v takojšnji športni dvorani pripravila tekmo v malem nogometu s slovensko vlado. Izkušček od te prireditev bodo podarili Rdečemu krizu, ki bo denar namenil za begunce. Vabiljeni!

Po besedah Julija Jeraja, sekretarja sevnitskega občinskega odbora Liberalnodemokratske stranke, pa je lepo uspel akcija, ki so jo v soboto pripravili družno z Rdečim krizem in taborniškim Odredom treh smrek. Med enournim igranjem delavske pihalne godbe GD Sevnica pred Sevnčanko so Sevnčani prispevali 2.320 tolarjev, še pred koncertom Slovenija za Hrvaško v Bostanju, kjer je igral ansambel Melanie, so zbrali še 1.200 SLT in več kot 2.000 kg raznega materiala, jogjev, posteljnine, oblek ipd. Koncert Sanske rocka je bil zaradi slabega vremena nekoliko slabše obiskan, kot so pričakovali, bodo pa vseeno pokriti vsi stroški. Sponzori prireditve so bili pravzaprav vsi darovalci, P.P.

uradno pa Jutranjka, Jugotanin, Impet, Lica, M-Kopitarna, SO Sevnica in Radio Sevnica.

Na žiro računu 51610-678-65102 pri LDS OO Sevnica (pripis »za koncert«) bodo do konca meseca še zbirali denarne prispevke. Ocenjujejo, da se je zaenkrat nabralo okrog 30.000 tolarjev pomoči. Največ zbrane denarne in gmotne pomoči sevnitski Rdeči kriz delujejo 66 beguncem iz Hrvaške v sevnitski občini, pošilja pa jo tudi Rdečemu krizu Hrvatske. Status begunca po mednarodnih in pri nas sprejetih merilih jih ima sicer samo 18, toda pomoč, bodisi v oblačilih ali hrani so potrebeni vsi, in jo na Rdečem krizu tudi dobijo.

P.P.

Zapleti na meji s Hrvaško

Na meji v kočevski občini so precej hujši kot drugod in jih je tudi več — Obmejni organi jih že rešujejo

KOČEVJE — Minuli teden so se na pobudo krajanov, gospodarstvenikov in politikov sestali v Osilnici predsedniki občinskih skupščin, izvršnih svetov in postaj milice občin Kočevje, Delnice in Čabar. Pogovorili so se o zadevah, ki žulijo občane zradi nove državne meje med Slovenijo in Hrvaško. Veliko je zapletov, ki so značilni za vso mejo, nekaj pa je tudi takih, ki so posebni in zadevajo le mejo omnenjenih treh občin.

Veliko Hrvatov ima vloga v Ljubljanski banki v Osilnici in Fari. Hrvaška stran dobiva elektriko iz Slovenije, potobno je z vodo, telefoni itd. Osra z živilim (meso, mleko, kruh itd.) poteka za vse območje iz enega podjetja, hrvaškega ali slovenskega, in more oskrbi tovornjak 2- do 4-krat prekoračiti mejo.

Policija ali teritorialna obramba mora prek tugega (hrvaškega ali slovenskega) območja, da lahko posreduje na ozemlju svoje republike oz. države. Pošta za slovenske vasi so na hrvaški strani (Kuželj, Papeži, Žurge itd.) in nastajajo težave pri dobivanju pokojnih itd. (dinarji, tolarji).

Tu nam je zelo lepo», pravi Nada. Ljudje jim pomagajo, sosedje so razumevajoči in otroki (pet jih hodi v osnovno šolo v Ribnici, najstarejši pa v gimnazijo v Kočevju) so v šoli lepo sprejeli medse. Počuti se, kot da bi bili na dopustu. »Prišli smo,« pravi Nada, »da si odpočijemo od nenehne psihične napetosti, neprestanega pričakovanja alarmov in letalskih napadov ter strahu pred svobodnim gibanjem zaradi ostrostrelcev, predvsem pa iz strahu za življenje naših otrok.«

M. L.S.

Prigovor je zelo lepo, pravi Nada. Ljudje jim pomagajo, sosedje so razumevajoči in otroki (pet jih hodi v osnovno šolo v Ribnici, najstarejši pa v gimnazijo v Kočevju) so v šoli lepo sprejeli medse. Počuti se, kot da bi bili na dopustu. »Prišli smo,« pravi Nada, »da si odpočijemo od nenehne psihične napetosti, neprestanega pričakovanja alarmov in letalskih napadov ter strahu pred svobodnim gibanjem zaradi ostrostrelcev, predvsem pa iz strahu za življenje naših otrok.«

Gospodarstvo Čabra je vezano na Slovenijo. Po sedanjih predpisih obrat LIV v Osilnici sploh ne more dobiti surovin in polizdelkov iz Slovenije in ne nazaj izvoziti izdelkov, saj to lahko počne le prek mednarodnih mejnih prehodov (Jelšane, Metlika), vendar mora do Osilnice še nekajkrat preje meje, kjer pa ni mednarodnih prehodov, ampak so le mejni prehodi, tam pa prevoz blaga dovoljen.

Do bencinskih črpalk je več deset kilometrov, medtem ko so zdaj lahko gorivo tankali le na nekaj kilometrov oddaljenih črpalkah. Veterinarji, zdravnički, zobozdravnički imajo težave pri delu, ki ga opravljajo v drugih državah in še s prenosom zdravil in zdravstvenih pripravkov. Zaplenjeni v slovenskih ali hrvaških krajih iz drugih držav imajo težave, ko morajo na vojaške vaje. Težave so z dvolastništvo itd.

V okviru svojih pristojnosti so in bodo odgovorni predstavniki vseh treh občin predlagali pristojnim republiškim organom rešitve. Že minuli četrtek je obiskal občino Kočevje v.d. upravnika carinarnice Slovenije g. Ozimec, s katerim so se dogovorili o reševanju teh zadev. Zagotovil je, da bodo v nekaj dneh

pravilno izvajati vse pravilno.

Na žiro vprašan je, da je vse pravilno.

Na žiro vpraš

JUTRI OTVORITEV

KOČEVJE — V okviru tedna goz-
dov bodo jutri, 25. oktobra, ob 18. uri v
prostорih gimnazije najprej predvajali
diapozitive na temo »živalski svet«,
nato pa bodo v Likovnem salonu odprli
razstavo fotografij na to temo. Prikaza-
ne bodo najboljše fotografije avtorjev
Marka Pogačnika, Janeza Konečnika,
Martina Rovščka (ti trije so po istem
vremenu redno prejeli tudi nagrade za
najbolje ocenjene fotografije), ostali
razstavljalci pa so še: Ivo Bočič, Marko
Masterl, Jože Miklavčič (vsi trije so do-
bitniki diplom za uspele fotografije),
Konrad Lampe, Ivan Ambrožič, Oskar
Dolenc, Stanko Lavrič in Janez Papež.
Nagrade (likovne izdelke) za najboljše
trije je prispel Boštjan Fabjan ml. Raz-
stava, ki bo odprta še do 5. novembra,
nakdan od 17. do 18. ure, je organizi-
vana kočevska podružnica kluba Diana.

»VOJNA« MODRA KRONIKA — »Minula slovenska vojna je gotovo prilika, da se ozremo nanjo s ponosom, prvič v svoji zgodovini resnično svobodni. Zato ne glejmo no to samo „po slovensku“, z razumom in trezno, ampak tudi veselo!« je med drugim o svoji novi stvaritvi povedal avtor vseh besedil in pesmi na kaseti »Vojna Modra kronika« Trebanec Slavko Podboj. Kadar ima on pri kakšni stvari prst v mesi, tedaj gre vedno za humor in tako šale tudi na novi kaseti kar prekipevajo. Ob Podboju, ki je s skladbo »Gospod kaplano in prejšnjo kaseto »Vrča Modra kronika« svojo glasbeno-humoristično ekipo popeljal na vse konce in kraje Slovenije, so se tokrat v studiu trudili: Tomaž Zorko (glasbeni producent), Peter Fink (harmonika, klavir), kitarista Mitja Novak in Dušan Pavlenič, govorci Dane Barle, Silvester Polak, Majda Gračan in Irena Tratnik (obe sta tudi zapeli). Na kaseti so uporabljeni tudi dokumentarni posnetki, recimo bombardiranja na Medvedjeku. Na sliki (od leve): Irena Tratnik, Slavko Podboj in Majda Gračan. (Foto: D. Vovk)

SLOVENSKA KAKOVOST NOVOTEKSOVE TKANINE

NOV MESTO — Enoletno pravi-
do do uporabe znaka slovenske kakovo-
nosti si je v podaljšanem roku na Go-
tenjskem sejmu v Kranju pridobila tudi
Tkanina novomeškega Novoteksa.

Obveznice za Novo mesto uspeha

Jutri javna predstavitev novomeških obveznic — Izdanah bo za 20 milijonov mark — Denar za posodobitev gospodarske infrastrukture — Ugodno varčevanje

NOV MESTO — Jutri zvečer bo v Dolenjski galeriji pod pokroviteljstvom in v prisotnosti slovenskega premiera Lojzeta Peterleta predstavitev obveznic občine Novo mesto. V občinski vladni in skupčini je padla odločitev o izdaji občinske obveznic v vrednosti 20 milijonov nemških mark, na ta način zbran denar pa bo porabiljen za razvojno sa-
nacijo novomeške gospodarske infrastruktur.

Vse bolj je jasno, da so dosedanje oblike financiranja takšnih objektov iz proračuna ali s samoprispevki nezado-
ane in preizvise. Brez urejenih teleko-
municacij, cest, komunalnega in ener-
getskega omrežja ter urejenih zemljišč
za gradnjo pa ni pogojev, da bi novo-
meška občina postala, kar želi in odlo-
čeno načrtuje: občina uspešnih podjetnikov.
Novo mesto pa mesto uspeha in boljšega ter prijaznejšega življenja za svoje prebivalce in za vse podjetnike, ki bili pripravljeni v njem udejanjati svoje podjetniške ambicije.

Denar, pridobljen s prodajo občin-

skih obveznic, bo vložen v posodobitev novomeških telekomunikacij (dograditev pošte in postavitev nove glavne telefonske centrale), v urejanje cestnega omrežja, v posodobitev vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, v čistilne naprave, v napeljavno plina ter v urejanje obrtnih con. Prednost finančiranja s pomočjo obveznic je v tem, da bodo sredstva zbrana hitro, s tem bo omogočena tudi hitra izgradnja dogovorjenih investicij. Kupci obveznic pa bodo svoj denar dobili povrnjen v realni višini in z obrestmi, ki so višje kot pri drugih obli-
kah varčevanja. Za varnost naložbe v nakup obveznic, ki prinaša tudi davčne olajšave, jamči novomeška občina s svojim premoženjem in proračunom in, kot zagotavlja avtorji projekta, tudi s svojo podjetniško usmeritvijo.

Novomeške obveznice, ki so zaradi ohranjanja realne vrednosti nominirane in obrestovane v nemških markah, so vplačljive in izplačljive v slovenskih tolarjih. Kupcem bodo 7 let, kar je končni odplačilni rok, prinašale 11—odstotne

letne obresti. Moratorij na glavnico je 24 mesecev, prvi obrok zapade v izplačilo 1. septembra 1992. Novomeške obveznice bodo naprodaj v vseh enotah Ljubljanske banke Dolenjske banke, v ostalih bankah iz družine LB in na po-
štah.

Z.L.—D.

MERX BLAGOVNI CENTER CELJE

BLAGOVNI CENTER CELJE

PRODAJNI CENTER GALA METLIKA DOBITNIKI ŽREBANJA

NAGRADO PODARIL	DOBITNIK
1. GLASBENI STOLP — Gala Metlika	Gašperič Jana, Kidričeva naselje 3, Metlika
2. TRINADSTROPOVA TORTA — Pečarna Črnomelj	Anton Rus, Gubčeva 29, Metlika
3. TRIM KOLO — Gala Metlika	Boštjan Marka, Vrškovac 21, Vivodina
4. KZ — Metlika	Butala Jani, Milke Šober 11, Metlika
5. KZ — Metlika	Petric Slavica, Trnovec 2, Metlika
6. KZ — Metlika	Jaklevič Marja, Radovič 15, Metlika
7. KZ — Metlika	Škoč Sonja, Črešnjevec, nh. Semčič
8. KZ — Metlika	Kambič Julija, Kašča 3, Semčič
9. KRKA — Novo mesto	Krstulji Gordana, Žakanje 18, Žakanje
10. KRKA — Novo mesto	Smrekar Marjana, Ul. 1. maja 4, Metlika
11. KRKA — Novo mesto	Cigljič Filip, Kamanič 52, Kamanič
12. KRKA — Novo mesto	Marija Jakovčič, Donje Pokupje 80, Karlovac
13. KRKA — Novo mesto	Marija Dragovan, Grabrovec 14, Metlika
14. KRISTAL — Rog, Slatina	Savor Goran, Kančiščica 39, Črnomelj
15. KRISTAL — Rog, Slatina	Vršič Jože, Rodine 7, Črnomelj
16. KRISTAL — Rog, Slatina	Breznik Vesna, Ul. 1. maja 5, Metlika
17. KRISTAL — Rog, Slatina	Plut Danilo, Črešnjevec 21, Semčič
18. KRISTAL — Rog, Slatina	Gornia Ana, Kidričeva 2, Metlika
19. KK LBOJE	Rajakovič Marija, Naselje Staneta Rozmanova, 9, Metlika
20. KK LBOJE	Tudija Mirjana, Krizevska vas 68, Metlika
21. KK LBOJE	Sajatovič Katica, Župančičeva 8, Metlika
22. KK LBOJE	Molek Marjan, Tomšičeva 4, Metlika
23. KK LBOJE	Rozman Amalija, Vinomer 62, Metlika
24. KK LBOJE	Kočevar Jože, Dol. Lokvica 15, Metlika
25. HRASTNIK TKI	Tomaž Urh, Breg revolucije 12, Metlika
26. HRASTNIK TKI	Mario Desnica, Župančičeva 3, Metlika
27. KLASJE	Illi Dragič, Frejhilova 2, Metlika
28. KLASJE	Mašnarič Marjana, Vejar 2, Metlika
29. KLASJE	Završnik Mira, Gregorčičeva 9, Ljubljana
30. KLASJE	Močja Nastav, Pot na Veselicu 14, Metlika
31. KLASJE	Kavčič Viktor, Ignjatova 3, Ljubljana
32. DROGA	Radman Nevenka, Žaluka 22, Ribnik
33. DROGA	Preskar Vinko, Titova 298, Črnuče
34. DROGA	Štefančič Urban, Jana Služa 53, Ljubljana
35. DROGA	Žugelj Anica, Gornje Dobravice 8, Gradac
36. DROGA	Beketićević Silvo, Šemčič 73, Semčič
37. AGROKOMBINAT	Lisak Nada, Župančičeva 3, Metlika
38. AGROKOMBINAT	Vraničar Stanko, Krizevska vas 8, Metlika
39. AGROKOMBINAT	Hrnjak Janko, Luščič 43c, Karlovac
40. AGROKOMBINAT	Virant Matjaž, Partizanski trg 21, Metlika
41. PRESAD	Jug Marinka, Mestni trg 26, Metlika
42. PRESAD	Kajterovič Vesna, Ul. 1. maja 4, Metlika
43. DANA	Mirvar Dušan, Župančičeva 7, Metlika
44. DANA	Matjašič Igor, Pot na Veselicu 4, Metlika
45. DANA	Brinc Janez, Šestova 14, Metlika
46. DANA	Šavor Goran, Kančiščica 39, Črnomelj
47. DANA	Gršić Jelena, Hodoščkova 10, Ljubljana
48. DANA	Štefančič Martina, Gubčeva 28, Metlika
49. DANA	Levstek-Plut Maruška, Marjana Kozine 46, Novo mesto
50. KRKA	Prebeg Anica, Karlovačka cesta 55, Ozalj
51. KRKA	Kambič Ivan, Gor, Lokvica 38, Metlika
52. KRKA	Zunič Danja, Krivoglavice 1, Gradac
53. KRKA	Jaklevič Franjo, Žaluka 5, Žakanje
54. KRKA	Brdar Miro, Cesta herojev 54, Novo mesto
55. KRAŠ	Mitevski Ema, Župančičeva 5, Metlika

DOLINI ● PRODAJNI CENTER GALA CELJE MARIBORSKA 128, PRODAJNE: GALA CELJE MARIBOR STANETA

KONKURENČNA FOTOKOPIRNI-CA — Jože Zupanc (desno) kaže pred-
sedniku Zveze društev slepih in slab-
vidnih Slovenije Hubertu Verdniku,
kako deluje novi, najmodernejši barvi-
kopirni stroj. (Foto: J. Pavlin)

MATEJA AHLIN
Sentrupert

Letos več prošenj za štipendije

Štipendije iz združenih sredstev so sedaj republike štipendije — Letos so pre-
jeli 1447 prošenj

NOV MESTO — Šolsko leto se je pričelo že prejšnji mesec, toda problem štipendij še ni povsem rešen. Tudi na tem področju je letos polno sprememb, o tem, kakšne so, smo se pozanimali v novomeški enoti republike Zavoda za zaposlovanje.

Maja je bil sprejet nov pravilnik o štipendiranju, po katerem se štipendije iz združenih sredstev imenujejo republike štipendije; za te štipendije lahko zaposlijo učenci srednjih in študenti dodiplomskega izobraževanja, ki se redno šolajo v Sloveniji in imajo tudi stalno prebivališče v republiki Sloveniji. Dohodek na člana družine ne sme presegati 80 odst. zajemčenega osebnega dohodka v drugem trimesecu letnega leta. Ob razpisu je bil cenzus 4.400,00 din, vendar se je zaradi povečanja brutno zajemčenih osebnih dohodkov v juniju povečal na 5.680,00 din. Zaradi tega je bil podaljšan tudi rok za oddajo prošenj, s tem pa se je podaljšalo tudi reševanje teh vlog. Predvidevajo, da bodo prve štipendije nakazali konec oktobra. To pa ne velja za stare štipendiste študente, ki so štipendijo za mesec september že prejeli.

Pri ugotavljanju upravnosti do republike štipendije se upoštevajo vsi dohodki in prejemki družine. Prav tako se upoštevajo šolski uspeh, učenčeve sposobnosti in interesi za izbran poklic. Kandidat, ki zaprosi za republike štipendijo, se je dolžan prijaviti k kadrovskemu štipendiju, če je bila razpisana. Po novem sporazumu štipendistu, ki prejema kadrovsko štipendijo, ne prideva razlika iz republike sredstev. To pa ne velja za stare štipendiste, ki jim je ta pravica že priznana. Tudi na področju kadrovskih štipendij je prišlo do sprememb z namenom, da se čaščemo vesti tržno. Določen je le najnižji znesek ka-

droske štipendije, odločitev o višjem znesku je prepuščena podjetjem.

Višina republike štipendij je odvisna tudi od tega, ali štipendist biva v času šolanja doma, ali vozi, ali stanuje izven stalnega bivališča. V višjih letnikih pa je višina štipendije odvisna tudi od učnega uspeha.

Tudi letos se na zavodu srečujejo s številnimi težavami. Dobili so veliko vlog v nepopolnimi podatki o dohodkih, ki naprej ostaja nerazčleneno glede dohodkov podjetnikov, obrtnikov, težave pa imajo tudi pri vrednotenju dohodka iz kmetijske dejavnosti. Štipendisti morajo vsako leto dokazovati svoje materialno stanje. Če se štipendistu stanje izboljša, lahko štipendijo zguobi. Letos so iz Novega mesta, Metlike, Črnomlja in Trebnjega prejeli 1447 prošenj za republike štipendijo. Število je precej več kot lani, ker je bilo razpisanih manj kadrovskih štipendij. Na zavodu upajo, da bodo lahko ugodili vsem upravnim prisilicom, saj je kolica sredstev omejena.

V okviru republike štipendij obstajajo tudi štipendije za nadarjene učence, ki se po novem imenujejo Zoisove štipendije. Za to štipendijo ne more zaprositi kandidat sam, ampak ga praviloma predlaga šola. Da pa je lahko kandidat za Zoisovo štipendijo, mora ustrežati trem kriterijem: imeti mora izrazite intelektualne ali umetniške sposobnosti, izjemne dosežke na področjih, ki kažejo na nadarjenost (uspehi na republike in zveznih tekmovanjih), in praviloma

odličen uspeh. Če učenec ustreza tem trem kriterijem, se za dodelitev štipendije upošteva še povprečni bruti osebni dohodek za drugo trimesečje tekočega leta. Cenzus v letošnjem letu znaša 13.930,00 din.

Za Zoisove štipendije so na zavodu v Novem mestu prejeli 84 predlogov; prvi trem kriterijem ustreza 53 učencev, sedaj morajo se preveriti, ali ne presegajo višino cenzusa.

J. DORNŽ

TIŠOČ OBISKOVALCEV NA RAZ-
STAVI — Minulo nedeljo so prišli na račun ljubitelji muck, ki so jih člani ljubljanske felinološke ruštvaste razstavili v prostorih grmske osnovne šole. Zanimanje za to razstavo, ki je bila že drugo leto zapored, je bilo kljub dejavnemu vremenu izredno, obiskovalci pa so s svojimi vstopnicami tudi lahkoglaševali za najlepši dlakavi primerek. Razstava je poleg paše oči pustila Novomeščanom nekaj mladičev in lahko pričakujemo, da bodo že v naslednjih letih tudi v Novem mestu imeli podobno društvo. (Foto: J. P.)

PRODAJNI CENTER GALA CELJE

GALA NAGRADILA ZAUPANJE KUPCEV — Čeprav je prodajalna Gala v Metliki sele slabo leto, si je pridobila zaupanje številnih kupcev. To se je pokazalo tudi na nedavni prireditvi, na kateri je Gala nagradsila zaupanje svojih strank. Ob tej pritožnosti so v prodajalni povečali prodajno površino in ponudbo ter pripravili brezplačno pokusišno pecico in keksov Dolenjskih pekarn, vina metliške kmetijske zadruge, mesnih izdelkov novomeške kmetijske zadruge Krke, trajnih kruhov celjskega Klasja ter zlate kave celjskega blagovnega centra Merx. Na javnem razstajanju pod pokroviteljstvom Dolenjskih pekarn, ki ga je vodil Toni Gašperič, za zabavo pa je poskrbel ansambel Šaleški fanje, pa so razdelili sto nagrad. Naključje je hotelo, da je metliški župan Branko Matkovič, ki je »delil« najpričutnejše nagrade, za prvo nagrado iz mešala za besen potegnil prav listi Tonjeve žene. Na fotografiji: poslovodnjava metliške Gale Marije Š

DO KDAJ ŠE V SRAMOTO — Vaške kapelice in znamenja so se v vseh širok po Dolenski zadnja leta iz podrij, ki so jim bile sramoto, spremenile v ponos. Pri tem pa ne gre toliko za novovzniklo versko vnemo, temveč prej za nov odnos do kulturne dediščine in bolj izostreno skrb za zunanj podobe našega podeželja. Med kapelicami, ki še čakajo na prenovo, je tudi Žingarjeva v Biški vasi. Alojz Špendal, po domače Žingarjev, ki je v bližini obnovil svoj tudi iz kulturnega izročila znamenit dom, pravi, da bi vaščani kapelico že obnovili, vendar čakajo na Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, da bo vrnili podobe, ki jih je zaradi obnove snel iz slepih lin, brez dovoljenja Zavoda pa si tudi ne upajo pričeti z obnovo. (Foto: T. Jakše)

NAJBOLJE SEVNICA — Na 2. srečanju 16 gasilskih tekmovačnih desetin Dolenske, Posavja in Zasavja za plaketo Jožeta Smodeja so se nedavno v športni dvorani v Radečah pri članicah najbolje odrezale Sevnica (na »gasilskem« posnetku po podelitev priznanja), pred Trboveljčankami in Laščankami; pri članicah so bili najspremnejši Trboveljčani, pred Hrastniki in ekipo OGZ Sevnica, ki so jo zastopali loški gasilci, medtem ko so bili veterani Hrastnika malo urnežji od Sevnicanov. Prihodnje leto naj bi srečanje gasilcev treh regij pripravili Trebanjci. (Foto: P. P.)

SREČANJE OSKRBOVANCEV IN NJIHOVIH SVOJCEV — Prejšnjo soboto je vodstvo Doma upokojencev in oskrbovancev Impolja prijeto presenetilo obiskovalce. Oskrbovanci so pripravili priraben krajši kulturni spored z nastopom svoje dramske skupine in mešanega pevskega zborja, zatem pa je direktorica doma Milka Cizelj predstavila prizadevanja 46-članskega travstveno-negovalskega obehja za dobro počutje oskrbovancev. Svojci in drugi gostje so si z zanimanjem ogledali razstavo del oskrbovancev (na posnetku), pa tudi nove prostore, v katere se je prezeli 200 oskrbovancev, medtem ko naj bi bilo preostalo 53 oskrbovancev deležno prave hotelske oskrbe prihodnje leto. (Foto: P. P.)

KOČEVJE — V soboto popoldan je prvič v novi sezoni sneg pobelil kočevsko-ribnico dolino, točneje, njene hribovite predele. Intenzivnejše padavine so bile v noči s soboto na nedeljo, sneg pa ni povzročil večjih nevšečnosti. Kamera je ujela igranje na snegu na Kočevju. (Foto: M. Glavonjic)

30 LET AMD TREBNJE — Na nedavni skupščini ob 30-letnici društva v Trebnjem je predsednik AMZS Ludvik Willenpart izročil društvu priznanje AMZS, predsedniku AMD Trebnje Janezu Proseniku pa srebrno plaketo AMZS. Društvo se je s priznanjem spomnilo svojih zaslужnih članov, priznanje častnega člana pa so izročili Viktoriju Germovšku (na skrajni desni). Zatem so si z gosti ogledali nove društvene prostore, kjer so postavili na ogled kar 215 pokalov, ki so jih osvojili njihovi člani, med katerimi je gotovo najuspešnejši tekmovač Brane Rokavec. (Foto: P. Perc)

VAŠE ŽELJE URESNIČUJE

1000 OLOMIČSKIH MAJIC ALBERTVILLE '92.

NAGRADNIH ARANŽMAJEV ZA ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE ALBERTVILLE '92.

POGOJ ZA SODELOVANJE:
10 OVTIKOV Knorr JUH ALI Knorr KOCK
POŠLJITE DO 25. 11. 1991
NA NASLOV:
NAGRADNA IGRA Knorr
P. P. 16, 61112 LJUBLJANA

ŽREBANJE NAGRAD BO 28. 11. 1991.
IMENA DOBITNIKOV BODO OBJAVLJENA V REVIJAH:
„JANA“, „NEDELJSKI DNEVNIK“, „VEČER“,
„GORENJSKI GLAS“, „DOLENJSKI LIST“ IN
„PRIMORSKE NOVICE“.

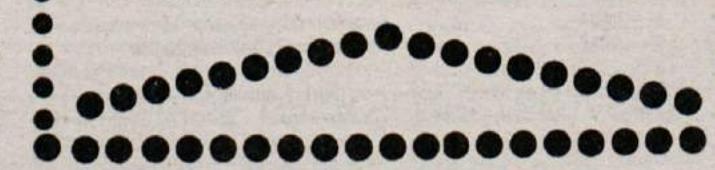

IMETNIKOM STANOVAJSKE PRAVICE IN UPORABNIKOM STANOVANJA

- V soboto, 19. oktobra 1991, je pričel veljati stanovanjski zakon, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 18/91.
- Ta zakon vam omogoča nakup stanovanj, ki jih uporabljate.
- Na voljo vam je več različnih načinov nakupa, zato vam nudimo svetovanje in pomoč pri nakupu.
- Pokličite nas na naš telefon (068) 23-424 ali pa nas obiščite od 28. 10. 1991 dalje med 16. in 19. uro, ob sobotah pa od 8. do 11. ure na Resljevi ulici 1/a v Novem mestu.

AG

PODjetje za zastopanje, posredovanje in svetovanje »AG« NOVO MESTO D.O.O.

Podjetje za proizvodnjo industrijske opreme,
Krško, p.o.
Žadovinek 39

OBJAVLJA
licitacijo

Na licitaciji bomo prodajali:

1. ZASTAVO ARGENTA 110, letnik 1978; izklicna cena 100.000,00

Licitacija bo 30. 10. 1991 ob 9. uri v prostorih SOP KLEPAR, Žadovinek 39, Krško. Udeleženci plačajo 10-odst. varščino 1 uro pred začetkom licitacije na blagajni SOP KLEPAR. Kupec plača prometni davek.

Ogled je mogoč na dan licitacije od 8. ure dalje.

Zavarovalnica Triglav d.d.
območna enota Krško,
Trg Matije Gubca 3, Krško,

organizira prodajo

poškodovanega vozila, ki bo v petek, 8/11/1991 ob 13. uri v prostorih AMD Sevnica, Glavni trg:

**HONDA CIVIC CRX 1,6 i, letnik 1990/8
izklicna cena 400.000,00 SLT**

Ogled vozila bo istega dne od 11. do 12. ure na kraju licitacije. Kavcijo v višini 10% od izklicne cene je treba plačati do pričetka licitacije. Prodaja poteka po načinu »ogledano — kupljeno«, kasneje reklamacije se ne upoštevajo.

terme čatež

V skladu z intencijami nove zakonodaje na področju zdravstva v Republiki Sloveniji, kar tudi v zvezi z delitvijo dela na področju zdraviliškega zdravljenja, so Terme Čatež v začetku oktobra odprle nekoliko samoplačniških ambulant. Ambulante so namenjene predvsem bolnikom, ki si želijo vrhunsko medicinsko storitev, manj čakanja in administriranja.

Gre za revmatološko, ortopedsko ambulanto za osebe s povečano telesno težo, samoplačniško ambulanto ter revmatološko posvetovalnico.

Revmatološko ambulanto, ki dela vsak dan od 8. do 14. ure, vodijo dr. Vesna Baburak-Grakalić in dr. Branka Horvat. Za prihod ni potrebna predhodna prijava pri medicinski sestri.

Ortopedsko ambulanto vodi dr. Ludvik Travnik, specialist ortoped iz Ortopedske klinike v Ljubljani. Obratuje ob petkih od 16. do 19. ure. Za pregled je potrebna telefonska pričakovanja pri medicinski sestri v ambulanti.

Področje dela obeh ambulant so vsa revmatološka in ortopedска obolenja lokomotornega aparata, torej težave z giblji (ortopediske bolezni) ali njihova vnetja (revmatične bolezni).

Ambulanto za osebe s povečano telesno težo vodi internist, diabetolog dr. Mira Semen. Njene storitve so namenjene osebam z večjo oziroma veliko telesno težo, ki grozi zdravju. Posebej se to nanaša na debele diabetike in hipertonike. Dr. Semenova je pripravila poseben program za predebele otroke. Pri delu te ambulante ima veliko pomoč v dobro organizirani čateški dietni kuhinji in kineziološki programirani rekreaciji (na primer v obliku različnih šol hujšanja).

Revmatološka posvetovalnica je izvirna ustanova naših zdravilišč. Vodi jo prof. dr. sci. Anton Franović, dr. med., znani revmatolog in avtor knjig »Pogovori z revmatologom« (izdano pri Državnem založbi Slovenije) in »Živeti z revmatizmom« (ČGP Delo) ter številnih razprav s področja revmatologije.

Posvetovalnica obratuje ob četrtkih od 8. do 12. ure s predhodno prijavo pri medicinski sestri v ambulanti hotela Terme.

Ambulanto za alternativno medicino vodi Dr. Vesna Baburak-Grakalić, ki že 10 let dela na tem področju z izredno dobrimi rezultati. Ambulanta obratuje vsak dan od 8. do 14. ure. Potreben je predhodno telefonsko naročilo pri dr. V. B. Grakalić.

Hišna rehabilitacija — je novost na Slovenskem. Strokovno kineziterapijo, ročno masažo, fizikalno-revmatološke pregledne vrhunskih strokovnjakov izvajamo na vašem domu po predhodni telefonski prijavi pri dr. V. B. Grakalić.

Vse informacije: v zdravstveni službi Term Čatež na telefon 0608 62-110 (interna 05 oz. 75).

Republika Slovenija
OBČINA SEVNICA
SEKRETARIAT ZA VARSTVO OKOLJA
IN UREJANJE PROSTORA

Številka: 362-2/91-3
Datum: 16. 10. 1991

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Sevnica objavlja na podlagi 27. člena Pravilnika o družbeni pomoči iz sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu v občini Sevnica

NATEČAJ

za pridobitev stanovanjske pravice na naslednjih stanovanjih, na področju Krmelja:

1. Krmelj 20, stanovanje št. 6 — trisobno stanovanje v izmeri 69,86 m²
2. Krmelj 86 a, stanovanje št. 9 — enosobno stanovanje v izmeri 30,89 m².

Obrazce vloge in vse potrebne informacije dobite na Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, soba št. 12. Vloge bomo sprejemali do vključno 1. 11. 1991.

Kmečke dobre na stojnici

Predstavile so se preproste kmečke ženske

V času tedna otroka so se z različnimi dobrotnami na stojnici v središču Novega mesta predstavile tudi kmečke ženske. Prihajale so iz različnih krajev. Mimoidočim so ponujale pecivo, ki so ga na izvire način pripravile po receptih naših babic in prababic.

Stojnica z dobrotnami, ki so jih pripravile kmečke ženske, je bila prijetna popestritev prireditve ob tednu otroka in možnost, da se predstavijo tudi ženske iz oddaljenih in hribovskih predelov. Tudi te ženske imajo smisel za lepo in dobro, vendar zaradi odmaknjenosti za to vedo le njim najboljši. Zato gre vsa zahvala pobudniku za tovrstno predstavitev.

Tudi tako bomo še bolj kot do sedaj ohranjevali izročilo naših dedov. Žal se premalo zavedamo bogastva in lepote naše ljubljene domovine.

MARIJA ZUPANČIČ-GNIDOVEC

ELEKTROTEHNA SET

30% popust

v prodajalnah ELEKTROTEHNE
v Novem mestu, Črnomlju, Metliki, Sevnici,
Krškem, Brežicah, ...

za kompletnejši program BLACK&DECKER

Pohitite, popust velja
samo do
30. oktobra!

Odslej tudi v Leskovcu.

Milan Skobe
MDB 9, 68273 Leskovec
pri Krškem

Revoz d.d.

15.10.1991 je Milan Skobe (AVTO-MAX) v Leskovcu pri Krškem odprl nov pooblaščen servis Renault.

Ob tej priložnosti mu iskreno čestitamo!

Renault

SERVIS

RENAULT

Avto Življenja

tedenski koledar

Četrtek, 24. oktobra — Dan OZN
Petek, 25. oktobra — Darinka
Sobota, 26. oktobra — Lucijan
Nedelja, 27. oktobra — Rastko
Ponedeljek, 28. oktobra — Tadej
Torek, 29. oktobra — Ida
Sreda, 30. oktobra — Doroteja

LUNINE MENE
30. oktobra ob 8.11 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 25. in 26. 10. (ob 20. uri) francoski zgodbovinski film Cyrano de Bergerac. 27. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Ulični policij. 29. in 30. 10. (ob 20. uri) ameriška komedija Biznismen iz zapora.

CRNOMELJ: 24. 10. (ob 19. uri) ameriški vojni film Pridi pogledat raj.

kmetijski stroji

IMT 577 poceni prodam ali menjam. 6028

TRACTOR TV 523 prodam. 6055

TRACTOR ZETOR 6718 in kiper prikolico, nosilnosti 4,1 t, prodam ali menjam. 6091

kupim

OBRANO SADJE različnih vrst, za predelavo, kupim. (061)867-110.

motorna vozila

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Sajovic, Češča vas 23, Novo mesto. 6012

JUGO KORAL 45, letnik 1989, 11000 km, prodam. 6014

GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam. 6015

OPEL KADETT 1,3 S, letnik 1984, prodam. 6016

Akumulatorji Vesna, Maribor, z dveletno garancijo Primer 12 V, 97 ah, 2650,00, 12 V, 135 ah, 3548,00, guome in rezervne dele za traktorje nudi Agroizbira Kranj, tel. 064-324-802.

JEPP MAHINDRA, letnik 1970, zaprt, registriran, prodam. (068)657-718.

GOLF JGL, 1981, prodam. Janko Dvojmoč, Ivanjščica, Kostanjevica. 6026

126 P, letnik 1983, prodam. Zinka Žunič, Kristanova 32, Novo mesto. 6048

JUGO 45 E, 1986/10, čoln kanu (Novoles) tip Klen in Z 101 GT 55, letnik 1985, prodam. 6029

R 4, marec 1987, prodam. 6030

126 P, avgust 1986, lepo ohranjen, ugodno prodan. 6030

OLTCIT CLUB 11 R, nov, ugodno prodam. 6032

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

Z 850, december 1983, 59000 km, prodam. 6039

R 4, letnik 1989, prodam. Vel. Cikava 12, Novo mesto. 6041

TRABANT 601, letnik 1985, motor-kros, letnik 1990, in motor Kawasaki 60, zelo ugodno prodan. 6042

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. (0608)69-177.

OLTCIT 11 R, nov, ugodno prodan. 6043

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. (068)23-684.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

Z 126 P, avgust 1989, ugodno prodam. (068)61-526.

JUGO 45 A, letnik 1986, 40000 km, registriran do 10/92, prodam. Milan Račič, Vihre 2, Leskovec pri Krškem.

HIŠO z vrtom v Gor. Vrhopolju 51 predam ali dam v najem. Informacije na naslovu: Jožica Grčar, 63303 Gomilsko 3.

DRUŽINSKO HIŠO na Grmu, z gajo v velikim vrtom, v odličnem stanju, prodamo. Ponudbe na (061)326-084.

STAREJŠO HIŠO (in 10 a zemlje v Rodinah pri Črnomlju prodam. Dostop možen z vsakim avtomobilom. Ogled vsak dan. (061)51-018. 6057

V DOLENJSKIH TOPLICAH, 150 m od centra na Gregorčičevi cesti prodam kuščo in zazidljivo parcelo. (061)324-490. 6058

HIŠO v Črnomlju, novo, prodam. (061)27-297. 6071

VINOGRAD (7 arov) v starem Ljubljani prodam. (068)86-181. 6090

prodam

FOTOKOPIRNI STROJ Nashua (s tortko) prodam. (068)22-410 (int. 227) in 28-694 (popoldan).

KUHINJO, rabljeno, prodam. (0601) 21-971. 6027

OSMRTNICA

Sporočamo, da je umrl naš upokojenec

FRANC MOHAR

cestar

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

DELAVCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

V SPOMIN

JANEZU VIDERVOLU

14. 10. 1989 — 1991
iz Rakitnice 58

V črni zemlji spiš, a vendar z nami še živiš.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ALOJZIJA ILENIČ

iz Doblič 27

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrazeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala pevcem iz Doblič, Tanji za besede slovesa in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

V 58. letu starosti nas je brez slovesa in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

ADOLF BABIČ

iz Gornjega Suhorja pri Vinici

Zahvaljujemo se dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala velja Rudniku rjavega premoga Kanižarica za organizacijo pogreba. Iskrena hvala sodelavcem DSO Črnomelj, delavnicam Integral Črnomelj ter GD Zapudje. Hvala tudi pevcem iz Dragatuba ter obema govornikoma za poslovilne besede pred domačo hišo in ob odprttem grobu. Zahvaljujemo se tudi duhovniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

V 58. letu starosti nas je brez slovesa in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

ADOLF BABIČ

iz Gornjega Suhorja pri Vinici

Zahvaljujemo se dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala velja Rudniku rjavega premoga Kanižarica za organizacijo pogreba. Iskrena hvala sodelavcem DSO Črnomelj, delavnicam Integral Črnomelj ter GD Zapudje. Hvala tudi pevcem iz Dragatuba ter obema govornikoma za poslovilne besede pred domačo hišo in ob odprttem grobu. Zahvaljujemo se tudi duhovniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

DVE KRAVI, brej, prodam. Franc Košir, Gornji Križ 2, Žužemberk. 6034 **MIZARSKI STROJ** za izdelavo opaža (debelinka, poravnalka), prodam. (068)45-541, po 16. uri. 6040

KUPERBUSCH in hladilnik zelo ugodno prodam. Matko, Stopiče 94, Novo mesto. 6052

TRAJNO ŽAREČO peč prodam. (068)45-650. 6054

ŠE NOV AGREGAT Tomos, 2 KW, ugodno prodam. (068)23-553. 6059

CO2 APARAT ISKRA ter avtogeni aparati za varjenje prodam. (0608)67-432. 6073

REGISTRSKO BLAGAJNO, elektronski pisalni stroj, malo rabljen, prodam. (068)21-661. 6045

PRODAM dve sobne peči na drva, dva soda za nafto, elektromotor za pralni stroj in diaprojektor. (0608)82-651. 6048

PRODAM nova kuhinjo Gorenje (v embalaži), temen hrast, 40 % cene. (0608)61-846. 6092

RAZTEGLJIV KAVČ in dva fotelja, kot novo, temnejše barve, primerno tudi za reprezentančne poslovne prostore, prodam. (068)28-528. 6101

KRZNENO JAKNO — korejski pes, malo rabljeno, številka 36—38, ugodno prodam. Cena 5400 SLT. Informacije na (061)376-748. 6107

SPOSOBNIM KOMERCIALISTOM nudimo dobro plačano honorarno delo na terenu. (068)22-410 (int. 227) in 28-694. 6049

PRIDNI IN NATANČNI ŠIVILJI iz Novega mesta nudim dobro plačano delo na dom. (061)486-653, v večernih urah. 6036

PRIKLJUČEK in številko za brezplačni telefon oddam obrtniku. Šifra: «TELEFON». 6017

V VARSTVO vzamem dva otroka. (068)58-227. 6049

DOBRO VPELJANO FOTOPIRNIKO v centru Novega mesta prodam. (068)23-917, popoldne. 6048

DEKLE za strežbo v gostilni, z delovnimi izkušnjami, zaposlimo. Hrana in stanovanje v hiši, OD po dogovoru. (068)58-227. 6038

ŽELITE ZASLUŽITI nekaj tisoč DEM za 2 do 3 ure dela dnevnov? Oglasite se v nedeljo, 27. 10. 1991, ob 18. uri v gostišču na Loki v Novem mestu. 6046

POTREBUJEM akviziterje za prodajo tekstila na terenu. Možna kasnejša redna zaposlitev. Informacije na (068)20-585. 6035

službo dobi

razno

MLAJŠO UPOKOJENKO, po možnosti iz izpitom B kategorije, potrebujem za gospodinjstvo. (068)33-905, po 12. uri. 6010

PRIKLJUČEK in številko za brezplačni telefon oddam obrtniku. Šifra: «TELEFON». 6017

VARSTVO vzamem dva otroka. (068)58-227. 6049

DOBRO VPELJANO FOTOPIRNIKO v centru Novega mesta prodam. (068)23-917, popoldne. 6048

DEKLE za strežbo v gostilni, z delovnimi izkušnjami, zaposlimo. Hrana in stanovanje v hiši, OD po dogovoru. (068)58-227. 6038

ŽELITE ZASLUŽITI nekaj tisoč DEM za 2 do 3 ure dela dnevnov? Oglasite se v nedeljo, 27. 10. 1991, ob 18. uri v gostišču na Loki v Novem mestu. 6046

POTREBUJEM akviziterje za prodajo tekstila na terenu. Možna kasnejša redna zaposlitev. Informacije na (068)20-585. 6035

stanovanja

STANOVANJE v bloku oddam s 1. decembrom 1991. Pogoji: predplačilo. (068)20-374. 6007

PREPROSTO SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici isče moški. Šifra: «DOBRO PLAČILO». 6008

DEKLE, ki ima veselje do dela v gozinu, takoj zaposlimo. Gostišče na Dvoru, (068)87-511. 6049

KAVNA BAR »Pri slonu« zaposli fant ali dekle za delo v strežbi. (068)25-901.

AKVIZITERSTVO — TEKSTIL. Če imate proste vikende in želite dober zaslužek, poklicite na (068)75-663.

POTREBUJEM akviziterje za prodajo tekstila na terenu. Možna kasnejša redna zaposlitev. Informacije na (068)20-585. 6035

STANOVANJE (37 m²) v Novem mestu, s centralno, telefonom, prodam. (068)26-352. 6025

STANOVANJE v okolici Šentjerneja iščem. (068)73-198. 6074

ODDAM centralno ogrevano sobo v centru. (068)22-671. 6093

NUJNO IŠČEM v Novem mestu ogrevano sobo ali stanovanje s posebnim vhodom. (068)25-072. 6098

MILAD AMERIČAN isče kompletno opremljeno stanovanje v bližini Krškega ali Novega mesta. Kovačič, (0608)21-621, int. 338. 6111

stanovanja

STANOVANJE na Mirni, Zupanje 15, ugodno prodam. Informacije na (068)47-253. 6009

SLOVENKI oddam sobo s souporabu kuhinje in kopalnice. Naslov v oglašenem oddeku. 6018

STANOVANJE (37 m²) v Novem mestu, s centralno, telefonom, prodam. (068)26-352. 6025

STANOVANJE v okolici Šentjerneja iščem. (068)73-198. 6074

ODDAM centralno ogrevano sobo v centru. (068)22-671. 6093

NUJNO IŠČEM v Novem mestu ogrevano sobo ali stanovanje s posebnim vhodom. (068)25-072. 6098

MILAD AMERIČAN isče kompletно opremljeno stanovanje v bližini Krškega ali Novega mesta. Kovačič, (0608)21-621, int. 338. 6111

stanovanja

STANOVANJE v bloku oddam s 1. decembrom 1991. Pogoji: predplačilo. (068)20-374. 6007

PREPROSTO SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici isče moški. Šifra: «DOBRO PLAČILO». 6008

DEKLE, ki ima veselje do dela v gozinu, takoj zaposlimo. Gostišče na Dvoru, (068)87-511. 6049

KAVNA BAR »Pri slonu« zaposli fant ali dekle za delo v strežbi. (068)25-901.

AKVIZITERSTVO — TEKSTIL. Če imate proste vikende in želite dober zaslužek, poklicite na (068)75-663.

POTREBUJEM akviziterje za prodajo tekstila na terenu. Možna kasnejša redna zaposlitev. Informacije na (068)20-585. 6035

STANOVANJE (37 m²) v Novem mestu, s centralno, telefonom, prodam. (068)26-352. 6025

STANOVANJE v okolici Šentjerneja iščem. (068)73-198. 6074

ODDAM centralno ogrevano sobo v centru. (068)22-671. 6093

NUJNO IŠČEM v Novem mestu ogrevano sobo ali stanovanje s posebnim vhodom. (068)25-072. 6098

MILAD AMERIČAN isče kompletno opremljeno stanovanje v bližini Krškega ali Novega mesta. Kovačič, (0608)21-621, int. 338. 6111

stanovanja

STANOVANJE v bloku oddam s 1. decembrom 1991. Pogoji: predplačilo. (068)20-374. 6007

PREPROSTO SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici isče moški. Šifra: «DOBRO PLAČILO». 6008

DEKLE, ki ima veselje do dela v gozinu, takoj zaposlimo. Gostišče na Dvoru, (068)87-511. 6049

Portret tega tedna

Darja Horvat

Ko je sredi maja po petnajstih letih dela v Novolesu prihajala na občinski odbor novomeškega Rdečega križa, se ji niti sanjalo, pred kako težavnimi časi sprejema nov delovni iziv. Sicer pa, komu se lahko je? Saj ne, da bi se bala garanja od dneva do noči ali dela z ljudmi. Ampak to, kar zdaj dajejo skozi občinski terenci RK, je v primerjavi z mnogoletnim delom in upoštovanju njihovo slabo opremljenoščenih mudi hudo. Če ima občinski odbor, na katerev so z dejansijo sefico Darjo vred tri zaposlene, le en star telefon, je pa brez faksna, fotokopirnega stroja, računalnika, s katerev se danes lahko igra že prenem kateri malošolar, brez avtomobila, dnevno pa so morali v najhujših časih nuditi »prvo pomoč« tudi preko 300 beguncem iz hrvaških krajev, je jasno, da je ogromno napore vloženega v svari, ki bi jih morali opraviti stroji »z levo roko«, ljudje pa ta čas koristneje porabiti.

»Dzaj se je še bolj pokazalo, da je Rdeči križ z svojim strokovnim delom prepodboren. V stiski, ko potrebujejo pomoč, pridejo ljudje najprej k nam in pričakujejo odgovor, pomoč takoj. Mnogokrat je veliko že to, da jih poslušaš in se pogovoriš z njimi, in seveda sproti rešuješ nastale probleme. Pri nas ne moremo nekomu reči, naj pridejutri ali čez tri dni. Problem skramamo rešiti po najboljših močeh, tudi če ne vemo kako in za to nimamo navodil in ne vemo, kdo bo to plačal, ga ne odriemo,« pravi Darja Horvat, po osnovnem poklicu socialna delavka, ima pa tudi diplomo kranjske visoke šole za organizacijo dela.

Z.LINDIČ—DRAGAŠ

Po slovenski vojni, v kateri je v prvih dneh Darja uradovala od doma, ker je steknila pljučnico, in v kateri so se srečali predvsem s pozvedovalnim delom ter z zagotavljanjem oblačil za prebegle vojake, jim je zdaj že tedne glavna preokupacija begunstvo. Zbiralne akcije, ki so bile včasih redno enkrat letno, imajo zdaj nonstop, poleg oblačil pa zbirajo še mnoge druge stvari, od plenice in zdravil naprej. Darja Horvat pravi, da so se vsi skupaj hočeš hitro prilagodili novim razmeram in daje zelo dobro steklo sodelovanje s Centrom za socialno delo, Karitasom, občino, člani predsedstva in drugimi pri sprejemanjju beguncev (med katerimi so taki, ki so hvaležni že za vsako to besedo do takih, ki misljijo, da jim najpravostenja pomoč pripada), pri organizaciji vrtca in šole v begunškem centru itd. Zadovoljna je z velikim odzivom ljudi in podjetij na proračun za pomoč, če pa jim česa zmanjka, se večer odprije po Straži, kjer jo vsi poznajo in nabera najnajnovejše za nov dan na Rdečem križu. Ves čas pa jje težko, ko vidi, da so na seznamu gostiteljev beguncev družine, ki so že same na robu preživejajo in s slabšim standardom, kot ga imajo begunčki na Otočcu, zaradi česar upa, da bodo le uredili kakšne pomoči za te družine. Težko ji je, ko vidi, da ljudje pogrešajo hrvaško skrb zase in misli, da bi v hrvaško-slovenskih odnosih na neki višji ravni in odgovorni v Ljubljani morali hitreje urejati probleme statusa begunca, odpiranja begunških centrov ipd. Zdaj so bremena preveč preložena na občine.

Darja Horvat, ki jo delo kar preveč odtegnejo od družine, upa, da se bodo sedanje razmere vendarle čimprej umirile in da se Rdeči križ loti svojih ustaljenih nalog. Med prvim bo izobraževanje prebivalstva, saj se je pokazalo, da je nekatere znanja nujno treba obnoviti. Po solah naj bi spet peljali razne aktivnosti za mlade člane, dali poudušek krvodaljstvu, pomozili tečaje prve pomoči itd. Dela je, skratka, veliko, veliko pa se da dobrega in koristnega tudi narediti, je prepričana Darja Horvat.

Z.LINDIČ—DRAGAŠ

Hrvaška kriminalka v Sloveniji

Do incidenta ob meji pri Žuničih v Beli krajini med dvema oboroženima hrvaškima skupinama je prišlo zaradi afere s preprodajo orožja, v katero naj bi bili vpleteni tudi vidni hrvaški politiki

ŽUNIČI — V Žuničih, obmejni vasi ob Kolpi v črnomaljski občini, se je zadnjih sobot zgodil nenavadni incident. Le malo je manjkalno, da ni prišlo do strelnjanja med dvema skupinama oboroženih hrvaških enot. Nekote je bila v vso stvar vpletene tudi slovenska policija. Po dosedanjih izsledkih oziroma po zatrjevanju »prebegle« hrvaške skupine je v ozadju preprodaja orožja iz zavzetih skladis jugoslovenske armade na Hrvaškem, v katero naj bi bili vpleteni tudi nekateri visoki hrvaški politiki oziroma njihovi sorodniki, med drugimi tudi sin nekdanjega hrvaškega notranjega ministra Josipa Boljkovca.

Srljiva zgoba v Žuničih, kjer most čez Kolpo povezuje Slovenijo s Hrvaško, pa je potekala takole. V soboto malo pred tretjo uro popoldne sta čez most na slovensko stran pridrvela dva avtomobila, terenski in osebni, in iz njiju so posakalili štiri hrvaški gardisti in štiri pripadniki hrvaškega ministrstva za notranje zadeve, bolj znani kot mupovci. Obmejni policist je sicer skušal stvar urediti po predpisih, vendar je osem oboroženih ljudi bliskovito zavzel položaj na slovenski strani in orožje uperilo na hrvaško stran Kolpe. Naš policist je od njih zvedel le, da jih preganjajo mupovci, ki jih hočejo pobiti.

In res je v istem hipu pripeljal kombi in iz njega so posakalili oboroženi mupovci, se vrgli v jarke in orožje uperili na slovensko stran, na položaj svojih kolegov po orožju, a očitno nasprotnik. Vtem je eden od gardistov na slovenski strani z orožjem prisilil slovenskega policista Petra Bukovca, da ga je kot živ ščit varoval, ko se je čez mejo pogagal s sovražno zasedovalsko skupino mupovcem, katerih naloga naj bi bila ubežnike zajeti ali celo pobiti. Vtem je na mejo že prisla črnomaljska policijska okrepitev, tam pa se je značel še neki Hrvat, ki je trdil, da je načelnik sekretariata za notranje zadeve Karlovac. S skupnimi močmi so stvar toliko pomirili, da med sovražnima hrvaškima skupinami ni prišlo do strelnjanja. Karlovski načelnik je mupovcem na hrvaški strani ukazal, naj se umaknejo, slovenska policija pa je osmerico gardistov in mupovcev na naši strani razoroožila in odpeljala v Črnomelj. Tam so jih povodali, da so štiri od njih pripadniki hrvaške garde in da pripadajo posebnim enotam v Kumrovcu, ostali štiri pa da so mupovci iz policijske postaje v Veliki Gorici. Mupovci iz te zajete skupine se naj bi po njihovem pripovedovanju pridružili gardistom, ki bi jih po ukazu moralib pobiti, a tega zločina niso hoteli storiti.

Hrvaško obrambno ministrstvo naj bi zahtevalo, da gardisti za vsako ceno preprečijo preprodajo orožja iz zaledjenih skladis jugoslovenske vojske, s čemer se naj bi ukvarjali ljudje iz Velike Gorice, v ta nečeden posel pa naj bi bili vpletene tudi nekateri visoki hrvaški politiki in njihovi sorodniki. Eden od zajetih gardistov je v Črnomelju povedal, da je njegova enota v okviru te akcije arretirala tudi sina nekdanjega hrvaškega notranjega ministra Josipa Boljkovca, ki da je tudi vpletene v preprodajo orožja. Zaradi tega naj bi po zatrjevanju tega gardista prišlo do spora med gardisti in mupovci, kar je privelo do ukaza, naj mupovci likvidirajo posebno enoto garde, tako da ti nečedni posli ne bi prišli na dan.

Iz Črnomelja je poveljnik gardistov Filipovič po telefonu klical hrvaškega obrambnega ministra Šuška, zvezali so ga z nekim drugim človekom, s katerim pa ni hotel govoriti. Poklical je tudi na svojo komando v Kumrovec v svoji enoti naročil, naj njega in njegove tovariše oborožena in pripravljena pričaka na meji pri Bregani, kamor so jih naši policisti nameravali prepeljati iz Črnomelja. Od tam naj bi ta »črnomaljska skupina v spremstvu in varstvu svojih tovarišev, gardistov specialcev iz Kumrovec, krenila v Zagreb, kjer naj bi dokončno razčistili to zamotovan zgodbo, polno nečedenosti in skorajda neverjetnih kriminalnih vložkov, ki smo jih bili dolje vajeni samo iz filmov. Očitno pa resničnost res prekaže fantazijo.

V soboto malo pred šesto uro večer so naši policisti osmerici hrvaških gardistov in mupovcev na slovensko-hrvaški meji na Bregani vrnili njihovo orožje in se razšli. Morda bomo celo kdaj zvedeli, kako se je stvar odvijala naprej na Hrvaškem.

A. B.

V Gradu ni več izgube

Črnomaljska Restavracija grad je v zasebnih rokah

ČRНОМЕЛЈ — Spomladi je črnomaljsko Restavracijo grad v najožjem središču tege belokranskega metra vzel v najem dotedanji vodja tega gostinstvenega lokala Jože Žagar. Z lastnikom, podjetjem Gostinstvo Črnomelj, je Žagar sklenil 10-letno najemno pogodbo. Žagar se je obvezal tudi, da bo najmanj pol leta obdržal vse 11 zaposlenih. Najemnina za Restavracijo grad pa znaša 3.300 nemških mark po borznem tečaju. In kakšno je stanje v tem lokalu po pol leta?

»Izgube ni, kot je bila prej, kakšnega posebnega dobička pa tudi ne,« kratko oceni Žagar. »Zelo velik strošek je najemnina 3.300 nemških mark, kar predstavlja več kot pol bruto osebnih do-

hodkov vseh zaposlenih. Poleg tega bi bil objekt, ki obsegajo restavracijo, bife, poletni vrt in diskot v kletnih prostorih, potreben precej izboljšav in popravil, takega vlaganja pa za sedaj ob vseh stroških nikakor ne zmorem. Seveda se pri prometu pozna težka situacija, kupna moč pada in ljudje ne Zahajajo več toliko v gostinske lokale ali vsaj ne trošijo več toliko. Ko sem šel v to, sem vedel, da bodo prva leta težave, tako da sem sedaj zadovoljen že, če izgube.«

Žagar je takoj, ko je prevzel Restavracijo grad, povečal kuhinjo, kuhu tudi za Teritorialno obrambo in hrano razvaja po položajih enot TO. Po njegovih besedah skušajo sedaj več hrane, potrošnja piča pa je ostala nekako na prejšnji ravni. V restavraciji je prostora več kot dovolj, z vrtom vred ima kakih 200

Jože Žagar

sedežev in brez težav postrežejo s hrano in pičajo toliko gostov. Po kapaciteti je Restavracija grad največji lokal v Črnomelju, nima pa prenočišč. »Žal je domači turizem z večjimi skupinami skoraj povsem zamrl, tako da sem v prvi vrsti odvisen od domačih in redkih prehodnih gostov. Na dan pripravimo okoli sto dopoldanskih malic, ob petkih je na jedilniku tudi divjačina, ob sredah pa obojek, pečen v krušni peči. Pečemo pa tudi pizze, ki jih je moč naročiti po telefonu, in v Črnomelju jih dostavimo tudi na dom.«

A. B.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Zreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MOJCI BREZNİKAR iz Stare Bučke in FRANCU HORVATU iz Tribuč. Nagradencema čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (1) Gozdov umirajo — SPOMIN
- 2 (3) Žena je kriva — ANS. TONETA ŽAGARJA
- 3 (4) Rad zapojeti ti, Slovenija — MARELA
- 4 (2) Povzdravljenja Slovenija — ANS. SLAVKA PLUTA
- 5 (6) Zvezda, ki se utrne — SLAK
- 6 (8) Polka za prijatelje — ANS. IVANA PUGLJA
- 7 (5) Moja mama — DRUŽINSKI TRIO NOVINA
- 8 (7) Mlinarjev hči — ANSAMBL T. VERDERBERJA
- 9 (10) Pod Kučarjem — ORHIDEJA
- 10 (—) Kje moj dragi hodi — NAGELJ

Predlog za prihodnji teden: Zdravica za vse vas — NAGELJ

KUPON Š. 43

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Bogate najdbe v Metliki

V starem mestnem jedru naleteli na nedotaknjene prazgodovinske kulturne plasti — Sondiranje

METLIKA — Glede na bogate arheološke najdbe v Metliki so se na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine odločili, da tudi pred ureditvijo tal na grajskem dvorišču opravijo arheološko sondiranje. Po ugotovitvah dipl. arheologa Danila Breščaka je iz arheoloških plasti na grajskem dvorišču moč razbrati, da gre za naselitveni prostor, ki so ga ljudje zaradi ugodne in naravno zavarovane lege prvič naselili že v enoletniku obdobju.

Sledila je naselitev v bronasti dobi, na kar kažejo ostanki keramike, najdeni na kurišu. V visokem srednjem veku, najbrž potem, ko je bil grad že zgrajen, so prazgodovinske plasti

so nedavno na Trgu svobode pred banko pri strojnjem izku naleteli na izredno bogato prazgodovinsko kulturno plast, ki so jo strokovnjaki z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine le dokumentirali ter pobrali iz kulturnih plasti nekaj keramike in živalski kosti. Zaradi velike kontinuitete naselitve, ki se je pokazala v teh plasti, so se odločili, da bodo tib ob gradbišču napravili 4 krat 4 metre veliko sondo. Arheolog Breščak upa, da bo lahko v miru in v skladu z arheološko metodo raziskal te plasti. Dno plasti je namreč kar pol-tretji meter pod sedanji tlemi, vendar pa je zgornja, meter debela plasti pomešana, medtem ko so spodnje plasti pod sedanjo kanalizacijo nedotaknjene. Breščak upa, da bo raziskovalno delo s tremi delavci, ki sicer delajo na javnih delih, končal v treh tednih, pri tem pa se ne bo oziral na vreme.

Pri urejanju komunalne napeljave v starem metliškem mestnem jedru pa

M.B.—J.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Bodo prižgali javno razsvetljavo v Semiču? — Na kmetih niso zadovoljni z odvozom odpadkov — V Žužemberku zdravnik službeni avto uporablja v privatne namene — Trajna na račun Rdečega križa — Solarji požigali na Hmeljniku — Kmalu novosti na kabelski televiziji

NOVO MESTO — Pretekli četrtek dežurnemu ni bilo dolgčas, nasprotno!

Gospa Cimermančičeva iz Semiča prosi Dolenjski list, da ji tudi letos pomaga prizgati javno razsvetljavo na bližnjici, ki vodi na semiško železniško postajo. Lanj je bilo potrebnih le nekaj stavkov, pa je javna razsvetljava gorela celo zimo. Škoda, da je odgovorne na to potrebo poopozarjati po tej poti. Očitno sami ne vstajajo ob štirih zjutraj in v temi ne tipljajo 200 stopnic, kolikor jih vodi navkreber med vinogradmi.

Dva klica stabla na račun novomeške Komunale. **Bralka iz Koštalove ulice** v Novem mestu pravi, da od komunalnega podjetja zadnje čase dobre preveč položič, po njenem najbrž zato, ker njihovo delo poteka precej neorganizirano in večkrat kaj naredijo tudi brez potrebe. **Občan Šinkovec iz Zagrada pri Škocjanu** se ne strinja z odvozom smeti. Pravi, da Komunala prihaja v njihovo vas po prazne posode za smeti, saj se na kmetih skorajda vse po-

rabi. Po njegovem bi bilo za okolje bolje in lepše, če bi namesto tega asfaltirali cesto do Škocjanov na Zbir in bi naš župan Dvornik v svojem mandatu prizgati. Morda bi se potem manjkrat znašel v tej in obreklih rubrikah Dolenjskega lista.

Stalni sodelavec, ki se predstavlja kot Žužemberčan, (seveda njegov naslov hraničar) vredno razsvetljavo na Žužemberku, zakaj na Dolenjskem listu nismo nič pisali o streljanju v Žužemberku. Med ljudmi kroži že razširjena verzija dogodka, sponi bo kmalu za cel roman. Tamkajšnji mladi miličnik, ki med žužemberškimi »kavboji« ni v čilih, se je ženil in v ta namen pred hišo postavil mlajš. »Kavboji« so ponosno pod vodstvom Martina Novaka-Belija mlajši spravili k tloru. To miličniku Tomažu Obštetarju ni bilo po godu, zato je vzel v roke avtomatsko puško in slišati je bilo nekaj strelov. Zadel na srce na nikogar, fantje pa so mu njegov napad vrnili tako, da je še nekaj dni hodil naokrog s podplutbami. Do tukaj novica drži, saj smo to temeljito preverili.

Nadvse aktualno in vročo temo je načela tudi znana **novomeščanka M. S. Lotila**, ki se pribeljnikov, za katere je povedala, da so po njenem mnenju na slovenskem ozemlju sami srbski in da je to zvedela in preverila pri carinikih. Mnogi so sem prišli zato, da »sačuvajo svoja kola«. Po Novem mestu ta čas kroži novica, da si ena od pribelj